

Revista ECONOMICA

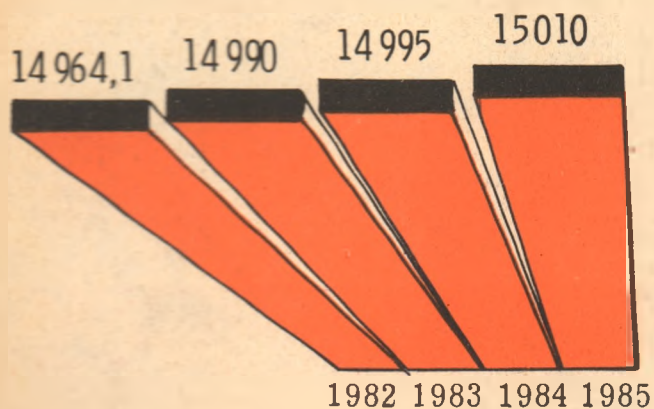
CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

SALA DE LECTURA

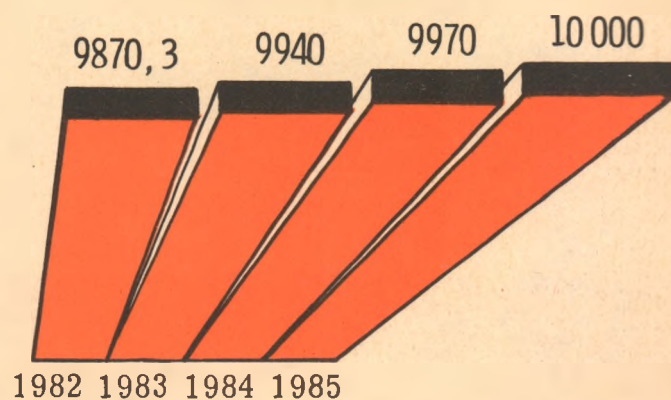
ÎNALTĂ CONȘTIINȚĂ REVOLUȚIONARĂ ÎN REALIZAREA SARCINILOR ECONOMICE

A POTENȚIALULUI PRODUCTIV AL AGRICULTURII

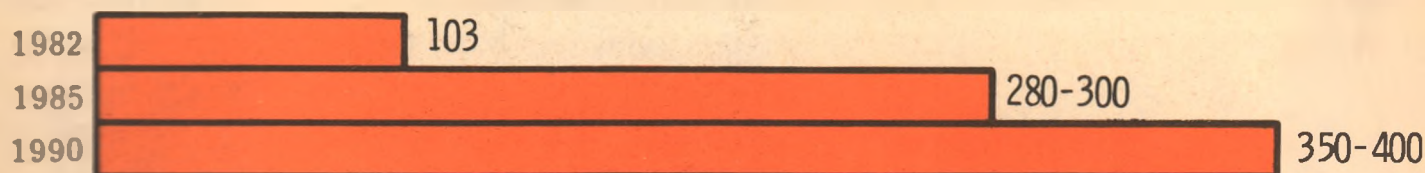
CREȘTEREA SUPRAFEȚEI AGRICOLE
-mii hectare la sfârșitul anului-

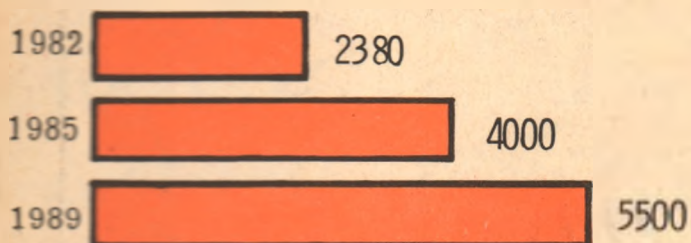
CREȘTEREA SUPRAFEȚEI ARABILE
-mii hectare la sfârșitul anului-

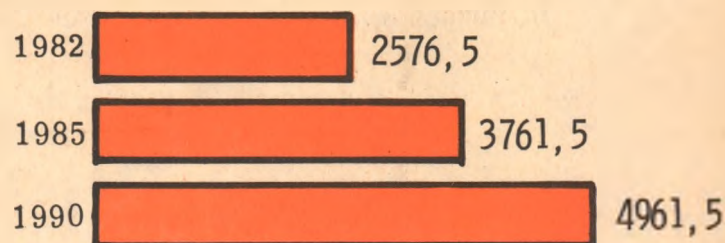
SPORIREA CONSUMULUI DE ÎNGRĂȘĂMINTE CHIMICE LA UN HECTAR
TEREN ARABIL, VII ȘI LIVEZI
-kg substanță activă-

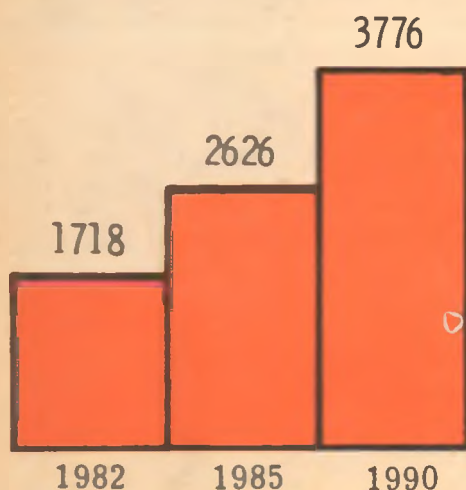
SUPRAFAȚA TOTALĂ AMENAJATĂ
PENTRU IRIGAȚII
-mii hectare la sfârșitul anului-

SUPRAFAȚA TOTALĂ AMENAJATĂ
PENTRU DESECĂRI
-mii hectare la sfârșitul anului-

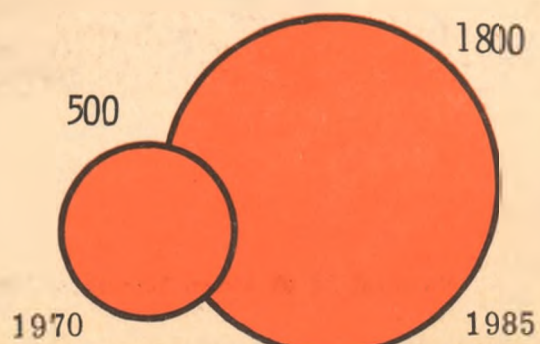

LUCRĂRI DE COMBATERE
A EROZIUNII SOLULUI
-mii hectare la sfârșitul anului-

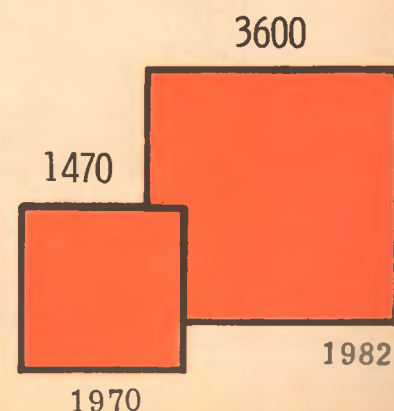

PREVENIREA ȘI COMBATEREA POLUĂRII
APELOR

VOLUMUL INVESTIȚIILOR ALOCATE
PENTRU DEZVOLTAREA
MIJLOACELOR DE PREVENIRE ȘI
COMBATERE A POLUĂRII
-milioane lei-

INSTALAȚII DE EPURARE
-număr-

„Ridicarea cunoștințelor profesionale, tehnice și științifice constituie, fără îndoială, o cerință de însemnătate deosebită pentru membrii de partid și mai ales pentru activiștii și cadrele de partid și de stat. În același timp este însă necesar să dezvoltăm și mai puternic spiritul revoluționar de luptă, să înarmăm comuniștii, activul și cadrele cu știința revoluționară, materialist-dialectică”.

NICOLAE CEAUȘESCU

*În lumina orientărilor și indicațiilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu
la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative*

SPIRIT REVOLUȚIONAR ÎN ÎNTREAGA ACTIVITATE ECONOMICĂ

INTR-O DEPLINĂ CONTINUITATE DE IDEI cu documentele plenarei C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982, amplă definire a direcțiilor dezvoltării actuale a societății românești, recenta cuvântare rostită de secretarul general al partidului la Consfătuirea pe problemele muncii organizatorice și politico-educative prezintă o deosebită însemnătate pentru activitatea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de profesiune. Cu atât mai mult pentru cei ce își desfășoară munca în domeniul economic, principalul sector de activitate, de ale cărui rezultate depind în chip hotărâtor dezvoltarea pe mai departe a patriei noastre, îndeplinirea obiectivului strategic al actualului cincinal, realizarea unei noi calități a muncii și a vieții și trecerea la un nou stadiu de dezvoltare a societății românești, crearea condițiilor pentru creșterea neîntreruptă a nivelului de trai al națiunii noastre.

Odată mai mult, cu puternicul spirit revoluționar care îi caracterizează întreaga muncă, operă și viața, secretarul general al partidului cere ca acest spirit să se manifeste și să se

afirme mai puternic în toate domeniile de activitate, pentru că, subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, „lupta revoluționară nu s-a încheiat odată cu răsturnarea claselor asupritoare și eucerirea puterii politice”, iar acum „ne găsim într-o etapă superioară a construcției socialiste, în care avem de rezolvat probleme hotărâtoare pentru destinul patriei noastre socialiste. Pornind de la aceasta, este necesar ca și activitatea partidului, a membrilor de partid să se ridice la un nivel nou, să fie pătrunsă de un spirit revoluționar militant, necesar îndeplinirii neabătute a Programului partidului, ridicării patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, întăririi suveranității și independenței sale”.

Sintetizând magistral cerințele care se ridică în etapa actuală în fața membrilor de partid, a cadrelor din toate domeniile de activitate, practic a tuturor oamenilor muncii, cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu se constituie într-un nou document de excepțională însemnătate pentru munca și viața poporului nostru. Așa cum precizează secretarul general al

partidului, în perioada în care a trecut din actualul cincinal am obținut rezultate bune, dar forțele și condițiile de care dispunem ne-ar fi permis să avem rezultate mult mai însemnate, ceea ce denotă că trebuie luate măsuri hotărâte pentru perfecționarea și ridicarea la un nivel superior a activității organizatorice și de conducere la toate nivelurile și în toate domeniile.

O primă direcție în acest sens, pe care o precizează în cuvîntarea sa tovarășul Nicolae Ceaușescu, o constituie cunoașterea și aplicarea cu toată fermitatea a hotărîrilor de partid și a legilor țării. După cum se știe, în domeniul economiei în ultima perioadă s-a desfășurat o extrem de amplă activitate de reglementare juridică a activității, de perfecționare a legislației economice în vederea aplicării cu succes, cu rezultate maxime, a noului mecanism economic-financiar, a autoconducerii muncitorești și a autogestunii. Însuși conceptul de proprietate socialistă a fost îmbunătățit în mod hotărîtor, în esență și ceea ce s-a reflectat pe plan juridic în măsurile adoptate în cadrul acestui an pentru perfecționarea raporturilor dintre oamenii muncii în calitate de proprietari, producători și beneficiari ai muncii lor și întreprinderea în care muncesc și al cărei patrimoniu se află în proprietatea lor, dintre un stat economic și stat ca administrator general al proprietății întregii societăți. De asemenea, au fost adoptate însemnate măsuri pentru înnoirea sistemului de retribuție, astfel încît acesta să asigure o cit mai strînsă legătură între retribuție și calitatea activității desfășurate, să sporească cointeresarea materială a oamenilor muncii, să realizeze relații eficiente între interesele oamenilor muncii, cele ale unității economice și ale societății, să determine o creștere a eficienței economice și a competitivității producției. Am dat nu mai demult exemple, desti acestea sînt mult mai numeroase. Iată de ce tovarășii ca să apreciere tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru cunoașterea și aplicarea întocmai a hotărîrilor și legilor țării, de consecvență aplicabilă în economie și că în acest scop este necesar să se desfășoare ample și eficiente acțiuni pe toată țara, în calitate de secretar general al partidului în cuvîntarea sa: „Este necesar să se aplice cu fermitate măsurile stabilite pentru studierea temeinică și însușirea de către tovarășii de partid și de stat — de sus și pînă jos — a hotărîrilor și legilor țării”.

La aceeași ordine de idei se înscrie și aprecierea secretarului general al partidului că este necesară o întărire a ordinii și disciplinei în toate activitățile de activitate deoarece „democrația revoluționară, statul democrației muncitorești revoluționare presupune ordine și o disciplină desăvîrșită”. Dezvoltîndu-se această idee, în cuvîntare se subliniază că socialismul nu numai că nu înseamnă dezordine, anarhie, ci el este cu totul opus acestui pentru că el este o clasă muncitoare care, prin esența ei, este o clasă disciplinată, revoluționară. Tocmai de aceea statul democrației muncitorești trebuie să funcționeze în spiritul celei mai severe discipline, ordin și răspunderi, iar fiecare sarcină, la fiecare nivel să fie îndeplinită pînă la capăt și în cele mai bune condiții. „Acesta presupune, preciza secretarul general al partidului, o îmbunătățire foarte serioasă a sistemului de control al activității în toate sectoarele”, presupune ca fiecare activist și membru de partid să aibă sarcini concrete și să raporteze asupra rezultatului cum le îndeplinesc.

De o deosebită importanță pentru perfecționarea activității de conducere și organizare sînt și aprecierile tovarășului Nicolae Ceaușescu privind imbinarea răspunderii colective cu răspunderea personală. Desigur, o bună conducere presupune muncă în colectiv, dezbaterile și adoptarea hotărîrilor cu o participare cât mai largă. Dar munca și răspunderea colectivă nu presupun în nici un fel diminuarea răspunderii personale. „Dimpotrivă, preciza secretarul general al partidului, cu cît sînt mai puternice conducerea și răspunderea colectivă, cu atît trebuie să crească și mai mult răspunderea fiecăruia pentru felul în care își îndeplinește însărcinările încredințate de colectivul în care își desfășoară activitatea. Așa cum răspunderea personală nu diminuează, ci, dimpotrivă trebuie să ducă la întărirea muncii și a răspunderii colective”.

O deosebită atenție a acordat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea sa pregătirii cadrelor. Apreciîndu-se însemnătatea pe care o prezintă pregătirea profesională, tehnică și economică, ridicarea continuă a cunoștințelor științifice, ca un factor important al însușirii calităților de conducere a societății noastre socialiste, în cuvîntare este subliniată cu tărie

necesitatea de a fi dezvoltat și mai puternic spiritul revoluționar de luptă, pe baza înarmării cu știința revoluționară, materialist-dialectică. Pentru o bună conducere, cele două laturi — buna pregătire profesională și spiritul de luptă pentru transformarea revoluționară a lumii — trebuie să se imbine în mod corespunzător. A fi revoluționar, arăta secretarul general al partidului, nu este suficient să fii un bun inginer, un bun muncitor sau un bun economist, ci înseamnă să pui mai presus de toate interesele partidului, ale poporului și să lași la o parte orice interese de ordin personal. Iar partidului îi revine și marea răspundere — în noile condiții istorice în care se desfășoară lupta revoluționară — de a ridica spiritul de luptă al întregului popor, de a conduce națiunea noastră pentru a asigura victoria comunismului în România.

„Îndeplinind rolul de centru vital al întregii națiuni, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, partidul trebuie să asigure funcționarea armonioasă a tuturor sectoarelor de activitate. De la partid trebuie să radieze lumina și căldura care să dinamizeze întreaga societate românească”. Tocmai de aceea este necesar să fie făcut totul pentru întărirea partidului, a unității și forței sale politice și organizatorice, pentru justa repartizare a forțelor și cadrelor în toate sectoarele de activitate. În calitate de forță politică conducătoare partidul asigură conducerea întregii societăți, a tuturor domeniilor, acționează în mod conștient pentru înlăturarea contradicțiilor care pot să apară în dezvoltarea societății noastre și care, nerezolvate la timp, se dezvoltă și pot să capete forme chiar foarte grave. De aceea, sublinia secretarul general al partidului, este necesar ca dezvoltarea socială să fie studiată temeinic, pentru înțelegerea legilor obiective și sesizarea la timp a contradicțiilor, este necesar să se acționeze organizat, conștient pentru soluționarea lor, asigurînd astfel baza mersului continuu ascendent al societății noastre.

În același timp, partidul are marea răspundere de a asigura buna funcționare a întregului sistem al democrației noastre muncitorești revoluționare, participarea activă a maselor largi de oameni ai muncii, a întregului popor la conducerea și făurirea conștientă a propriului său viitor. În acest scop partidul își întărește continuu legăturile cu masele largi de oameni ai muncii, unitatea cu întregul popor. „Asigurarea întăririi continue a acestei unități, preciza secretarul general al partidului, constituie cerința de importanță fundamentală pentru o bună conducere științifică revoluționară, pentru înlăturarea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare spre comunism”. În același timp, partidul acționează cu intensitate pentru ridicarea conștiinței socialiste a întregului popor, deoarece, așa cum s-a arătat și la plenara din 1—2 iunie 1982, în dezvoltarea societății noastre are loc o oarecare rămînere în urmă a conștiinței revoluționare și în același timp ea este ținta unei activități susținute de poliure morală și intelectuală din partea cercurilor imperialiste. În aceste condiții sarcini de cea mai mare importanță revin activității de propagandă, politico-educative, inclusiv presei, care trebuie să înarmeze pe toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, cu o concepție clară, înaintată despre viață și societate, care să le permită să se delimiteze de mentalitățile înapoiate, să dea un răspuns ferm activității contrarevoluționare din afară. Punînd la baza întregii activități teoria revoluționară, materialist-dialectică și istorică, se arată în cuvîntare, trebuie să înarmăm partidul, întregul popor, cu o concepție clară, cu o perspectivă luminoasă care dă forța necesară învingerii oricăror greutăți și înlăturării neabătute a Programului partidului.

Aceasta este și convingerea neabătută a oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, care, mobilizați de recenta cuvîntare a secretarului general al partidului, desfășoară o rodnică activitate pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan, pentru a întâmpina marea sărbătoare de la 23 August cu noi și importante succese în muncă. Ca și pînă acum clasa muncitoare, fărănimea, intelectualitatea, demonstrează înalte calități organizatorice, politice, tehnice și profesionale, științifice, unite cu un tot mai înalt spirit revoluționar, dovedesc prin fapte că poporul, stăpîn pe destinele sale, avînd drept conducător partidul său revoluționar, poate să își făurească cu succes propriul viitor luminos, comunist, să își ridice patria pe culmile bunăstării și civilizației.

N. IONESCU

„Este necesar să se aplice cu fermitate măsurile stabilite pentru studierea temeinică și însușirea de către toate organele de partid și de stat — de sus și pînă jos — a tuturor hotărîrilor și legilor țării. Nimeni nu poate, sub nici un motiv, să nesocotească sau să încalce hotărîrile și legile țării... Atunci cînd vorbim de creșterea rolului conducător al partidului trebuie să pornim de la faptul că toți membrii săi, comuniștii din toate sectoarele, oriunde s-ar afla, trebuie să lupte cu cea mai mare fermitate pentru respectarea hotărîrilor și legilor țării!”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Cuvîntarea la Consfătuirea de lucru
pe problemele muncii organizatorice și politico-educative)

În lumina orientărilor și indicațiilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative

CUNOAȘTEREA APROFUNDATĂ ȘI APLICAREA RIGUROASĂ A LEGILOR

INFĂPTUIND, cu 39 de ani în urmă, revoluția de eliberare națională și socială, poporul nostru, sub conducerea partidului comunist și urmînd linia științifică, realistă, clarvăzătoare a acestuia, și-a propus și a edificat noua orînduire — orînduirea socialistă, o societate lipsită de exploatare și de antagonisme de clasă, un stat al dreptății sociale, în care toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate, sînt chemați să participe la progresul economico-social și să beneficieze de roadele acestui progres.

A fost un drum nu lipsit de greutate, un drum pe parcursul căruia făurirea propriei experiențe istorice s-a făcut lărgind mereu frontul acțiunii și condensînd timpul. Și nu totdeauna, în acest mers accelerat, organizarea a putut precede acțiunea, nu totdeauna odată cu țelurile au fost clarificate și căile pentru atingerea lor, nu totdeauna eforturile au fost conjugate, coordonate și orientate în mod unitar, la seară națională, spre aceste țeluri.

Un sistem omogen, complex, dinamic

ESTE MERITUL de necontestat al aceluia deschizător de drumuri noi Congres al IX-lea al partidului, este meritul tovarășului Nicolae Ceaușescu, remarcabilă personalitate care îmbină spiritul revoluționar cu patriotismul, gîndirea științifică prospectivă cu fermitatea și consecvența conducerii practice, de a fi ridicat la rangul de principiu **ordonarea riguroasă a dezvoltării în toate domeniile de activitate, pe baza unor legi temeinic fundamentate, clare, complete, constituite într-un sistem omogen, complex și, totodată, deschis spre continuă perfecționare și adaptare la cerințele fiecărei noi etape.**

Ca urmare a aplicării consecvente a acestui principiu, dispunem astăzi, în toate sectoarele vieții economice și sociale, de reglementări precise, detaliînd sistemic hotărîrile partidului.

În concepția partidului nostru, a secretarului său general, făurirea socialismului trebuie să se întemeieze pe norme care să guverneze funcționarea economiei, a celorlalte domenii de activitate, a organismelor de stat, relațiile sociale, întreaga operă de construcție. Potrivit acestei concepții **legalitatea trebuie să asigure echitatea, iar echitatea nu poate fi înfăptuită decît respectînd legalitatea**, litera și spiritul acestor norme în fața cărora toți cetățenii sînt egali.

Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism a înscris, printre principalele trăsături ale rolului statului în societatea socialistă multilateral dezvoltată, întărirea legalității socialiste — stabilind să se acorde o atenție deosebită perfecționării continue a acesteia, a principiilor de drept, astfel încît acestea să exprime în modul cel mai corespunzător schim-

bările revoluționare produse în caracterul forțelor și relațiilor de producție, să permită așezarea pe baze judicioase a raporturilor dintre întreprinderi, dintre diferite organisme sociale, dintre cetățeni, să dea formă juridică adecvată raporturilor de conviețuire socială în orînduirea socialistă și comunistă.

Cu cît, în procesul dezvoltării socialiste, economia, societatea devin mai complexe, cu cît se lărgesc aria și diversitatea problemelor de rezolvat la scară națională și sectorială, cu atît crește, în mod firesc, și complexitatea sistemului legislativ menit ca, garantînd înfăptuirea unitară a liniei politice a partidului, să faciliteze cursul nestingherit al progresului, să aperse cuceririle revoluționare ale poporului, să creeze condițiile propice afirmării noului model de relații între membrii societății, a omului nou. Fiecare lege, fiecare decret, pornind de la concluziile desprinse din experiența acumulată, din analiza profundă a fenomenelor apărute, din identificarea unor neajunsuri și rămîneri în urmă, marchează un nou pas înainte în domeniul pe care-l abordează, contribuind la crearea unui cadru normativ în care acțiunile obligate, restricțiile, interdependențele, efectele previzibile să fie stabilite coerent și subsumate imperativului eficienței economice și sociale. Să ne gîndim de pildă, la modul în care problematica noii revoluții agrare, definită la Congresul al XII-lea al partidului și adîncită ulterior pe baza indicațiilor date de secretarul general al partidului la o serie de plenare ale Comitetului Central, consfătuirii și întîlniri de lucru, a fost transpusă în legi și alte documente cu putere de lege, privind autoaprovizionarea și autoconducerea în profil teritorial, stimularea materiei a producătorilor agricoli, adoptarea unor reguli tehnice de bază în producția vegetală și în zootehnie, perfecționarea organizării sectorului de mecanizare, folosirea mai bună a fondului funciar etc., pînă la recentul Program național — care, și el, prin adoptarea de către Marea Adunare Națională, a căpătat forță legală — referitor la măsurile în vederea realizării unor producții agricole sigure și stabile, valorificarea deplină a terenurilor, dezvoltarea puternică a irigațiilor și altor lucrări de îmbunătățiri funciare. Chiar și din această succintă enumerare, localizată la o singură ramură a economiei și cuprinzînd o perioadă scurtă, se desprinde clar preocuparea neabătută a conducerii de partid și de stat pentru a îndruma întreaga activitate pe acel făgaș care îi poate garanta un nivel înalt al rezultatelor, stabilind direcțiile generale fără a neglija amănuntele.

Sistemul nostru legislativ reprezintă astfel modelul funcționării armonioase a tuturor sectoarelor de activitate. Rolul său, importanța continuei sale completări, adaptări, perfecționări pot fi înțelese cum nu se poate mai limpede în lumina cerinței exprimate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Consfătuire de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative, de la Mangalia: „**Dacă într-un sector cît de**

mic, cit de îndepărtat, se produce o defecțiune, aceasta se răsfinge asupra întregului organism social. Legile sociale, ca și legile naturii, ca și legile Universului, în general, cer să se asigure funcționarea în cele mai bune condiții a tuturor secțiilor sociale, a întregii activități, pentru a asigura evitarea apariției de contradicții, de greutăți care pot să creeze obstacole în bunul mers înainte al societății". Legile țării, care țin seama de legile sociale obiective, se constituie într-un puternic instrument de conducere a procesului revoluționar.

Democrația muncitorească, revoluționară și legalitatea socialistă

O CUCERIRE de cea mai mare însemnătate a actualei etape de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în România, o trăsătură esențială, profund originală a politicii partidului nostru de înaintare spre comunism o constituie sistemul democrației muncitorești, revoluționare, pe care secretarul general al partidului îl definea ca reprezentând „participarea activă a maselor de oameni ai muncii, a întregului popor, la conducerea și făurirea conștientă a propriului său viitor, viitorul comunist”.

După cum este bine cunoscut, adoptarea principalelor legi de către Marea Adunare Națională este precedată de examinarea și aprobarea lor, sub formă de proiect, de către Comitetul Central al partidului, de către forurile naționale ale democrației muncitorești și țărănești, de dezbaterile lor publice; observațiile și propunerile ce se fac cu acest prilej îmbunătățesc textul inițial. Tot astfel, componentele sistemului democrației muncitorești — organele centrale și locale de stat, congresele și organismele naționale, consiliile oamenilor muncii, adunările generale — au, direct sau prin reprezentare, inițiativă legislativă. Se poate, deci, afirma că legile noastre sunt emanația întregii națiuni, exprimă voința acesteia și atașamentul ei ferm la politica partidului comunist, centrul său vital.

Cum însă democrația socialistă implică deopotrivă drepturi și responsabilități, participarea de masă la elaborarea legilor trebuie continuată și întărită prin participarea la aplicarea lor. De efectele pozitive ale înlăturării normelor juridice beneficiază fiecare om al muncii, fiecare cetățean; însă acesta are, la rîndul său, datoria de a le respecta el însuși, de a milita, în sinul colectivului în care lucrează, pentru prevenirea și combaterea oricărei încălcări. „Trebuie să fie bine înțeles, tovarăși — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de la Mangalia — că democrația revoluționară, statul democrației muncitorești revoluționare presupun o disciplină și o ordine desăvârșite! Socialismul nu se poate realiza prin nesocotirea legilor, prin încălcarea lor, prin anarhie! Aceasta reprezintă o mentalitate și un spirit burghez, mic burghez, străin concepției revoluționare, străin clasei muncitoare, care, prin esența ei, este clasă disciplinată, revoluționară. Trebuie să asigurăm funcționarea statului democrației muncitorești în spiritul celei mai severe discipline, ordini și răspunderi din partea tuturor organelor și organizațiilor de partid și de stat.”

Exigențele față de starea de disciplină, față de starea de legalitate sînt cu atît mai mari cu cît ele se referă la cadre investite cu funcții de conducere, începînd de la șefii formațiilor de lucru. Această, pentru că efectele negative ale încălcării normelor legale de către astfel de cadre se amplifică prin cuprinderea unei zone de activitate mai largi, prin influența în cascadă asupra altor zone.

Legislația economică, domeniu de importanță prioritară al sistemului normativ, instituie obligațiile și răspunderile față de dezvoltarea intensivă și eficientă a economiei naționale în ansamblu și în fiecare din compartimentele sale. Însuși planul național unic, cu toate secțiunile pe care le cuprinde, este o lege — iar noile reglementări cu privire la retribuirea muncii introduse, la nivelul unităților economice, alături de stimulente sporite pentru depășirea indicatorilor de plan, sancțiuni mai ferme pentru nerespectarea lor, de la formațiile de lucru (prin raportarea la condițiile acordului global) pînă la directorul întreprinderii. A nu lua toate măsurile necesare și posibile pentru îndeplinirea planului constituie o încălcare a legii, iar adunarea generală pe întreprindere este îndrituită să hotărască eliberarea din funcție a cadrelor de conducere, respectiv des-

facerea contractelor de muncă al altor cadre care se fac vinovate de o astfel de lipsă de răspundere.

Apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste, gospodărirea fondurilor fixe, a resurselor materiale, calitatea produselor, contractele economice — toate laturile calitative ale activității întreprinderilor sînt reglementate prin acte normative; dar, încă frecvent și cu ușurință, abaterile în aceste domenii sînt considerate ca deficiențe și nu ca încălcări ale legii, răspunderile se diluează sub paravanul justificărilor. Aceasta nu poate fi nicidecum considerată o bună conducere. Tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta clar: „Munca și răspunderea colectivă nu presupun, în nici un fel, diminuarea răspunderii personale în muncă. Dimpotrivă, cu cît sînt mai puternice conducerea și răspunderea colectivă, cu atît trebuie să crească și mai mult răspunderea fiecăruia pentru felul în care își îndeplinește însărcinările încredințate de colectivul în care își desfășoară activitatea. Așa cum răspunderea personală nu diminuează, ci, dimpotrivă, trebuie să ducă la întărirea muncii și răspunderii colective!”

O latură esențială a muncii politico-educative

ORDINEA și disciplina în sinul unui colectiv de muncă nu sînt numai de calitatea morală a membrilor acesteia, numai de climatul relațiilor interumane și de măsurile cu caracter organizatoric. Ele depind într-o măsură hotărîtoare de preocuparea pentru cunoașterea, înțelegerea, însușirea și respectarea legilor de către fiecare lucrător în parte.

Aceasta este o latură esențială a muncii politico-educative pe care, alături de organele și organizațiile de partid și sub conducerea acestora, alături de organizațiile de masă, sînt chemate să o desfășoare și organismele democrației muncitorești. Legea cu privire la organizarea și conducerea unităților socialiste de stat înscrie, între atribuțiile consiliilor oamenilor muncii din întreprinderi, luarea tuturor măsurilor pentru cunoașterea și aplicarea legilor, a hotărîrilor de partid și de stat, asigurarea condițiilor materiale și sprijinirea activității de ridicare a nivelului conștiinței socialiste în scopul dezvoltării unei atitudini înaintate față de muncă, de apărare și gospodărire a avutului obștesc, de educare cetățenească a oamenilor muncii; la rîndul ei, adunarea generală are îndatorirea de a analiza și stabili măsuri pentru continua îmbunătățire a activității de ridicare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii. Un rol de seamă în popularizarea legilor — pe lîngă combaterea încălcării acestora — revine și consiliilor de judecată muncitorești, de pe lîngă consiliile oamenilor muncii din întreprinderi.

Îndeplinirea acestor atribuții este însă deseori neglijată, organismele respective trecînd cu vederea consecințele pe care le poate avea, asupra activității întreprinderii, încălcarea prin necunoaștere a normelor legale de către personalul muncitor. Cadrele de conducere din unitățile economice sînt datoare, în calitatea lor de activiști de partid și de stat, să asigure organizarea temeinică și în detaliu a muncii nu numai pentru realizarea în cele mai bune condiții a hotărîrilor, a legilor, a tuturor planurilor și programelor de activitate, ci și pentru cunoașterea lor; să prezinte în acest sens expuneri în cadrul învățămîntului politico-ideologic; să inițieze controlul însușirii și aplicării de către fiecare lucrător a normelor legale ce se referă la domeniul său de activitate; să urmărească includerea, în programele de perfecționare profesională, a prelucrării în detaliu a acestor norme; să ia măsuri pentru informarea colectivelor asupra cazurilor de încălcare a legii și asupra sancțiunilor aplicate pe linie disciplinară sau, după caz, penală.

Cunoașterea, însușirea și aplicarea legilor sînt o condiție indispensabilă pentru ca — așa cum cere secretarul general al partidului — în această etapă superioară a construcției socialiste, în care avem de rezolvat probleme hotărîtoare pentru destinul patriei noastre socialiste, întreaga activitate să se ridice la un nivel nou, să fie pătrunsă de „un spirit revoluționar militant, necesar înlăturării neabătute a Programului partidului, ridicării patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, întăririi suveranității și independenței sale.”

D. CONSTANTINESCU

Perfecționarea conducerii planificate a economiei în concordanță cu exigențele dezvoltării (II)

UN FLEMENT NOU, introdus în practica de planificare în ultimii ani, îl constituie faptul că întreprinderile și centralele își elaborează proiectele de plan nu pe baza unor sarcini detaliate primite de la forurile ierarhic superioare, cum se proceda în trecut, ci pe bază de niveluri orientative și normative de plan prin care forurile ierarhic superioare urmăresc încadrarea propunerilor de plan ale unităților în echilibrul și opțiunile generale ale dezvoltării economiei naționale. În această direcție s-a acumulat o anumită experiență în elaborarea actualului cincinal, cât și a planurilor anuale pe anii 1980, 1981, 1982, 1983 și 1984.

În cadrul măsurilor de perfecționare a mecanismului planificării a crescut rolul contractului economic ca instrument de planificare. Astfel, activitatea de planificare se întemeiază, atât ca producție, cât și ca desfacere, pe contracte economice, interzicându-se orice producție dacă nu are la bază un contract, fie pe piața internă fie pe piața externă. Trebuie recunoscut însă că, cu toate eforturile făcute în elaborarea și fundamentarea planurilor anuale, nu s-a asigurat respectarea strictă în practică a acestui principiu important al noului mecanism economico-financiar. Asigurarea unei acoperiri depline cu contracte a prevederilor de plan pentru fiecare produs reprezintă o cerință de bază a funcționării normale a noului mecanism economic.

O coordonată fundamentală a activității de planificare la nivelul verigilor de jos constă în faptul că în toate unitățile oamenilor muncii participă nemijlocit la elaborarea și îndeplinirea planului. De aici decurg rolul și sarcinile adunărilor generale, ale consiliilor oamenilor muncii ca organe ale acestora în domeniul activității de planificare, în asigurarea condițiilor necesare pentru îndeplinirea și depășirea planului, în mobilizarea rezervelor interne și creșterea eficienței economice.

O cerință de primă importanță pentru funcționarea normală a noului mecanism economico-financiar o constituie dimensionarea corectă a sarcinilor de plan, temeinica fundamentare a acestora, în funcție de capacitățile și posibilitățile reale ale fiecărei unități economice. Este evident că atât stabilirea de sarcini de plan superioare potențialului material și uman existente, cât și dimensionarea acestora mult sub posibilități influențează negativ aplicarea noului mecanism economico-financiar, conducând la deformarea indicatorilor economico-financiar, împiedică comensurarea exactă a aportului real al fiecărui colectiv de muncă. De aici decurge necesitatea perfecționării și adaptării continue la cerințele noului mecanism economico-financiar, îmbunătățirii modului în care statul socialist își îndeplinește funcția de organizare și conducere planificată a economiei naționale. Pentru ca conducerea planificată a economiei naționale să devină un factor activ în direcția accentuării laturilor calitative, intensive ale reproducției socialiste lărgite, în creșterea forțelor de producție, precum și în așezarea și funcționarea în condiții optime a autoconducerii muncitorești și autogestunii economico-financiare, aceasta trebuie să se îndeplinească în concordanță cu cerințele științei conducerii societății socialiste, să se întemeieze pe legitățile obiective ale societății socialiste.

În concepția P.C.R. planul trebuie să fie o emanație a maselor, o creație conștientă a celor chemați să-l îndeplinească. Având în vedere caracterul planificat al întregii vieți economice și sociale, în societatea socialistă forma principală prin care se realizează democrația economică o constituie participarea largă a producătorilor socialiști uniți la elaborarea și realizarea planului național unic de dezvoltare economică și socială a țării. Se poate aprecia că planurile noastre cincinale și anuale sînt expresia cea mai profundă a democratismului care caracterizează orînduirea noastră. Acest fapt este ilustrat atât de principiile care stau la baza lor, cât și de întreg sistemul de elaborare și executare a planului.

O importanță deosebită pentru perfecționarea în continuare a noului mecanism economico-financiar și adîncirea caracterului democratic al întregii activități de planificare are Programul privind aplicarea fermă a principiilor autoconducerii muncitorești și autogestunii, perfecționarea mecanismului economico-financiar, a sistemului de retribuție a muncii și creșterea retribuției în acest cincinal, aprobat de recenta plenară a C.C. al P.C.R. și Marea Adunare Națională. Întregul conținut al programului evidențiază cu pregnanță rolul determinant, hotărîtor al secretarului general al partidului în conceperea și conducerea științifică a amplului proces de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, în găsirea celor mai potrivite soluții pentru asigurarea în continuare a mersului ascendent al societății noastre spre noi trepte de progres și civilizație, pentru trecerea României la sfîrșitul acestui cincinal în rîndul țărilor cu dezvoltare economică medie.

Programul adoptat de plenară vizează întărirea autoconducerii muncitorești și autogestunii economico-financiare, creșterea rolului organelor de conducere colectivă în gospodărirea cu eficiență maximă a patrimoniului fiecărei unități economice, apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste, aplicarea și mai fermă a principiului socialist de repartiție în raport cu cantitatea și importanța socială a muncii depuse, legarea tot mai strînsă a veniturilor fiecărui om al muncii de rezultatele obținute în îndeplinirea planului, a sarcinilor ce revin fiecăruia în domeniul său de activitate.

Realizarea unei noi calități a muncii și vieții în toate sectoarele de activitate constituie coordonata fundamentală a programului și hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din 29—30 iunie, a legilor adoptate de sesiunea M.A.N. cu privire la principiile de bază ale perfecționării sistemului de retribuție a muncii și de repartiție a veniturilor oamenilor muncii, precum și a legii cu privire la contractul-angajament. Noile măsuri creează cadrul obiectiv și subiectiv pentru aplicarea fermă a autoconducerii și autogestunii economico-financiare, pentru ca fiecare unitate economică să-și desfășoare activitatea pe principiile economice de eficiență și rentabilitate, să-și asigure fondurile proprii necesare dezvoltării și cointeresării, autofinanțării integrale.

Prin aceste măsuri se pune de acord sistemul de retribuție a muncii cu cerințele noului mecanism economico-financiar, creîndu-se totodată premisele necesare pentru transformarea acestuia într-o pîrghie efectivă de stimulare a creșterii laturilor calitative ale dezvoltării economice. Pe bună dreptate în program se acordă prioritate perfecționării acelor elemente ale sistemului de retribuție menite să asimileze realizarea și depășirea producției planificate, îmbunătățirea calității produselor, sporirea exportului, creșterea productivității muncii și reducerea cheltuielilor de producție.

Măsurile de îmbunătățire a retribuției muncii și repartiției veniturilor asigură aplicarea neabătută a principiilor socialiste de retribuție în toate domeniile de activitate, așezarea pe criterii economice a retribuției fiecărui om al muncii. Pentru realizarea acestui obiectiv se schimbă sistemul actual de calculare, planificare și eliberare a fondului de retribuție în funcție de îndeplinirea planului producției nete — care nu a dat rezultatele scontate, fiind unilateral — printr-un sistem nou de indicatori și condiții care permit determinarea mai exactă a fondului de retribuție convenit în funcție de rezultatele obținute în muncă și care poate să influențeze favorabil asupra accentuării creșterii productivității muncii, perfecționării organizării producției și a muncii, dimensionării personalului în concordanță cu condițiile de îndeplinire a sarcinilor de plan, ridicării nivelului de calificare a întregului personal din economie, întăririi disciplinei în muncă și afirmării spiritului gospodăresc în toate colectivele de oameni ai muncii. Fondul de retribuție pen-

tru unitatea de producție urmează să se calculeze și să se elibereze pentru personalul muncitor retribuit în acord global, exclusiv personalul de conducere, în raport cu gradul de realizare a producției marfă și producției marfă vândută și încasată sau cu alți indicatori specifici ramurii respective de activitate, iar pentru personalul de conducere și cei care lucrează în compartimentele funcționale în raport cu gradul de realizare a planului producției fizice, a planului de export, a valorii producției nete și a producției marfă vândută și încasată sau cu alți indicatori specifici. Trebuie precizat că prin aceste schimbări nu se renunță la utilizarea indicatorului producția netă, ci acest indicator calitativ, care îndeplinește funcții importante în cadrul noului mecanism economico-financiar, este completat cu alți indicatori, pentru ca împreună să asigure elementele științifice necesare pentru o planificare mai bună a fondului de retribuire, în funcție de structura planificată a producției și de volumul de muncă stabilit în mod științific. Pentru aplicarea noului sistem de calculare și eliberare a fondului de retribuire sarcini de mare răspundere revin organelor de conducere colectivă ale unităților economice de stat, centralelor, ministerelor și celorlalte organe centrale și locale în realizarea ritmică a sarcinilor de plan și utilizarea rațională a fondului de retribuire a muncii. Totodată, cresc răspunderile și competențele sistemului financiar-bancar în efectuarea controlului, utilizarea fondului de retribuire. Prin aceste măsuri se asigură consolidarea și întărirea autoconducerii muncitorești și autogestunii economico-financiare, perfecționarea unei laturi importante a sistemului de organizare și conducere pe bază de plan a economiei naționale.

Un rol important în perfecționarea sistemului de repartiere în etapa actuală de dezvoltare economico-socială a țării, în întărirea funcției sale de counteresare, de stimulare a creșterii producției și productivității muncii au extinderea și generalizarea în toate unitățile economice a acordului global, creșterea ponderii părții variabile în totalul veniturilor obținute, introducerea unor praguri noi de counteresare suplimentară și sporirea rolului celor existente. Prin măsurile cuprinse în program, referitor la majorarea retribuției, se are în vedere realizarea prevederilor privind sporirea veniturilor tuturor categoriilor de oameni ai muncii în strânsă corelație cu îndeplinirea programelor de creștere a productivității muncii, a sarcinilor de creștere a venitului național planificat. Pe această bază în 1984 și 1985 se va asigura optimizarea corelării retribuțiilor cu creșterea productivității muncii individuale și sociale. „**Trebuie să fie bine înțeles de către toți oamenii muncii** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. — **că ridicarea nivelului de trai, sporirea veniturilor se pot înfăptui numai pe baza creșterii mult mai puternice a productivității muncii, a eficienței și rentabilității, a dezvoltării generale a economiei naționale**”.

De o deosebită importanță este instituirea, prin Legea nr. 3/1983, a contractului și a angajamentului individual și schimbarea regimului juridic al proprietății întregului popor, ceea ce asigură perfecționarea cadrului organizatoric al democrației muncitorești, de participare nemijlocită a maselor la conducerea economiei pe baza principiilor autoconducerii muncitorești și autogestunii, precum și întărirea răspunderii oamenilor muncii, a organelor de conducere colectivă pentru gospodărirea și valorificarea superioară a tuturor resurselor. Pe această cale se asigură dezvoltarea proprietății întregului popor, sporirea prerogativelor și răspunderilor care revin colectivelor de oameni ai muncii în calitatea lor de proprietari și beneficiari. În noile condiții se schimbă atât conținutul cât și modul în care statul își exercită funcția de organizare și conducere pe bază de plan a economiei naționale: dacă înainte, statul era cel care îndeplinea această funcție în virtutea faptului că era proprietarul principalelor mijloace de producție, în prezent ea este exercitată în calitatea lui de administrator general al proprietății întregului popor. Aceasta nu este o schimbare de formă, ci de fond, care trebuie să se reflecte asupra raportului dintre stat și unitățile economice, în modul în care statul asigură înfăptuirea politicii de dezvoltare economico-socială planificată a țării, în care exercită controlul asupra modului de gospodărire a patrimoniului încredințat unităților socialiste, colectivelor de oameni ai muncii. Totodată, unitățile economice poartă întreaga răspundere pentru conducerea directă și efectivă a fiecărei unități, pentru buna gospodărire a tuturor mijloacelor materiale și financiare încredințate din proprietatea întregului popor. Aceasta înseamnă că o bună parte din atribuțiile ce reveneau statului ca proprietar al mijloacelor de producție trec acum în competența directă a unităților economice, a organismelor de autoconducere muncitorească și autogestivă economico-financiară. Această concluzie rezultă și din faptul că prin contractul-angajament

care se încheie între stat — în calitate de administrator general al proprietății întregului popor, reprezentat prin ministerul, organul central sau local ierarhic superior — și colectivele de oameni ai muncii din întreprinderi și centrale, patrimoniul unităților socialiste este încredințat personalului muncitor, în vederea exercitării nemijlocite a prerogativelor și răspunderilor ce decurg din calitatea oamenilor muncii de proprietari, producători și beneficiari. Trecerea de fapt în proprietatea fiecărei unități economice a întregului patrimoniu de care dispune creează suportul economic necesar pentru înfăptuirea cât mai deplină a principiului autoconducerii muncitorești și autogestunii economico-financiare, pentru trecerea la autofinanțarea tuturor unităților economice, care presupune acoperirea integrală a cheltuielilor din venituri, constituirea fondurilor proprii ale unității, participarea într-o măsură tot mai mare la satisfacerea necesităților generale ale economiei.

Totodată, aceasta incumbă creșterea răspunderii colectivelor de oameni ai muncii din întreprinderi pentru dezvoltarea și apărarea proprietății întregului popor încredințată de societate pentru a fi gestionată eficient, acțiuni ferme din partea întregului colectiv pentru realizarea sarcinilor ce le revin din planul național unic de dezvoltare economico-socială. Prin legea cu privire la contractul-angajament se asigură o îmbinare rațională între răspunderea colectivă și răspunderea individuală. Astfel, dacă în contractul-angajament dintre stat și colectivele de oameni ai muncii din întreprinderi și centrale precum și dintre stat și ministere, alte organe centrale sau comitetele executive ale consiliilor populare județene se stabilesc obligațiile și răspunderile fiecărui colectiv de oameni ai muncii cu privire la păstrarea și dezvoltarea patrimoniului încredințat, în angajamentul individual semnat de fiecare om al muncii încadrat într-o unitate economică acesta se obligă personal să-și îndeplinească în bune condiții sarcinile ce-i revin la locul de muncă, iar unitatea, ceilalți conducători ai organelor centrale sau locale, directorii generali ai centralelor și directorii întreprinderilor, prin semnarea angajamentului individual își asumă răspunderea directă pentru buna administrare și gestionare a patrimoniului încredințat. Este evident că introducerea contractului-angajament și a contractului-individual va contribui la o mai bună funcționare a mecanismului economico-financiar, va constitui un factor important în întărirea autoconducerii muncitorești și autogestunii, în creșterea răspunderii afiți colective cât și personale în gospodărirea judicioasă și eficientă a tuturor bunurilor încredințate.

Se poate aprecia că în prezent, ca urmare a măsurilor de perfecționare a sistemului de organizare și conducere pe bază de plan a economiei naționale la a căror elaborare tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut contribuția decisivă, întreaga activitate de planificare din țara noastră este organizată pe criterii științifice. Totodată, trebuie precizat că acest sistem nu este considerat închis, ci privity dialectic, în sensul că pe parcurs anumite elemente componente ale sistemului de organizare și conducere, valabile la un moment dat, se pot învechi, iar dacă nu se intervine la timp, pot genera contradicții, fenomene negative, care să creeze greutatea mersului înainte al economiei naționale. În acest context, mobilitatea reprezintă trăsătura definitorie a întregului sistem de organizare și conducere a economiei naționale, pentru ca aceasta să corespundă în permanență noilor cerințe afiți la nivel macroeconomic cât și la nivel microeconomic. Documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. și ale Conferinței Naționale relevă orientarea partidului și statului nostru de a milita și în viitor pentru tot ce este nou și înaintat în gândirea social-politică și în practica construirii socialismului, de a stimula activitatea creatoare, spiritul novator al maselor, de a acționa pentru lărgirea formelor de participare a oamenilor muncii la dezbaterile problemelor vieții economice și sociale; la conducerea statului, pentru întărirea în continuare a caracterului științific al organizării conducerii și planificării și perfecționarea acestora în funcție de noile cerințe ale mecanismului economico-financiar. Totodată, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în actualul cincinal, trecerea întregii economii naționale, a tuturor sectoarelor de activitate la o nouă calitate și întărirea autoconducerii muncitorești și autogestunii economico-financiare, este necesară mobilizarea întregului popor, sub conducerea partidului, la traducerea exemplară în viață a ansamblului de măsuri adoptate de recenta Plenară a C.C. al P.C.R., pentru crearea condițiilor materiale, tehnice și organizatorice necesare aplicării în fiecare unitate, la fiecare loc de muncă, a acestor măsuri.

Mihai PĂRĂLUȚĂ

AMPLE MUTAȚII CALITATIVE ÎN STRUCTURA SOCIALĂ A ȚĂRII

TRANSFORMĂRILE revoluționare profunde, de anvergură cu adevărat istorică, a căror înlăptuire a fost deschisă de ziua memorabilă de 23 August 1944 și care s-au intensificat în cei 18 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al Partidului, au avut consecințe deosebit de semnificative și adinc innoitoare, ca substanță și finalitate socio-umană, în structura socială a țării. Noua fizionomie social-politică a societății noastre își găsește o remarcabilă expresie în raporturile de strinsă unitate a clasei muncitoare — cea mai înaintată clasă socială —, a țărănimii, a intelectualității, a celorlalte categorii sociale, în înnoirile calitative ce le conturează, în mod specific, în comunitatea de interese și de idealuri ce animă pe toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate. Forța deosebită a societății socialiste românești izvorăște tocmai din faptul că în prezent toate clasele și categoriile sociale sînt vital interesate în dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, în perfecționarea relațiilor economice și sociale și, de aceea, acționează în strinsă colaborare și unitate pentru triumful socialismului și comunismului în România. „Societatea noastră — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — este alcătuită din clase și categorii sociale prietene, participante active la producția de bunuri materiale și spirituale, între care se realizează o apropiere continuă în ce privește condițiile de muncă, orizontul tehnico-profesional și de cultură generală, modul de viață material și spiritual“.

Schimbările în structura socială a țării, care au intervenit în perioada de după 23 August 1944, au fost determinate în primul rînd și în mod hotărîtor de instaurarea în economia românească, în industrie și agricultură, a relațiilor socialiste de producție și înlăturarea pentru totdeauna a exploatării și asupririi, de dezvoltarea proprietății socialiste, sub forma proprietății întregului popor și celei cooperatiste, de creșterea impetuoasă a forțelor de producție și a avuției naționale, ceea ce a conferit un statut calitativ nou muncitorimii și țărănimii cooperatiste, tuturor oamenilor muncii, acela de proprietari, producători și beneficiari ai avuției sociale, a determinat înnoiri social-politice esențiale în cuprinsul fiecărei clase și categorii sociale, a creat fundamentul trainic al comunității de interese economice, politice și sociale ale tuturor membrilor societății, ca și baze noi, superioare pentru afirmarea alianței clasei muncitoare cu țărănimia, cu celelalte categorii sociale. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta Consfătuire de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative : „Clasa muncitoare, țărănimia, intelectualitatea, întregul popor și-au format și au demonstrat înalte calități organizatorice, politice, tehnice și profesionale, științifice, dovedind prin fapte, în realitate, că poporul, stăpin pe destinele sale, avînd drept conducător un partid revoluționar, poate să conducă mai bine și conduce mai bine decît fostele clase exploatare!“ În același timp, structura socială și de clasă a țării, dinamica ei, mutațiile în fizionomia claselor, păturilor și categoriilor sociale și în raporturile dintre ele nu sînt simple reflexe automate ale schimbărilor economice și de aceea nu pot fi înțelese dacă nu se iau în considerație și alți factori printre care : rolul și importanța politicului și, în primul rînd, ale partidului în elaborarea și înlăptuirea strategiei de înnoire și perfecționare a relațiilor sociale în concordanță cu cerințele obiective ale dezvoltării societății : noua esență a statului, ca sursă de democrație mascativă revoluționare ; crearea condițiilor pentru participarea nemijlocită, în forme organizatorice înalte, la conducerea societății a tuturor claselor și categoriilor sociale, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, procesul larg, neîntrerupt, la învățămînt, la perfecționarea științifică și artistică, extinderea revoluției științifico-tehnice, cultural-științifice, preocupările la scară națională pentru ridicarea nivelului general de pregătire profesională, de cu-

noaștere și cultură al întregului popor, pentru formarea unui om nou, caracterizat printr-o înaltă conștiință politică și răspundere civică, patriotică, printr-un înalt spirit revoluționar, afirmarea în viață a principiilor eticii și echității socialiste ; structura relațiilor sociale și a raporturilor dintre oameni pe baza valorilor umanismului revoluționar. Și, evident, enumerarea ar putea continua. Rezultă, așadar, că în analiza transformărilor survenite în structura socială a țării e necesar să ținem seama de complexitatea factorilor de natură economică, politică, socială, cultural-științifică și spiritual-ideologică care concurează — cu ponderi diferite, dar într-o unitate și interdependență organică, dialectică — la modelarea și dinamica ei în fiecare etapă a construcției socialiste.

ANALIZA, în lumina Programului partidului, a documentelor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale, a aprecierilor și orientărilor programatice cuprinse în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, a mutațiilor survenite în structura socială a României ca și a perspectivei evoluției ei în viitor conduce la câteva concluzii : clasele și categoriile sociale care alcătuiesc structura noastră socială sînt, prin determinările lor economice, politice și cultural-spirituale, clase și categorii noi, cu un statut social calitativ deosebit față de trecut ; raporturile dintre ele se caracterizează prin conlucrare strinsă, prin colaborare și prietenie, izvorite din interesele și aspirațiile comune în problemele economice, sociale și politice fundamentale ale dezvoltării țării, din identificarea lor cu obiectivele și idealurile făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului pe pămîntul românesc ; afirmarea și recunoașterea clasei muncitoare în calitate de clasă conducătoare în societate ; alianța clasei muncitoare cu țărănimia, cu intelectualitatea, cu celelalte categorii sociale ca factor esențial al progresului economic și social al țării, omogenizarea socială ca principală direcție a evoluției structurii de clasă, care își va găsi expresia deplină odată cu formarea poporului muncitor unic al societății comuniste ; îmbinarea procesului de omogenizare, de dispariție a deosebirilor sociale esențiale de clasă cu cel de diversificare și diferențiere în planul manifestării fecăruia, asigurîndu-se astfel condiții pentru afirmarea pleneră a personalității umane.

Realizările, de largă rezonanță, obținute în anii care au trecut de la actul istoric de la 23 August ca și efervescența creatoare ce caracterizează tabloul de astăzi al țării sînt indisolubil legate de ampla activitate revoluționară a clasei muncitoare, desfășurată sub conducerea Partidului Comunist Român, de lupta dîrză pe care muncitorimea — polarizînd în jurul ei forțele progresiste — a dus-o împotriva oricărei exploatări și asupririi, pentru libertate și dreptate socială și națională, de vastul efort constructiv, creator, pe care, în anii edificării socialiste, clasa muncitoare l-a investit și îl investește cu generozitate în toate sferele vieții sociale, ca și de maniera originală în care — transpunînd în viață politica clarvăzătoare a partidului — a reușit să antreneze toate forțele creatoare ale poporului la opera nobilă de făurire a civilizației socialiste pe pămîntul românesc.

Manifestîndu-se ca factor hotărîtor al prefacerilor revoluționare, ca promotor consecvent al progresului social, clasa muncitoare — ca urmare a dialecticii istorice — cunoaște ea însăși — odată cu victoria socialismului — o profundă transformare revoluționară : din clasă asuprită și exploatăată devine o clasă nouă, proprietară a mijloacelor de producție și producătoare a bunurilor materiale ; ca urmare, și în concordanță cu poziția specială pe care o ocupă în sistemul modului de producție socialist, își dobîndește, în mod obiectiv și legitim, statutul

de clasă conducătoare a societății, clasă care, în frunte cu partidul ei comunist, are misiunea istorică de a asigura conducerea edificării noii orînduirii sociale. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea prezentată la primul Congres al educației politice și culturii socialiste: „**Aplicînd politica partidului, clasa muncitoare și-a demonstrat cu strălucire capacitatea de a construi o industrie modernă, în pas cu cele mai noi cuceriri ale tehnicii, capacitatea de a conduce țara mai bine decît clasele exploatare și de a realiza cea mai dreaptă orînduire pe care a cunoscut-o vreodată omenirea, asigurînd, totodată, punerea în valoare a bogățiilor naționale, ridicarea nivelului de trai al poporului, consolidînd independența și suveranitatea patriei.**”

Prin forța, energia revoluționară, spiritul de abnegație și capacitatea creatoare, prin fermitatea, consecvența revoluționară, tenacitatea, dîrzenia și puterea de sacrificiu, prin patriotismul fierbinte și spiritul de solidaritate internațională, prin situarea hotărîtă și întotdeauna în fruntea luptei pentru propășirea continuă a țării — clasa noastră muncitoare, călăuzită cu înțelepciune de partidul ei revoluționar, a constituit, constituie și va constitui forța determinantă a progresului României pe calea socialismului și comunismului. Legată de industrie — sectorul hotărîtor al economiei naționale —, de mijloacele de producție cele mai avansate, de tehnica modernă, de activitatea de aplicare în viață a cuceririlor revoluției tehnico-științifice, muncitorimea se afirmă în mod firesc ca purtătoare prin excelență a noului, ca promotoare consecventă a progresului social, ca luptătoare perseverentă pentru afirmarea plenară a creativității umane în toate domeniile. Astfel, clasa muncitoare este aceea care dinamizează întregul organism al societății românești, impulsionează, într-o direcție unitară, toate forțele și domeniile vieții sociale, manifestîndu-se, sub conducerea Partidului Comunist Român, ca principalul factor al accelerării proceselor sociale și al dezvoltării armonioase și multilaterale a patriei. În același timp, înaltele virtuți moral-politice proprii clasei muncitoare exercită o puternică influență modelatoare asupra fizionomiei spirituale a celorlalte clase și categorii sociale.

DEZVOLTAREA impetuoasă și modernizarea susținută a industriei, a întregii economii — promovate cu fermitate mai ales în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea —, demonstrînd clarviziunea politicii P.C.R., la elaborarea căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu are o contribuție determinantă și evidențiind capacitatea creatoare a clasei noastre muncitoare, a tuturor oamenilor muncii, au condus la adînci și deosebit de pozitive mutații în structura socială a țării. Clasa muncitoare a cunoscut o puternică sporire numerică, precum și ridicarea nivelului tehnic-profesional și de cultură generală, ceea ce, în strînsă legătură cu creșterea conștiinței socialiste revoluționare, conferă noi dimensiuni și noi valențe rolului ei de clasă conducătoare a societății noastre.

Creșterea locului și rolului clasei muncitoare în societatea noastră ca și înnoirile privind structurile sale socio-profesionale, pregătirea științifico-tehnică și nivelul general de cultură sînt legate indisolubil de faptul că partidul nostru, deosebi în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea, s-a călăuzit după teza, fundamentată strălucit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia numai crearea unei industrii puternice, moderne este în măsură să asigure victoria noii orînduirii sociale, dezvoltarea armonioasă a tuturor domeniilor vieții sociale, ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului și întărirea independenței țării. În această viziune, o parte importantă a fondului de dezvoltare — care el însuși a cunoscut o elocventă dinamică: de la 28,8% din venitul național în cincinalul 1966—1970 la circa 33—34% în următoarele două cincinale — a fost alocat industriei; volumul investițiilor în acest domeniu a crescut, de pildă, de la 150 miliarde în cincinalul 1966—1970 la 415 miliarde în cincinalul 1976—1980. Dacă fondurile fixe au crescut pe ansamblul economiei de peste 9 ori față de 1950 ajungînd astăzi la peste 2 000 de miliarde lei (ceea ce echivalează cu circa 91 000 lei pe locuitor), din care 80% au fost puse în funcțiune după 1965, ponderea industriei în volumul total al fondurilor fixe a sporit de la 31,8% în 1965 la 44,3% în 1981. Prin valorificarea într-o viziune realistă, științifică a resurselor materiale și umane și a pirghiilor și stimulilor chemați la viață

de noile relații de producție și sociale, s-au asigurat ritmurile dintre cele mai înalte de dezvoltare a industriei, astfel că la prezent producția industrială a României este de 50 de ori mai mare față de 1938, anul de vîrf al dezvoltării economice interbelice. E semnificativ pentru dinamismul industrial al patriei noastre în anii care au trecut de la Congresul al IX-lea că întreaga producție industrială realizată în anul 1965 se obține în acest an în numai circa 60 de zile.

Rolul clasei muncitoare în societatea noastră este concludent ilustrat de contribuția industriei la realizarea produsului social — 63,8% în 1981 față de numai 44,9% în 1955 — și a venitului național — 57,2% în 1981 față de 39,8% în 1955 și 48,9% în 1965.

Datorită politicii de industrializare, pe baza căreia s-au dezvoltat toate celelalte ramuri ale economiei naționale, în perioada 1950—1980 s-au creat peste 5 milioane noi locuri de muncă, din care 3,1 milioane în anii 1966—1980. Ca urmare, ponderea populației active ocupată în industrie a crescut de la 19,2% în 1965 la 36,1% în 1981.

Accentul pus pe lichidarea înapoierii economice și pe modernizarea structurii economiei naționale a condus la modificări importante în structura populației ocupate. Dacă înainte de 23 August 1944 circa 80% din populație activă în agricultură, în 1981 deja 44% din populația ocupată își desfășurau activitatea în industrie și construcții (față de 9% în 1948) și doar 29,3% în agricultură și silvicultură. Acest fapt exprimă o mutație importantă în structura socială a țării — muncitorimea a devenit o clasă majoritară în societatea noastră, cu toate consecințele fertile care decurg de aici și evidențiază, totodată, noul stadiu al dezvoltării noastre economice, caracterul României de țară industrial-agrară.

Determinate în chip definitiv de instaurarea și perfecționarea continuă a relațiilor socialiste de producție, de dezvoltarea în ritm susținut, echilibrată și armonioasă, a forțelor de producție, a întregii societăți, mutațiile calitative în structura socială a societății noastre, în fizionomia claselor și categoriilor sociale, în configurarea socio-profesională a inșei claselor sociale poartă pecetea semnificativă a procesului de modernizare a economiei naționale și de accentuare a laturilor intensive, calitative ale dezvoltării, prin atenția prioritară ce se acordă ramurilor și subramurilor de vîrf ale industriei, purtătoare și promotoare ale progresului tehnic, prin afirmarea fermă în viața economică și socială a cuceririlor științifico-tehnice contemporane. Faptul că în condițiile țării noastre industrializarea socialistă se conjugă organic cu desfășurarea și valorificarea amplă a revoluției științifice și tehnice are consecințe nu numai în ceea ce privește structura și dinamica sistemului economic socialist, eficiența sa, ci și profilul și nivelul pregătirii oamenilor muncii. Dezvoltarea în anii de după Congresul al IX-lea a unor ramuri industriale de vîrf ca electrotehnica, electronica, mecanica fină, introducerea pe scară largă a mecanizării și automatizării, trecerea la producerea și folosirea roboților, modernizarea în ritm alert a produselor și tehnologiilor de fabricație, accentul hotărît pe calitate, eficiență și competitivitate au pus și pun în continuare în mod obiectiv în fața oamenilor muncii — așa cum s-a subliniat în documentele Conferinței Naționale a P.C.R. din decembrie 1982, ale Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie anul trecut, în Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara din iunie a.c. și la recenta consfătuire pe problemele muncii organizatorice și politico-educative — exigențe și obiective calitativ noi în domeniul pregătirii profesionale, tehnice, tehnologice și științifice. În procesul complex al edificării unei industrii și economii socialiste puternice și moderne clasa noastră muncitoare, sporindu-și substanțial ponderea, s-a format și s-a dezvoltat în coordonate calitativ noi de profesionalitate, de competență tehnică, de cultură științifică, de pregătire politică și ideologică cerute de ramurile industriale noi, de tehnologiile moderne, avansate, ca și, bineînțeles, de noul său statut de clasă care participă nemijlocit la organizarea și conducerea proceselor de producție, a întregii vieți economice și sociale. „**Ridicîndu-și nivelul politic și ideologic, lărgindu-și orizontul științific și tehnic, clasa muncitoare — aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu — își îndeplinește cu cinste misiunea istorică în conducerea întregului popor pe calea socialismului și comunismului.**”

prof. dr. Ion REBEDEU

Partea a doua a acestui studiu va apărea într-un număr viitor al revistei.

DIN CRONICA INTRECERII

Producție fizică peste plan

● Prin funcționarea la indici superiori și în condiții de siguranță deplină a utilajelor și instalațiilor din dolare, respectarea riguroasă a disciplinei tehnologice, reducerea duratei afectate reviziilor și reparațiilor, gospodărirea chibzuită a combustibilului și energiei, **oamenii muncii din cadrul Combinatului siderurgic Hunedoara** au produs suplimentar, în cele 7 luni care au trecut din acest an, 40 000 tone profile grele, 12 000 tone profile mijlocii și ușoare, 5 000 tone sirmă de trăgătorii, 4 500 tone oțel-beton și alte sortimente într-o largă gamă de tipodimensiuni cerute de economia națională. Totodată, au fost livrate la export, peste sarcinile de plan ale perioadei, 55 000 tone laminate de cea mai bună calitate. La baza acestor succese se află preocuparea pentru creșterea în ritm susținut a productivității muncii, care și-a găsit materializarea în depășirea cu 10 tone de laminate a randamentului zilnic obținut de fiecare om al muncii.

● Colectivul 'Schelei de producție petroliferă de la Pitești a extras și livrat economiei naționale, în plus față de prevederile de plan la zi, 1 500 tone țitei, 1 500 tone etan, 800 tone gazolină și 6 milioane mc gaze de sondă. La rindul lor, sondorii **Schelei de foraj de la Bascov**, din cadrul aceleiași trust, au reușit ca, prin creșterea vitezelor medii de lucru la instalațiile de săpare și extinderea tehnologiilor moderne de foraj, să predea sectorului de extracție, înainte de termenul stabilit, 15 noi sonde, care au început să producă.

● Muncitorii, inginerii și tehnicienii **Intreprinderii miniere din Cimpulung-Museel**, care au extras și livrat, în plus față de prevederile de plan venite în primele 7 luni ale anului în curs, 82 000 tone lignit, și-au depășit, astfel, cu 32 000 tone angajamentul asumat în întrecerea socialistă pe 1983, la producția fizică. O contribuție esențială la obținerea acestui succes de prestigiu, au adus colectivele carierei Aninasa și al sectorului de exploatare din subteran de la Cotești.

● Colectivul **Intreprinderii de mașini-unelte Arad** a pășit în luna august cu o producție marfă suplimentară în valoare de aproape 25 milioane lei. La baza acestui succes stau eficiente măsuri de creștere a productivității muncii, prelucrarea superioară a materiilor prime, reducerea consumurilor specifice pe fiecare produs, mai buna folosire a capacităților tehnice și a timpului de lucru. Pe aceste căi, constructorii arădeni de mașini unelte au asigurat și sporirea producției nete, care, în perioada trecută din acest an, este superioară nivelului planificat cu peste 15 milioane lei.

● Oamenii muncii din cadrul **Intreprinderii de rețele electrice Galați** au realizat, de la începutul anului și pînă în prezent, o producție globală industrială mai mare cu 7% și o producție netă mai mare cu 5%, față de prevederile planului, realizări obținute în condițiile reducerii cheltuielilor cu 37 lei la 1 000 lei producție-marfă. În aceeași perioadă, ca urmare a bunei întrețineri și funcționări a instalațiilor electroenergetice, consumul propriu tehnologic a fost diminuat cu peste 1 000 MWh.

ÎNDEPLINIREA RITMICĂ, INTEGRALĂ

A PREVEDERILOR DE PLAN

LA PRINCIPALII INDICATORI

REALIZAREA integrală a prevederilor de plan pe acest an, în condiții de eficiență maximă, reprezintă pentru fiecare întreprindere obiectivul economic prioritar. Aceasta, cu atât mai mult cu cât rezultatele finale ce se vor obține în acest an vor influența gradul de realizare a prevederilor de plan stabilite pentru actualul cincinal. Pentru înfăptuirea acestui obiectiv, în majoritatea întreprinderilor se acționează prin mijloace multiple, menite să asigure mobilizarea rezervelor interne de creștere mai susținută a producției și reducerea a consumurilor materiale pe unitatea de produs. Rezultate meritorii a obținut pe această linie colectivul Intreprinderii de transporturi auto Gori.

ÎN AMPLA întrecere socialistă care se desfășoară în întreaga țară pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan, colectivul de oameni ai muncii din întreprindere a obținut pe primele 6 luni din acest an rezultate deosebite. Astfel, producția fizică (exprimată în tone transportate) a fost realizată în proporție de 107%, prestațiile marfă (exprimate în tone/km), 104,7%, prestațiile călători 119%. Însemnate realizări au fost obținute și la indicatorii de eficiență prin depășirea producției marfă cu 22,7%, a producției nete cu 28%, a beneficiului cu 31,9%. Toate aceste realizări au fost dobândite în condițiile în care s-au redus cheltuielile materiale la 1 000 lei venituri cu 16%, consumul de carburanți cu 3,6%, înregistrându-se o economie de 183 tone combustibil convențional, iar productivitatea muncii a fost depășită cu 12,4%.

În scopul realizării integrale a prevederilor de plan în condiții de eficiență economică ridicată, încă de la începutul perioadei de plan au fost stabilite, pe domenii de activitate și, ulterior, reactualizate, planuri de măsuri tehnico-organizatorice menite să conducă la exploatarea rațională a tuturor capacităților de transport, economisirea severă a combustibilului, utilizarea eficientă a mijloacelor materiale aflate în dotare.

Referitor la exploatarea mijloacelor de transport, au fost stabilite o serie de măsuri concrete menite să conducă la **utilizarea intensivă a parcului de remorci aflate în dotare**. În acest sens, toate vehiculele apte pentru a tracta remorci au fost dotate cu remorci, iar la unele tipuri de autovehicule s-a trecut la exploatarea lor cu două remorci. Utilizarea autotrenurilor cu două remorci la transporturile interurbane, la curse ciclice de transport cărbune și steril în carierele din bazinul

carbonifer al Gôrjului, precum și la transporturi de colectare-distribuire la unitățile comerciale din județ, a constituit elementul esențial ce a contribuit la realizarea planului de venituri și la depășirea acestuia.

Tot pentru a asigura o utilizare responsabilă a parcului de transport, sectorul de exploatare s-a ocupat în permanență, prin agențiile de colectare și expediere a mărfurilor, prin activitatea de dispecerat, de **optimizarea transporturilor în sensul alegerii corespunzătoare a mijloacelor de transport în raport cu natura mărfii ce se transportă și cu indicatorul de „distanțe economice”**. Zilnic, sint analizate la nivelul dispeceratului județean comenzile de transport ale expeditorilor de pe raza județului, sint corelate și sint dirijate a se executa cu mijloace de transport auto sau feroviare, în raport cu eficiența pe care o prezintă transportul pentru unitatea auto sau feroviară. Alegînd sub acest aspect comenzile de transport, s-a reușit să se angajeze pentru unitate numai transporturi rentabile, iar beneficiarii au fost obișnuși să solicite satisfacerea nevoilor de transport cu mijloace auto sau feroviare în raport de eficiență.

Realizarea acestui obiectiv a fost posibilă datorită faptului că, încă din faza de contractare a transporturilor cu beneficiarii, au fost stabilite foarte exact volumele de transport repartizate fiecărui minister și distanțele prevăzute, în funcție de care s-au dimensionat capacitățile de transport și s-au stabilit tipurile de autovehicule adecvate. Tot cu ocazia perfectării contractelor și a întocmirii programelor lunare de transport s-a urmarit în permanență **eliminarea, pe cît posibil, a parcursurilor fără încărcătură**, a parcursurilor de regie, precum și a transporturilor incrucișate prin arondarea beneficiarilor la autocoloanele cele mai apropiate, măsuri ce permit realizarea unei economii anuale de peste 365 tone combustibil. S-a introdus, de asemenea, un **control riguros asupra parcursurilor efectuate de fiecare autovehicul și a justificării acestora**, prin folosirea pe scară largă a aparatelor de contorizat kilometrii, cu care au fost dotate autocamioanele și autotobasculantele.

TOATE măsurile luate pe linie de exploatare, de utilizare a parcului de remorci, a aparatelor de contorizat kilometrii, de optimizare a transporturilor se circumscriu în eforturile între-

I. BULIGAN

director al Intreprinderii
de transporturi auto Gori
(Continuare în pag. 11)

Valorificarea rezervelor de sporire a productivității muncii

ASIGURAREA unui nivel ridicat al producției industriale în fiecare întreprindere și centrală impune, printre altele, concentrarea tuturor eforturilor în direcția creșterii mai susținute a productivității muncii, ca o condiție de bază a realizării integrale a prevederilor de plan la principalii indicatori. De altfel, sarcinile de plan pe acest an și pe întregul cincinal prevăd obținerea unui spor de producție de aproximativ 80—90 la sută pe seama creșterii susținute a productivității. Pornind de la necesitatea realizării unei asemenea sarcini, **Centrala industrială de echipamente de telecomunicații și automatizări** din cadrul M.I.M.U.E.E., având în vedere realizările obținute în primii doi ani ai cincinalului, a întreprins un amplu program de măsuri care să conducă la creșterea mai puternică în acest an a productivității muncii.

Sporuri de producție pe seama creșterii rodniciei muncii

PE SEMESTRUL I a.c., indicatorul productivității muncii a fost îndeplinit, pe ansamblul centralei, în proporție de 103,5 la sută față de sarcina stabilită prin plan, nivelul de realizare fiind cu 8,8 la sută mai mare decât cel obținut în aceeași perioadă din 1982 și cu 24,9 la sută mai mare decât cel din semestrul I 1980. Față de media pe centrală, unele întreprinderi au obținut rezultate mai bune („Automatică” — 107,6 la sută, „Electroaparataj” — 104,3 la sută etc.), altele situându-se însă sub media obținută pe ansamblul centralei („Electromagnetica” — București — 101,7 la sută, I.P.T.E. Alexandria — 100,5 la sută, I.A.E.M. Timișoara — 100,2 la sută).

La obținerea unor rezultate bune în primul semestru o contribuție însemnată a avut-o organizarea acțiunii de elaborare, dezbateri, aprobare și aplicare în practică a planurilor de măsuri speciale de asigurare a creșterii productivității muncii, cu participarea largă a tuturor colectivelor de oameni ai muncii. Centrala, prin activitatea de îndrumare și control a întreprinderilor, a acționat pentru generalizarea, în toate unitățile sale a experienței pozitive în activitatea de creștere a productivității muncii, pentru eliminarea neajunsurilor și depășirea unor greutăți. Astfel, s-a reușit ca, în fiecare unitate, să se acționeze în direcția mobilizării unor colective largi de oameni ai muncii, de specialiști, de cadre de conducere, care, analizând fiecare ioc de muncă, fiecare produs, tehnologie, normă de timp etc. au reușit să scoată la iveală și să mobilizeze rezervele interne existente, stabilind totodată planuri de măsuri concrete, cu indicarea eficienței economice pentru fiecare măsură, cu termene de realizare și responsabilități. Aceste măsuri vor asigura pe ansamblul centralei, la nivelul anu-

lui 1983 realizarea a 20 la sută din sporul de producție netă pe seama creșterii productivității muncii.

Promovarea factorilor propulsori de progres tehnic

AVIND ÎN VEDERE că ponderea cea mai mare în totalul măsurilor care pot contribui la creșterea substanțială a productivității muncii o ocupă cele privind promovarea progresului tehnic, centrala și unitățile sale și-au îndreptat atenția către activitatea sectoarelor de concepție și pregătire a fabricației. Se cuvine să menționăm că, la fundamentarea direcțiilor de acțiune în acest domeniu, s-a ținut seama de toate coordonatele progresului tehnic — de la promovarea de produse și tehnologii noi și până la mecanizarea și automatizarea proceselor de producție și control. Astfel, la întreprinderea „Electromagnetica” — București, au fost asimilate și puse în fabricație centrale telefonice automate electronice, care vor înlocui în prima etapă centralele telefonice automate electromagnetice de mică capacitate. Punerea în fabricație a acestor tipuri noi de centrale telefonice se realizează paralel cu dotarea cu utilaje și echipamente de testare automată, specifice industriei electronice. Se prevede ca fabricația centralelor telefonice automate electronice să conducă la o productivitate de peste două ori mai mare decât cea de la actualele centrale telefonice automate electromagnetice, realizându-se totodată și eliminarea unor materiale deficitare aduse din import.

Modernizarea secțiilor de montaj prin introducerea liniilor de montaj mecanizat sau semiautomat la produsele de mare serie constituie o altă importantă cale de creștere a productivității muncii în acest sector. Această acțiune se desfășoară în cadrul unui program complex întrucât ea implică și modernizarea produselor respective pentru a fi adaptate la posibilitățile tehnologice ale montajului mecanizat. Realizări însemnate în această direcție s-au înregistrat la liniile de montaj puse în funcțiune la întreprinderea de izolatori electrici de joasă tensiune Tg. Secuiesc, pentru siguranța tubulare și liniile de montaj — aparat electric de joasă tensiune pentru uz industrial la întreprinderea „Electrocontact” — Botșani, înregistrându-se creșteri ale productivității muncii pentru aceste operații de peste 50 la sută în comparație cu montajul manual. Având în vedere efectele pozitive asupra calității produselor și creșterii productivității muncii prin montajul mecanizat și semiautomat se prevede extinderea acestuia la montajul aparatului electric de joasă tensiune pentru instalații rele etc.

În același timp, o atenție deosebită se acordă electronizării produselor, paralel cu creșterea performanțelor acestora și reducerea cheltuielilor materiale. Un exemplu concludent în

această direcție îl reprezintă înlocuirea limitatoarelor mecanice de cursă prin limitatoare inductive de cursă, la care, prin aplicarea tehnologiilor specifice industriei electronice, se asigură o creștere a productivității de peste 30 la sută.

Un domeniu cu largi implicații asupra creșterii mai rapide a rodniciei muncii îl constituie asigurarea utilizării cu randament sporit, la capacitatea maximă, a utilajelor, cu accent pe dotarea cu S.D.V.-uri. În această direcție, re proiectarea unor piese ștante și ambușite executate prin matrițe combinate cu care se execută concomitent două sau mai multe reperi, este o acțiune care stă în permanență în atenția unităților centrale. În ce privește fabricația pieselor din bachelită se evidențiază extinderea la marii producători din acest domeniu, cum sînt I.A.E.I. Tîlu și întreprinderea „Electrocontact” Botoșani, a utilizării preîncălzitoarelor care asigură o reducere cu 20 la sută a timpului necesar pentru execuția acestor reperi.

Cu toate eforturile întreprinse până în prezent în domeniul execuției pieselor componente se constată totuși o rămînere în urmă datorită fie lipsei de dotări corespunzătoare, fie neasigurării cooperării pentru piese matrițate la cald, piese sinterizate și piese turnate din oțel, caracterizate prin diversitate mare și greutate relativ mică. Pornind de la această situație au fost luate o serie de măsuri care vizează crearea, în perioada imediat următoare, a unor ateliere centralizate, specializate pentru aceste tehnologii, care vor contribui atât la desfășurarea normală a activității de realizare a planului de producție, cât și la reducerea manoperei de prelucrare prin așchiere a unor reperi mecanice.

Organizarea producției și a muncii la nivelul exigențelor actuale

O ALTA CALE importantă de creștere a productivității muncii este perfecționarea organizării muncii și a conducerii producției: se apreciază că la nivelul acestui an ea va avea o influență însemnată, de aproximativ 24 la sută la sporirea producției, contribuind totodată cu circa 3—4 la sută la sporirea productivității. Și în acest domeniu, atât la nivelul întreprinderilor cât și al centralei au fost stabilite o serie de măsuri concrete specifice profilului nostru de activitate, a căror eficacitate s-a putut constata încă în primul semestru din acest an. Astfel, s-a acționat cu mai multă fermitate în direcția raționalizării numărului de personal și perfecționării sistemului informațional, tipizării și unificării pieselor și subsansamblelor produselor și tehnologiilor prin creșterea gradului de concentrare și specializare a producției, îmbunătățirii organizării activităților indirect productive și de deservire, imbu-

nătăririi normelor și normativelor de muncă, prin extinderea aplicării formelor de retribuire în acord global etc. Ca urmare a măsurilor luate s-au obținut unele rezultate și pe linia reducerii personalului indirect productiv; astfel, dacă în 1980 ponderea muncitorilor indirect productivi și de deservire era de 6,8 la sută din totalul personalului, iar a personalului de administrație de 5,2 la sută, în 1983 ponderea acestora a scăzut la 4,8 la sută la muncitorii indirect productivi și de deservire și la 3,5 la sută la personalul de administrație.

În ansamblul măsurilor organizatorice stabilite și aplicate în scopul creșterii productivității muncii, un loc important l-au ocupat și cele referitoare la perfecționarea activității de norme a muncii. La nivelul anului 1982, pe total centrală, indicele de realizare a normelor de timp de muncă a fost de 102,1 la sută, corespunzător unui nivel de realizare a productivității muncii de 102,9 la sută. Privită în dinamică situația acestor doi indicatori, pe primele 6 luni ale anului, pe ansamblul centralei industriale, apare mult îmbunătățită, în sensul scăderii nivelului de realizare a normelor la 101,3 la sută corespunzător unei creșteri a nivelului de realizare a productivității muncii de 103,5 la sută. Aceasta s-a datorat în cea mai mare măsură introducerea normelor de timp cu motive tehnice și asigurării realizării măsurilor de îmbunătățire sistematică a normelor de timp de muncă care s-au concretizat și în îmbunătățirea consumului de muncă vie.

Un factor esențial care a contribuit, de asemenea, la creșterea productivității muncii a fost și extinderea muncii în acord. În acest sens, centrala a avut de exemplu în 1982 o sarcină de extindere a acordului de 81,0 la sută, realizând 81,7 la sută. Și în acest an, preocuparea pentru extinderea muncii în acord este la fel de susținută, urmînd ca la finele lui 1983 nivelul de generalizare a muncii în acord global să fie de cel puțin 92 la sută.

Realizările obținute în sem. I a.c. și primii doi ani ai cincinalului actual ar fi putut totuși fie și mai bune, dacă

în activitatea centralei nu se mențineau unele greutăți și deficiențe. Astfel, au existat cazuri de neasigurare la timp a comenzilor; necorelarea indicilor de realizare a normelor de timp de muncă cu cei de îndeplinire a productivității muncii datorită mai slabei preocupări a unor întreprinderi pentru îmbunătățirea consumului de manoperă pe produs; neasigurarea ritmică a bazei de materii prime și materiale din țară etc.

Toate aceste neajunsuri au influențat negativ nivelul general de realizare a productivității muncii atât pe ansamblul centralei cît și la fiecare întreprindere în parte. Aceasta a și făcut ca, încă de la finele primului trimestru din acest an, pe baza analizării tuturor cazurilor deosebite existente, să se treacă la aplicarea unor măsuri operative de înlăturare a neajunsurilor, ceea ce a făcut ca o mare parte din întreprinderile unde s-au semnalat diferite abateri să se înscrie în prezent în grupul unităților fruntașe.

Aport însemnat la creșterea productivității la beneficiari

CENTRALA, pe lângă sarcina de a acționa pentru creșterea substanțială a productivității muncii în întreprinderile sale, are și obligația de a produce elemente, mijloace, echipamente și sisteme de automatizare la nivel tehnic mondial pentru a sprijini întreprinderile din toate ramurile economiei naționale în realizarea unui nivel mai ridicat al productivității muncii. Pornind de la aceste considerente, la nivelul centralei a fost stabilit un amplu program a cărui finalizare va contribui la un însemnat salt pe linia creșterii mai susținute a productivității atât în cadrul întreprinderilor noastre, cît și la beneficiari. Dintre principalele măsuri menționăm:

- îmbunătățirea planurilor de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în funcție de criteriul de productivitate a muncii. Se are în vedere ur-

gentarea asimilării unor sisteme mai moderne de conducere a proceselor tehnologice pe bază de tehnică de calcul, modernizarea aparatului de măsură, reglare și control, urgentarea asimilării în producție a roboților industriali cu acționare electrică și comandă numerică;

- crearea unui compartiment de cercetare și proiectare pentru tehnologii și utilaje tehnologice din specificul producției noastre, în cadrul Institutului de proiectare pentru automatizare (I.P.A.) din subordinea centralei;

- în vederea unei mobilizări exemplare a forțelor de muncă de cercetare de care dispune centrala, în institutele sale și în întreprinderi se va trece la delimitarea mai precisă a activității de cercetare, proiectare și asimilare de produse noi la nivelul institutelor și întreprinderilor producătoare.

Desigur, o acțiune de o asemenea anvergură, menită să determine dublarea productivității muncii într-un timp relativ scurt, solicită din partea tuturor o preocupare corespunzătoare atât în elaborarea programelor de măsuri din fiecare întreprindere cît și în rezolvarea problemelor legate de aplicarea acestor măsuri. În prezent, centrala, împreună cu întreprinderile subordonate, analizează găsirea de noi resurse pentru realizarea sarcinii de creștere a productivității muncii atât pe sem. II 1983 cît și în continuare în 1984 și 1985.

În același timp, considerăm că ar fi util, după părerea noastră, să se stabilească un singur indicator privind retribuția, respectiv fondul planificat de retribuție, renunțîndu-se la indicatorul de număr mediu scriptic de personal muncitor. Apreciem că renunțarea la indicatorul „numărul mediu scriptic de personal muncitor”, îndeosebi în contextul aplicării acordului global, ar fi de natură să favorizeze creșterea mai substanțială și mai rapidă a productivității muncii.

Ion GEAMBAȘU

director general

al Centralei industriale de echipamente de telecomunicații și automatizări

Îndeplinirea ritmică a prevederilor de plan

(Urmare din pag. 9)

prinse de unitatea noastră în direcția economisirii și reducerii consumurilor de combustibil și energie, a folosirii eficiente a capacităților de transport. Cu toate aceste măsuri, considerăm că mai avem încă însemnate rezerve pe linia utilizării capacităților de transport în traficul de marfă, unde indicele de utilizare a unei tone capacitate din parcul inventar de autovehicule marfă nu s-a realizat decît în procent de 91,9%. Aceste neajunsuri au fost generate în cea mai mare parte de ne-realizarea indicilor de exploatare la nivelul celor planificați, la structura de parc autobasculante.

În același timp, întreprinderea a fost confruntată în cursul acestui semestru și cu unele neajunsuri în ce privește ritmicitatea livrărilor de an-

velope și a dereglării care au existat pe linia asigurării cantităților zilnice de carburanți. Problema asigurării la termenele planificate a necesarului de anvelope și a cantităților de carburanți, deși s-a îmbunătățit în ultimul timp, rămîne totuși deschisă pentru unitățile de transporturi. Din aceste considerente întregul colectiv a acționat pentru folosirea rațională a acestora și înlăturarea risipei sub toate formele. A existat în acest sens o preocupare permanentă de a găsi soluții pentru asigurarea integrală a necesarului de anvelope. În perioada scursă de la începutul anului s-a înregistrat chiar o depășire a planului la anvelope reșabate cu 53,8%, predîndu-se cu 468 bucăți mai mult.

Pentru perioada imediat următoare, atît la nivelul întreprinderii cît și al coloanelor de transport au fost stabi-

lite noi măsuri tehnico-organizatorice, țărte din- ele în curs de înfăptuire, care vor permite în continuare realizarea în condiții eficiente și chiar depășirea prevederilor de plan. În cadrul acestora, o atenție deosebită se va acorda:

- realizării și depășirii indicilor de exploatare planificați ai parcului la toate structurile, a indicelui de utilizare a unei tone capacitate din parcul inventar de autovehicule marfă, pe seama adîncirii procesului de optimizare a transporturilor;

- recuperării, recondiționării și refolosirii materialelor, pieselor de schimb și deșeurilor;

- realizării de venituri suplimentare pe seama folosirii integrale a parcului de remorci și creșterii pe această bază a productivității muncii;

- întăririi ordinei și disciplinei în transporturile auto și ridicării calității activității de transport;

- reducerii cît mai accentuate a costurilor de producție, mai ales pe seama diminuării cheltuielilor cu combustibilul și energia.

DIN CRONICA ÎNTECERII

Produse noi cu performanțe ridicate

● PH-6 este cel mai nou produs conceput și realizat pentru prima oară în țară la **Întreprinderea de utilaj greu Craiova**. Este vorba de o presă hidraulică cu șase etaje destinată unităților din industria de prelucrare a lemnului. Noul produs, care a trecut cu succes întregul program al probelor complexe de omologare, dispune de o tehnologie originală. Ea constă în faptul că presa poate funcționa și în unitate: unde nu există instalații pentru producerea de abur tehnologic, utilizându-se în acest scop o instalație electrică simplă cu consum redus de energie.

● Eforturile depuse în acest an pentru înnoirea continuă a producției și lărgirea gamei de sortimente oferite beneficiarilor au permis constructorilor de mari autovehicule și autoutilaje industriale de la **Întreprinderea mecanică Mircea** să obțină important succes. Astfel, printre cele mai recente realizări se numără un autotren specializat în transportul containerelor, cu o sarcină utilă de 30 tone, precum și o autobasculantă pe șasiu Roman-diesel, cu tracțiune integrală. În afara de acestea, a fost finalizat autovehiculul automacaralei de 125-140 tone și se află în fază de execuție un bulldozer pe șenile, dotat cu motor de 300 CP.

● Preocuparea permanentă a specialiștilor **Întreprinderii de utilaj chimic și forjă din Rimnicu Vilcea** pentru extinderea nomenclatorului de fabricație s-a concretizat, de la începutul anului și până acum, în asimilarea în producția de serie a peste 110 noi instalații, piese și subansamble caracterizate prin performanțe tehnico-funcționale superioare și consumuri reduse de metal. Printre cele mai recente realizări se numără 5 tipuri de unități de pompare, utilizate la extracția fierului de la diferite adâncimi și peste 100 de repere și piese matrițate, destinate industriei chimice și construcției de mașini, precum și altor secțiuni ale economiei noastre naționale.

● Constructorii de utilaje din cadrul **Centralei de mecanizare pentru construcții industriale București** au realizat în acest an noi tipuri de mașini și utilaje în premieră pe țară. Între acestea se numără macaraua telescopică cu acționare hidrostatică de 25 t.f., macaraua turn cu braț orizontal de 450 t.f.m., transportorul basculant pentru betoane speciale de 3 și 6 mc, precum și o gamă largă de scule, dispozitive și unelte de mică mecanizare menite să susțină acțiunile pentru creșterea productivității muncii în activitatea de construcții-montaj.

● La **Întreprinderea mecanică Timișoara** a fost recepționat un nou utilaj tehnologic. Este vorba de un manipulator de șarjare de 3 tone/fortă pe bandaje de cauciuc, destinat industriei metalurgice pentru mecanizarea încălzirii și descărcării cuptoarelor de încălzire și altor operațiuni. Echipat cu elemente de comandă și acțiune produse în întregime în țară, noul utilaj metalurgic asigură creșterea substanțială a productivității muncii, în condițiile unei eficiențe economice ridicate.

O condiție a eficienței economice —
reducerea accentuată
a cheltuielilor de producție

REDUCEREA continuă a cheltuielilor de producție, în mod deosebit a cheltuielilor materiale, introducerea unui regim sever de economii în toate sectoarele de activitate, reprezintă factorul hotărâtor de sporire a eficienței economice. Pe de altă parte, o cerință obligatorie pentru aplicarea noului mecanim economic-financiar, a autogestivității și autoconducerii, constă în faptul că fiecare leu cheltuit trebuie să se materializeze într-o eficiență maximă, să contribuie la sporirea venitului național. În spiritul acestor cerințe, în întreprinderi au fost întocmite programe prioritare de acțiune cuprinzând măsuri cu aplicabilitate operativă cit și pe termene mai lungi. Pentru acest an au fost prevăzute asemenea măsuri care, în lumina ultimelor documente de partid, vor contribui la reducerea mai accentuată a costurilor față de prevederile actualului cincinal.

Aplicarea în practică a programului de reducere suplimentară a costurilor se bazează pe punerea în valoare a rezervelor existente, accentuarea factorilor calitativi, modernizarea producției, reducerea normelor de consum la materii prime și materiale, creșterea ponderii materialelor recuperate și re folosibile, sporirea productivității muncii, utilizarea pe scară largă a celor mai noi tehnologii concomitent cu amplificarea activității de cercetare științifică și inginerie tehnologică. Realizarea în bune condiții a acestui program va face posibilă eliminarea din fabricație a produselor nerentabile, creșterea eficienței economice în toate sectoarele de activitate.

OBIECTUL principal al activității întreprinderii „Sinterom” din municipiul Cluj-Napoca îl constituie realizarea de produse pentru industria electrotehnică (47%), precum și fabricația de piese destinate industriei de

autovehicule pe bază de procedee tehnologice specifice metalurgiei pulberilor. Tehnologiile de execuție a produselor fiind neconvenționale, toate produsele obținute se realizează într-un regim de pregătire a fabricației diferit, de la sirme de wolfram și molibden, magneți permanenți turnați, contacte sinterizate de argint, produse sinterizate feroase și neferoase și până la bujii auto și pompe de ungere.

Specificul tehnologiilor neconvenționale, pentru fiecare grupă de produse din cadrul întreprinderii, face ca fiecare secție producătoare să fie o unitate de sine stătătoare, fenomen care, din punct de vedere al costurilor, al urmăririi lor, dă naștere la anumite particularități față de sistemul general al unităților industriale productive. În acest sens, organele de conducere colectivă, compartimentele de specialitate din cadrul unității noastre au creat condițiile necesare ca fiecare secție de producție să aibă propriul ei buget de venituri și cheltuieli, cu încadrare în bugetul total al întreprinderii. Nivelul cheltuielilor totale pe fiecare subunitate, secție este defalcat în sumă absolută pe articole de calculație, cheltuielile efective colectate urmărindu-se lunar (și cumulat) pentru încadrarea în cifrele de plan. În permanență, abaterile negative care se constată se analizează operativ și, cunoscându-se postul de cheltuială unde se localizează, se iau măsuri de remediere. Ca urmare a acestor măsuri întreprinse, precum și a altora de natură tehnico-organizatorică, pe primul semestru din 1983 principalii indicatori de eficiență au fost nu numai realizați, dar și depășiți (tabelul).

Din datele prezentate rezultă că, pe total unitate, nivelul cheltuielilor materiale s-a redus într-o proporție însemnată, deși la unele secții, cum este cazul produselor sinterizate, acesta se menține încă ridicat. În general, cauza acestor depășiri a consumurilor

Realizarea principalilor indicatori de plan pe semestrul I 1983

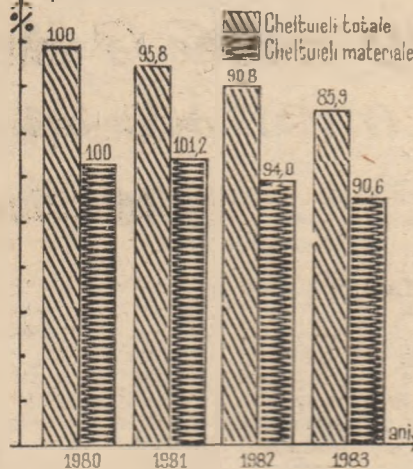
Indicatori	Secțiile de producție					
	Total întreprindere	Bujii pompe	Sinterizate	Magneți	Contacte sinterizate	Sirme
Producția marfă	103,5	104,8	106,2	91,7	102,6	106,4
Producția marfă vândută și încasată	109,7	111,1	112,5	100,0	108,8	112,8
Beneficiu	117,3	97,3	142,0	105,2	106,0	108,9
Cheltuieli de producție, total	— 4,1	+ 4,2	— 34,4	— 11,3	— 12,7	— 6,5
din care :						
Cheltuieli materiale	— 0,2	+ 8,3	+ 12,5	+ 17,2	+ 19,0	—

și, implicit, a cheltuielilor materiale se datorează practicării încă a unor prețuri din cooperare ridicată, care încărcă nejustificat cheltuielile generale ale întreprinderii. Ținând seama de importanța reducerii în continuare a costurilor, întreprinderea a luat o serie de măsuri de gospodărire judicioasă a valorilor materiale utilizate, astfel încât nu numai să acopere diferențele nefavorabile constatate, dar să se realizeze și economii la costuri; ilustrative în acest sens sînt datele cuprinse în grafic referitoare la realizarea costurilor pe perioada 1980-1983.

În același timp, specialiștii întreprinderii au întocmit și trecut la realizarea unui program menit, în primul rînd, să ducă la dezvoltarea mijloacelor de producție prin forțe proprii și apoi la o utilizare aproape totală a materialelor refolosibile. Numai în ultimul an s-au executat în regim de autoutilitare prese de formare și calibrare, cuptoare de sinterizare, instalația de debavurare, dispozitive de presărat pulberi, mașini de trefilat sîrme de wolfram și molibden, amestecătoare de pulberi, cuptoare de tratament termic, magnetizoare, cuptoare de topit cu inducție etc., a căror valoare este de peste 10 mil. lei și care, în totalitate, contribuie la reducerea efortului valutar al țării. Prin costul lor scăzut de decontare, valoarea amortizării incluse în costuri aduce după sine reducerea costurilor totale de producție.

PENTRU INTRODUCEREA în circuitul economic a materialelor refolosibile, întreprinderea a demarat o serie de acțiuni care au ca finalitate economii importante la cheltuielile de producție, în speță la cheltuielile materiale. Este cazul materialelor refolosibile rezultate în urma operațiunii de formare a pieselor din pulberi feroase, care se reintroduc în fabricație în amestec cu material nou, obținindu-se

Evoluția cheltuielilor de producție în perioada 1980-1983

prodeuse cu caracteristici tehnice ridicate. Numai în semestrul I a.c. s-au utilizat pe această cale peste 65 tone pulbere de fier, economiile la costuri reflectîndu-se în beneficiile obținute peste plan.

Reperetele reprezentînd pierderi tehnologice în urma tratamentului de magnetizare, precum și culeele rezultate de la turnarea magneților — inclusiv cămașa din aliajul de turnare — se refolosesc de asemenea în amestec cu material nou la turnarea unor noi produse. Costul pulberii de argint obținută pe cale chimică din materialul refolosibil rezultat în urma procesului de sintetizare a pastilei de contact sinterizat este cu 1/3 mai mic față de costul materiei prime noi.

În același timp, colectivul de oameni ai muncii din compartimentul proiectare n-a rămas indiferent nici la așa zisele probleme „mici” ale întreprinderii, legate de valorificarea superioară a oricăror materiale refolosibile. În această ordine de idei, din materialul

refolosibil rezultat, de exemplu, din suportii discurilor de fricțiune au fost concepute o serie de produse de larg consum: tavă pentru copt ardei, spărgător de gheață, lopată pentru autovehicule; aceste produse sînt contrazicute cu fondul pieței pentru trim. III a.c., la prețuri avantajoase atît pentru întreprindere cît și pentru cumpărători.

ÎN VEDEREA luării unor decizii mai operative pe linia încadrării în costurile planificate, întreprinderea pregătește condițiile de aplicare, în cursul anului 1983, a celei mai moderne metode de delimitare și evidență a cheltuielilor de producție și calculare a costurilor produselor, **metoda costurilor normale**. În aceste condiții, va fi posibilă cunoașterea înainte de începerea procesului de producție a costurilor aferente fiecărui produs (grupă de produse), costuri considerate a fi normale în condițiile de plan date; în timpul derulării proceselor de producție se vor determina operativ abaterile de la costurile normale (normate, standard) pe articole de calculație, pe cauze, factori responsabili de producerea lor, pe secții și total întreprindere.

Acțiunile, metodele și căile întreprinse și folosite în întreprindere pentru aplicarea noului mecanism economico-financiar au un caracter de continuitate și sînt rodul unei conlucrări eficiente între gîndirea tehnică și cea economică. Controlul economic și cel financiar preventiv sînt instrumente care asigură în permanență echilibrul financiar al întreprinderii, încadrarea strictă în cheltuielile de producție planificate, descoperirea și valorificarea de noi rezerve interne care să ducă la obținerea unei producții în condiții de eficiență sporită.

Todoruț BODEA
Întreprinderea „Sinterom”,
Cluj-Napoca

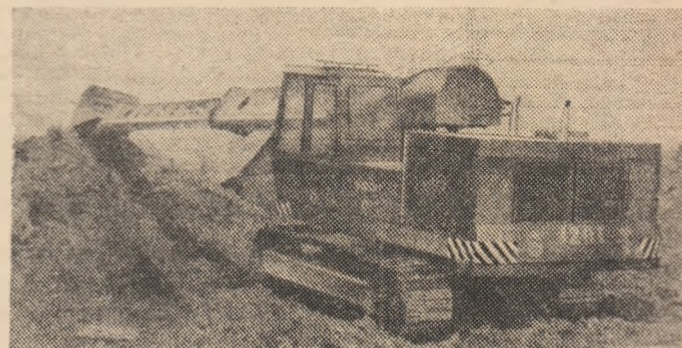
Realizări de prestigiu ale creației tehnice românești

S 1201T — un nou excavator cu performanțe tehnice remarcabile

CREAREA și diversificarea excavatoarelor PROMEX — realizare a anilor '70 în pas cu cerințele de vîrf obținute pe plan mondial — reprezintă un exemplu, dintre multe altele, care confirmă puternica dezvoltare a construcției de mașini românești, capabilă astăzi să fabriceze cele mai diverse și mai complexe mașini și utilaje. Înființată special pentru producția de excavatoare și de dragline, fabrica de excavatoare din cadrul întreprinderii de utilaj greu „Progresul” din Brăila asimilează, cu regularitate, anual patru-cinci tipuri de asemenea utilaje pentru marile construcții ceea ce a făcut ca ea să se afle astăzi printre primele zece firme din lume (dintre cele 60 de firme mari și recunoscute pe plan mondial) în ce privește numărul modelelor și al programului de fabricație de excava-

toare hidraulice. Tot între primele zece firme se află și în ceea ce privește limitele de performanțe caracterizate prin volumul cupei și prin puterea instalată.

Una dintre cele mai recente realizări de prestigiu în acest domeniu îl reprezintă excavatorul de șenile S 1201 T. Dotat cu braț telescopic, acest utilaj terasier este destinat atît lucrărilor de excavare, nivelare și îmbunătățiri funciare, cît și altor lucrări speciale în funcție de echipamentul utilizat. În acest sens excavatorul este dotat cu plăci șenile de 600 mm necesare executării lucrărilor în terenurile cu presiuni admisibile mai mari de 0,66 daN/cm²; el poate fi folosit și cu tălpi șenile de 700 mm. În acest fel el poate fi utilizat la lucrările de săpare în teren vegetal, turbă și teren vegetal cu rădăcini, teren vegetal

cu nisip și pietriș sau piatră spartă, teren nisipos, argilos cu pietriș și moloz, teren argilos, nisipos ușor amestecat cu pietriș și moloz, argilă cu bolovani sub 50 kg (în proporție de 10%), argilă sîstoasă, în loess umed, afînat, sol alcalin, loess uscat cu umiditate naturală, amestecat cu pietriș și bolovănos, în soluri cu pietriș mărunț, pietriș mare, bolovănos și

piatră spartă sub 90 mm. Excavatorul tip S 1201 T este dotat cu un motor de 180 CP și dezvoltă o viteză de deplasare de la 0 km/oră, la 2,5 km/oră. Avînd o cupă de 0,75m³, el poate săpa pînă la adîncimea de 6,4 m pe o rază maximă de acțiune de 11,2 m, descărcînd la o înălțime de 5,8 m.

E.C.

Resurse de creștere a eficienței economice în agricultură

UNA DIN PROBLEMELE esențiale de care depind progresul agriculturii românești, creșterea eficienței economice a producției agricole pe ansamblu și pe sectoare de activitate, o necesitate aplicarea noului mecanism economico-financiar, îmbunătățirea și autogestiunea fiecărei unități în scopul cel mai larg posibil.

În toate sectoarele agriculturii se impune desfășurarea unei activități rentabile astfel încât toate cheltuielile reclamate de obținerea producției să fie acoperite din venituri proprii, să se achite toate creditele față de bancă și să se realizeze beneficii. Se pune, deci, problema unei bune gospodării a mijloacelor materiale, pentru a mări eficiența economică pe ansamblul unei mese sau unități și a asigura rentabilitatea pe fiecare cultură sau zonă în parte.

Zonarea producției agricole

PRELUEREA de la considerentele de mai sus, creșterea eficienței economice în agricultură pune probleme complexe, cu implicații de ordin tehnologic, biologic și ecologic. O premisă de bază a creșterii economice este repartizarea rațională, judicioasă pe teritoriu, în cadrul ecosistemului agricol național, a resurselor privind cultura plantelor și creșterea diferitelor specii de animale. În acest sens, un rol foarte important revine planificării producției agricole, care stabilește în mod normal indicații de plan obligatorii pentru realizarea produselor necesare populației și economiei. În această activitate este necesar însă să se evite exagerările, încercările de a planifica totul — până la hramă și hectar — în amănunt. După opinia noastră, planificarea — cu consultarea prealabilă a unităților culturale, care, în ultimă instanță, sînt titularii de plan — trebuie făcută în concordanță deplină cu zona ecologică a culturilor cereale și speciilor de animale, ținînd seama de condițiile locale pedoclimatice, asigurînd astfel fondul de producție necesar pe județe și pe întregul teritoriu național.

Deși zona ecologică a culturilor, amplasarea în funcție de favorabilitatea condițiilor pedoclimatice urmau să fie marcate în planul program pe teren, în planurile de producție la nivel local și microzonal nu s-a ținut întotdeauna seama de obiectivele propuse de această importantă lucrare. De exemplu, în unele județe din nordul țării (Suceava, Satu Mare), unde în condiții normale nu se realizează constantă termică necesară creșterii în condiții optime a porumbului și nu există, deci, condiții propice pentru obținerea de producții eficiente, se planifică suprafețe mari cu această cultură.

Datele calculate de Institutul de pedologie permit să se aprecieze că numai prin reșezarea în teritoriu a culturilor, pe baza bazei științifice terenurilor agricole, se poate obține un spor de producție vegetală, de pînă la 10—15%.

Trebuie menționat că zona ecologică a culturilor concordează pe deplin cu indicațiile și recomandările privind autoaprovizionarea și autoalimentarea locală, dacă se țin în mod echilibrat toate aspectele și metodele de cultură, dacă terenurile sînt utilizate și repartizate judicios, în funcție de cerințele plantelor cultivate și de ponderea lor în zonă.

Utilizarea eficientă a fondurilor fixe

O CONDIȚIE esențială în dezvoltarea și sporirea eficienței economice a agriculturii o constituie îmbunătățirea utilizării fondurilor fixe, care dețin un rol prioritar în cadrul fondurilor de producție, sînt prin mărirea valorii lor, cît și prin rolul activ pe care-l au în procesul de producție. Ca urmare a efortului investițional depus de-a lungul anilor, fondurile fixe din agricultură au sporit permanent, volumul valoric al acestora fiind în prezent de circa 5 ori mai mare decît în 1950 și de circa 3,5 ori față de 1965.

Analiza corelației dintre fondurile fixe și producția netă în agricultură scoate în evidență o tendință de creștere a necesarului de fonduri fixe pentru obținerea unei unități de producție netă. În afara de existența unor condiții nefavorabile pentru producția agricolă, cauzele care au dus la o atare situație sînt de ordin subiectiv: ponderea relativ mare a părții

destinate unor fonduri care nu au un caracter direct productiv (clădiri, construcții, drumuri etc.); perioada de timp relativ lungă de la executarea investițiilor pînă la obținerea efectelor stabilite prin proiecte; reșezarea preșurilor unor mijloace fixe furnizate de industrie; unele dereglări în aprovizionarea agriculturii cu mijloace de producție și în repartizarea lor pe sectoare și unități; neajunsuri în gospodărirea și utilizarea acestora etc.

Înfăptuirea noii revoluții agrare impune o schimbare radicală și în ce privește creșterea eficienței fondurilor fixe în agricultură. Utilizarea deplină, intensivă și extensivă a acestora, a capacităților de producție au efecte pozitive asupra tuturor indicatorilor eficienței economice a producției din fiecare unitate agricolă și din agricultura în ansamblu. Astfel, pe această cale se pot realiza: sporirea producțiilor fizice, a producției globale și nete; economii de investiții; amortizarea mai rapidă a fondurilor fixe; creșterea beneficiilor și a rentabilității etc.

Agricultura noastră dispune de mari rezerve pentru îmbunătățirea eficienței economice a utilizării fondurilor fixe. Înainte de toate, acestea se referă la fondul funciar: realizarea integrală a programului de extindere a suprafețelor arabile și agricole, urmărindu-se redarea în circuitul agricol a unor suprafețe de teren afectate temporar altor folosințe; prevenirea degradării terenurilor cultivate; menținerea și sporirea fertilității solului prin executarea de lucrări de combatere a eroziunii, aplicarea de amendamente, întreținerea pașiștilor etc.; cultivarea întregii suprafețe arabile, a întregului teren al gospodăriilor populației; practicarea unor sisteme de agricultură adecvate pentru fiecare zonă agricolă a țării etc.

Agricultura concentrează în prezent un mare număr de tractoare, mașini agricole etc. Folosirea lor rațională condiționează nu numai realizarea producției fizice, ci și reducerea cheltuielilor materiale și, în final, creșterea rentabilității producției. În această direcție, o importanță deosebită au: creșterea numărului de ore de funcționare a tractoarelor și mașinilor agricole, a celorlalte mijloace tehnice, pentru a le apropia cît mai mult de timpul maxim disponibil; asigurarea bunei lor funcționări prin realizarea la termenele planificate și de bună calitate a reparațiilor și reviziilor tehnice, precum și a îngrijirilor tehnice, în vederea reducerii întreruperilor accidentale care diminuează indicii de folosire a tehnicii agricole, provoacă pierderi de timp de muncă și încarcă în mod nejustificat cheltuielile materiale; aprovizionarea ritmică cu carburanții și lubrifianții necesari etc.

O importanță deosebită în creșterea eficienței economice au, de asemenea, alcătuirea unor agregate care să folosească la maximum puterea de tracțiune a tractoarelor și să execute simultan mai multe lucrări, realizarea unor tipuri de mașini cu grad mare de universalizare, care să participe la executarea unui număr cît mai mare de lucrări și culturi. O influență pozitivă semnificativă asupra utilizării tehnicii agricole o au și buna aprovizionare a unităților agricole cu piesele de schimb necesare reparațiilor curente sau capitale, precum și însușirea de către unitățile de reparații a unor tehnologii moderne pentru recondiționarea și re folosirea pieselor de schimb.

Reducerea cheltuielilor de producție

ÎN AGRICULTURĂ, ca de altfel în oricare altă ramură a economiei naționale, tendința și nivelul eficienței economice sînt determinate în general de evoluția costurilor de producție și în special de evoluția cheltuielilor materiale. Importanța efectuării într-un mod cît mai economic a cheltuielilor materiale rezultă clar dacă avem în vedere faptul că valoarea unui procent din cheltuielile materiale ale agriculturii a sporit de la 320 milioane lei în 1970, la 695 milioane în 1975, urmînd să ajungă la circa 900 milioane lei în 1985.

Reducerea cheltuielilor materiale trebuie înțeleasă ca o acțiune complexă, care se realizează pe multiple căi, în primul rînd printr-un riguros spirit de economisire și eliminarea risipei de orice fel. În această privință, pe primul plan se situează îmbunătățirea folosirii tuturor capacităților de producție de care dispun unitățile agricole. O importanță deosebită se cere a fi acordată reducerii consumului de carburanți și

lubrificații, de combustibili și energie în general — obiectiv prioritar pentru întreaga economie. În acest sens, se impune o preocupare crescândă pentru urmărirea consumului de combustibil pe tot parcursul circulației lui, începând cu transportul și până la terminarea și alimentarea și cu consumul în timpul funcționării mașinilor agricole, tractoarelor și celorlalte instalații. Reducerea consumului de energie pe unitatea de produs agricol trebuie să devină un criteriu de bază în introducerea progresului tehnic, în stabilirea tehnologiilor de producție, în organizarea și desfășurarea întregului proces de producție din agricultură.

O problemă care se pune cu tot mai multă acuitate este aceea a creșterii randamentelor de **conversiune energetică** în agricultură. Aceasta presupune modificarea actualului tip de progres tehnic în agricultură, care a devenit din ce în ce mai energetic. În acest sens, se au în vedere: trecerea la noi sisteme de mașini, care să se caracterizeze printr-un consum specific mai redus de metal și combustibil; introducerea de noi tehnologii de producție, care să se caracterizeze printr-un volum mai restrâns de lucrări; raționalizarea sistemului de alimentare a animalelor, prin elaborarea de noi procese de nutriție; creșterea rolului factorilor biologici, prin producerea și folosirea de noi soiuri, linii și hibridi de plante cu randamente superioare în utilizarea resurselor pedoclimatice, prin aplicarea rezultatelor cercetărilor de inginerie genetică; folosirea, într-o mai mare măsură, în cadrul asolamentelor, a plantelor care fixează azotul direct din atmosferă (soia, mazarea, lucerna etc.); combaterea dăunătorilor pe cale biologică; reducerea consumului de ciment și metal prin folosirea unor materiale de construcție locale, mai ieftine; extinderea rapidă a folosirii resurselor de energie neconvențională (solară, eoliană, biogaz etc.), în vederea economisirii energiei convenționale.

Un loc aparte în cadrul cheltuielilor materiale din agricultură îl dețin **furajele**. Dată fiind ponderea ridicată a cheltuielilor cu hrana și așternutul în totalul cheltuielilor materiale ale zootehniei (circa 53%), reducerea acestora capătă o semnificație deosebită în sporirea eficienței economice. Desigur, aceasta nu se poate realiza prin diminuarea rațiilor de hrană ale animalelor. Practica a arătat că, în unitățile în care animalele sînt subnutrite, produsele se obțin cu costuri foarte ridicate. Reducerea cheltuielilor cu furajarea animalelor poate fi numai urmarea unui complex de măsuri care privesc pe de o parte sporirea randamentelor la hectar la culturile furajere, recoltarea la timp și fără pierderi, transportul, uscarea și conservarea furajelor în condiții optime pentru a nu le deprecia calitatea, iar pe de altă parte, folosirea lor rațională pe bază de rații stabilite în mod științific și înlăturarea oricăror forme de risipă etc.

În fine, modul global, eficiența producției agricole poate fi apreciată și în funcție de măsura în care agricultura asigură autoaprovizionarea populației cu produse agroalimentare. Astăzi, și cu atât mai mult în viitor, agricultura țării noastre trebuie să ne asigure independența alimentară în așa fel încît să acopere în totalitate necesitățile interne de alimentație și să creeze disponibilități sporite pentru export.

Valorificarea superioară a pămîntului

O CALE IMPORTANTĂ pentru creșterea eficienței economice a agriculturii în țara noastră o reprezintă **folosirea întregului patrimoniu de soluri la întreaga capacitate de producție**, în condițiile protecției acestora prin lucrări de prevenire și combatere a eroziunii în corelație cu gospodărirea judicioasă a apelor, pentru a reda în circuitul agricol noi suprafețe de teren. Programul național pentru asigurarea unor producții agricole sigure și stabile prin creșterea potențialului productiv al pămîntului, mai buna organizare și folosirea în mod unitar a terenurilor agricole, a întregii suprafețe a țării, realizarea irigațiilor pe circa 55—60% din suprafața arabilă, a lucrărilor de desecări și combatere a eroziunii solului, aprobat de Marea Adunare Națională, prevede ample acțiuni de redare în circuitul agricol a întinse suprafețe.

Unele acțiuni de îmbunătățiri funciare se execută din fonduri centralizate ale statului, pe suprafețe mari, în zonele cele mai afectate. Dar în unitățile de producție întîlnim mii de cazuri cînd trebuie acționat în vederea amenajării optime a terenului, chiar printr-o simplă nivelare, care, totuși, necesită fonduri importante. De aceea, asemenea lucrări este necesar să fie programate pe ani, cu prioritate pe terenurile cele mai erodate, folosind, în primul rînd, tehnica din dotarea S.M.A., dar apelînd și la întreprinderile industriale, care pot sprijini această acțiune, îndeosebi la unitățile agricole cu greutăți financiare.

Se apreciază că executarea tuturor lucrărilor ameliorative necesare eliminării factorilor care diminuează fertilitatea solurilor va avea ca efect o creștere cu 40—60% a capacității de producție a întregii suprafețe agricole și, deci, o sporire substanțială a producției medii la hectar.

Pe linia ameliorării fondului funciar agricol afectat de eroziune, poluare, exces de umezeală în sol se pot evidenția numeroase rezultate demne de luat în seamă. Astfel, solurile nisipoase din zona ecologică Sadova-Corabia au fost irigate pe o suprafață de 96 000 ha, terenurile fiind cultivate cu plante cerealiere, cartofi, legume, pomi fructiferi și viță de vie. Rezultate foarte bune s-au obținut la cartoful timpuriu (plantat la începutul lunii martie și recoltat la 10—20 mai) — 6—8 t/ha, la piersic — 16 t/ha, la cais — 18 t/ha, la viță de vie 18—20 t/ha în medie, culturi care au, pe aceste terenuri, condiții foarte favorabile. Solul de vie Roșioară poate să producă pînă la 26 t/ha struguri de calitate. Sute de hectare, pe dealurile slab productive ale Hușilor, au fost redede agriculturii prin plantări cu viță de vie, obținîndu-se 10—12 t/ha struguri la soiurile destinate vinificării. Lucrările de combatere permanentă a eroziunii terenurilor, printr-o supraveghere continuă, au dat rezultatele scontate și la culturile cerealiere (grâu, porumb).

Prin lucrări de îmbunătățiri funciare, în viitorii ani se vor recupera 54 000 ha teren agricol în bazinul Călmățuului, care pot să dea anual 216 000 tone de grâu și 272 000 tone de porumb. În prezent aceste terenuri sînt degradate datorită excesului de umezeală și sărăturării, cu soluri avînd textură grea, ce nu permit apelor din precipitații să pătrundă în adîncime și să asigure un drenaj natural și o aerisire continuă.

O situație aparte prezintă Sectorul agricol Ilfov, care deține cîteva zeci de mii de hectare afectate de exces de umezeală, cîrovuri și denivelări de diferite dimensiuni, care reduc capacitatea de producție a solurilor brun roșcate din această zonă. Aici au început ample lucrări de desecări, nivelări și irigații, care deja au dus la ameliorarea a cca. 7 000 ha de teren agricol.

Folosirea la maximum a resurselor

NU SE POATE vorbi de creșterea eficienței economice în agricultură fără folosirea la maximum a resurselor materiale și naturale în profil teritorial și în fiecare unitate de producție, în vederea obținerii unor producții ridicate și constante an de an. În acest sens, un rol deosebit îl are utilizarea pe scară largă a îngrășămintelor organice și a celor verzi, amelioratoare, a amendamentelor ce contribuie la îmbunătățirea stării de fertilitate a solului, la evitarea acidifierii și salinizării acestuia, precum și la economisirea îngrășămintelor chimice. Se impun ca o regulă obligatorie adaptarea tehnologiilor la specificul tipului de sol, zonarea lucrărilor tehnologice, pentru a valorifica mai bine capacitatea de producție a solurilor. Diferențierea componentelor tehnologice pe zone și microzone se corelează cu rezerva de apă și substanțe nutritive din sol, ceea ce conduce la conservarea fertilității și creșterea continuă a acesteia. **Fertilizarea judicioasă, diferențiată pe tipuri de sol, culturi, după scheme științifice**, aduce un aport important la ridicarea producției medii la hectar. Se estimează că aportul fertilizării la sporirea producției a fost de 45% în ultimii 15 ani; România a obținut, în anul 1981, 3 000 kg/ha cereale, folosind 121,7 kg/ha îngrășămint chimic, față de 3 110 kg/ha cereale cu 204,5 kg/ha îngrășămint media pe Europa (din care 3 828 kg/ha cereale cu 423,1 kg/ha îngrășămint în R.F. Germania).

Pentru creșterea în continuare a producției de cereale se impune folosirea mai judicioasă a tuturor resurselor de materie organică disponibile în țară: gunoi de bovine, porcine, gunoiul casnic, nămolurile de la instalațiile de biogaz, ce pot asigura cca. 25 mil. tone de îngrășămint organic anual. Cercetările făcute în țară arată că pentru a obține o producție de 4 200 kg/ha grâu sau 7 300 kg/ha porumb este nevoie să fie încorporate în sol fie 116 kg azot mineral, fie 20 t de materie organică la hectar. Desigur, este de preferat gunoiul administrat anual sau din doi în doi ani, ca factor esențial al fertilității solului, al măririi capacității de producție a acestuia, ce asigură în mod concret recolte constante și ridicate. Adoptarea și aplicarea imediată a unui program național de fertilizare organică și minerală a terenurilor agricole, odată cu înfăptuirea programului de îmbunătățiri funciare, credem că va contribui în mare măsură la realizarea sarcinilor de plan la culturile cerealiere și tehnice, precum și la culturile horticoale.

prof. dr. doc. Bujor MĂNESCU
lector Victor MANOLE

CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA REPRODUCȚIA POTENȚIALULUI ECONOMIEI (I)

PROBLEMA reproducției potențialului economiilor naționale în actuala etapă a dezvoltării, a crizei economice mondiale, a dificultăților în asigurarea resurselor energetice și de materii prime, a crizei alimentare, financiar-valutare, a cursei înarmărilor și a degradării mediului ecologic dobândește o semnificație cu totul aparte, însuși conceptul de creștere și dezvoltare economică, ca și conceptul de reproducție capătă noi dimensiuni și alte înțelesuri decât cele cu care ne-am obișnuit până acum. De bună seamă că această problemă a devenit deosebit de actuală și complexă, ceea ce necesită noi abordări teoretice în cadrul larg al concepției sistemice și cibernetice, respectiv conceptul de economie națională ca sistem, sfera și structura acesteia, modelul de funcționare, relația dintre potențialul economiei naționale și procesul de reproducție etc.

Concepția după care reproducția economiei naționale se exprimă numai prin producția și reproducția produsului social total, a venitului național sau a produsului intern brut nu mai corespunde, după părerea noastră, realității, având serioase limite, denaturând chiar, în multe cazuri, sensul real al dezvoltării și al creșterii standardului de viață al populației. Să adăugăm și faptul că problema definirii conceptului de reproducție a potențialului economiilor naționale, a metodelor de comensurare a acestora, a identificării tendințelor și a căilor de reducere a decalajelor dintre țările bogate și sărace are o deosebită însemnătate pentru modelul de evoluție a lumii contemporane, pentru înțelegerea profundă a necesității introducerii unei noi ordini economice internaționale.

Modul în care în literatura economică de specialitate, ca și în practica țărilor este abordată problema reproducției sociale, ca și a creșterii economice se cere a fi reconsiderat, deoarece nu se iau în calcul o serie de restricții, dintre care menționăm: a) comportamentul resurselor naturale primare, în special cele neregenerabile care nu mai pot fi considerate ca resurse nelimitate ale creșterii economice; b) implicațiile pe care le are mediul ecologic în procesul reproducției potențialului economiei naționale; c) volumul activităților casnice din cadrul gospodăriilor (menajelor) care nu sînt incluse în producția națională și care au o pondere nu puțin importantă în reproducerea potențialului material și uman al economiei; d) comportamentul contradictoriu al relațiilor economice externe, dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, care prin schimburi neechivalente influențează și în interior procesul de reproducție în aceste grupe de țări; e) sursele de finanțare externă, în condițiile unor practici internaționale neechitabile, prin politica dobînzilor ridicate devin serioase obstacole în calea dezvoltării țărilor în curs de dezvoltare.

Toate acestea ridică necesitatea unei abordări realiste a conceptului de reproducție și a creșterii economice a potențialului economic, pentru asigurarea unor modalități de comparabilitate a nivelului real de dezvoltare a economiilor naționale și de descifrare a tendințelor de evoluție a acestora. În această direcție vom aminti contribuțiile pe care școala românească de cibernetică economică le-a adus la definirea conceptului larg de economie națională, de potențial al economiei și la definirea căilor de utilizare a acestuia pentru creșterea economică și asigurarea echilibrelor economico-sociale.

Conceptul de sistem al economiei

ÎN LITERATURA de specialitate, sferei și conceptului de sistem al economiei naționale i se dau accepțiuni diferite. Astfel, în unele cazuri economia națională se circumserie, în principal, în sistemul producției materiale, fiind desprinsă de laturile sale sociale și ecologice. În alte cazuri, economia națională este tratată doar ca mecanism de funcționare a acesteia, fără a lua în seamă în întregime potențialul ei material, natural și uman. În acest sens, ne vom sprijini pe teoria generală după care vom defini sistemul ca o mulțime de elemente, organizate în structuri, avînd variate conexiuni aflate într-o continuă interacțiune, constituind o entitate distinctă și avînd un anumit

scop sau funcție bine determinate. Aceasta se înțelege în mod succint: a) integritatea sistemului, care înseamnă că ansamblul are prioritate asupra părților componente; b) ierarhizarea sistemului, adică capacitatea acestuia de a se situa în diferite ierarhii de coordonare, supraordonare sau subordonare (suprasistem și subsistem) în funcție de anumite condiții; c) autostabilizarea sau autocorectarea, semnificînd capacitatea sistemului de adaptare la mediu, în noile condiții de echilibru; d) autoorganizarea sistemului, adică capacitatea acestuia de a crea noi stări stabile care să asigure supraviețuirea sistemului sub presiunea solicitărilor mediului.

În cazul de față vom porni de la conceptul de economie națională ca sistem, într-un sens mai larg, considerat ca sistem social-economic constituit din ansamblul unitar al forțelor de producție, relațiilor de producție și al suprastructurii. Vom defini sistemul economiei naționale ca un ansamblu unitar, de o deosebită complexitate, format dintr-o mulțime de elemente ce constituie unitățile economice și sociale — cu activități eterogene — organizate în structuri, cu multiple conexiuni aflate într-un proces continuu de intercondiționare și avînd un scop final determinat de funcția fundamentală a sistemului.

Delimitarea structurii sistemului economiei naționale se poate aborda, din mai multe puncte de vedere, în funcție de sarcina pe care și-o propune analiza economică. În acest sens, putem să vorbim de anumite tipologii de structură, funcție de criteriile care stau la baza construirii acestora, cum ar fi, de exemplu: a) natura și funcția elementelor componente — resurse umane, resurse acumulate (ca rezultat al muncii omenești), resurse naturale primare, resurse ce exprimă potențialul creativ; b) criteriul diviziunii sociale a muncii — structuri pe ramuri și subramuri ale economiei, sectoare de activitate, unități, locuri de muncă (avem în vedere repartizarea pe ramuri ale economiei, a venitului național, fondurilor fixe, forței de muncă, energiei etc.); c) după modul și caracterul reproducției componentelor potențialului economiei — resurse regenerabile și resurse neregenerabile; d) criteriul ce stă la baza necesității de organizare și conducere a sistemului — structuri instituționale sau organizatorice cu două subsisteme: pe verticală (uzină, întreprindere, centrală, ministere) și pe orizontală — în profil teritorial (comună, oraș, municipiu, județ); e) criteriul care stă la baza identificării corelațiilor și proporțiilor din economie — structuri de sinteză: economice, demoeconomice, teritoriale, de habitat (urban-rural), sociale, socio-profesionale etc. Să adăugăm și faptul că elementele de structură a economiei naționale, în primul rînd, pot fi analizate static, ca o „stare invariantă” de neschimbare a principalelor variabile ale economiei. Acest model de abordare ține de statica economică, prin care legitățile și conexiunile sistemelor economico-sociale sînt analizate și cercetate în afara factorului temporal. Această cunoaștere și determinare a conexiunilor de natură statică este absolut necesară pentru abordarea dinamică a reproducției, fapt pentru care statica economică reprezintă punctul de plecare, momentul dinamicii economice.

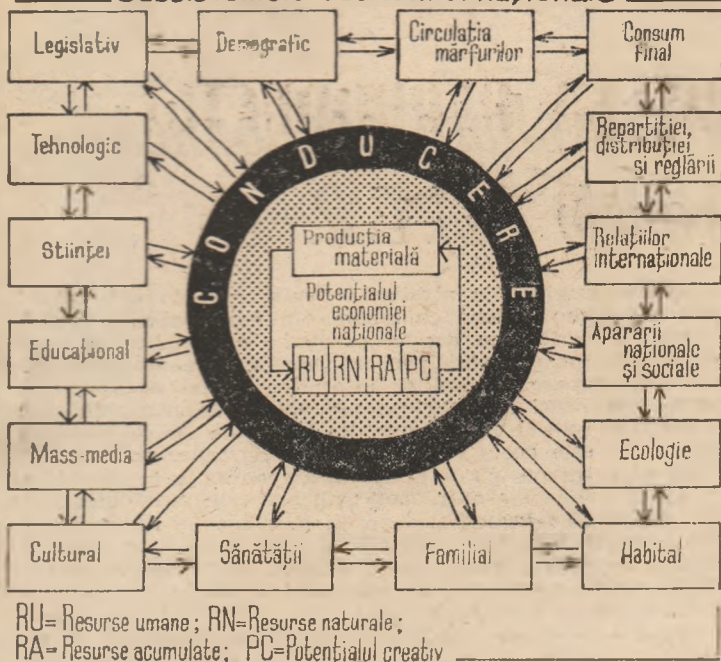
Structura resurselor

AȘADAR, potențialul economiei naționale, ca expresie a avuției naționale, poate fi definit ca o categorie economico-socială de maximă generalizare care cuprinde în unități naturale și unități bănești resursele materiale și spirituale acumulate ca rezultat al muncii omenești, resursele naturale primare exploataabile, resursele umane și capacitate creativă a acestora. Înainte însă de a continua analiza problemelor amintite este necesar să facem câteva precizări privind structura resurselor materiale acumulate — ca rezultat al muncii omenești.

În acest cadru se pot distinge:

A) mijloace de producție și asimilate, respectiv bunuri materiale: 1) fonduri fixe în sfera ale producției materiale și în sfera nematerială; 2) fonduri fixe asimilate (poduri, șosele și apeducte etc.); 3) investiții neterminate; 4) investiții sistate; 5) stocuri de materii prime și materiale (în procesul de produc-

Subsistemele economiei naționale

ție și în procesul de circulație); 6) stocurile materiale refolosibile; 7) stocul de biomasă exploatabilă; 8) alte resurse materiale.

B) mijloace financiar-valutare, respectiv a) stoc de aur și alte materiale prețioase; b) obiecte din metale prețioase și bijuterii; c) stoc de materiale strategice; d) stoc de devize, valută și alte mijloace de plată străine și asimilate; e) alte mijloace financiar-valutare.

C) mijloace și valori spirituale, respectiv: a) stoc de știință și tehnologie acumulat (investiții, brevete, licențe, opere tehnice); b) stoc de cultură și civilizație (opere de cultură, literatură, artă, sculptură, arhitectură etc.); c) stoc de informații.

D) mijloace și bunuri de consum, respectiv a) stocul de locuințe; b) stocul de bunuri de consum alimentare și nealimentare la populație; bunuri de consum curente, semidurabile și durabile (de folosință îndelungată).

Referitor la structura resurselor naturale primare exploatabile se pot face următoarele precizări:

A) resurse naturale regenerabile ca suprafață: a) fondul agricol: arabil, fâneațe, pășuni, vii, livezi; b) fondul forestier: suprafața ocupată de păduri și clasa de regenerare; c) fondul de stat al apelor (suprafețele ocupate de ape); d) terenuri turistice; e) alte terenuri ale fondului funciar.

B) resurse naturale regenerabile ca volum, respectiv a) stocul de masă lemnoasă brută pe picior; b) stocul de apă dulce: în regim natural, în regim amenajat, apă subterană (pânză freatică); c) stocul cinegetic; d) stocul piscicol; e) stocul stufic; f) alte resurse naturale regenerabile.

C) resurse naturale primare neregenerabile, a) care se distrug în procesul de producție — resurse de combustibili primari (cărbune, petrol, gaz metan etc.) și b) care se pot refolosi în procesul de producție — resurse de minereuri feroase, neferoase, nemetalifere etc.

În ce privește structura resurselor umane, acestea se pot diviza: a) tipologii pe grupe mari de vîrstă: vîrsta I, adică populația tină, care consumă dar nu produce; vîrsta a II-a, populația în vîrstă de muncă, care produce mai mult decît consumă; vîrsta a III-a — populația vîrstnică (pensionară), care consumă din ceea ce a produs în perioada de viață activă; b) tipologii ale capacității fizice (stocul de sănătate a populației); c) tipologii ale capacității intelectuale (stocul de instrucție publică): studii primare, liceale, tehnice și studii superioare; d) alte structuri (socio-profesionale, teritoriale, medii de viață socială, caracteristici matrimoniale etc.).

Pornind de la precizările făcute, se poate sublinia că prin mecanismul de funcționare a economiei naționale se asigură creșterea, dezvoltarea și reproducția sistemului economico-social. Faptul esențial constă în aceea că mecanismul de funcționare a economiei, prin sistemul său de structură, organizare, conducere și conexiuni are o importanță deosebită pentru utilizarea potențialului economiei naționale, dinamica întregii activități economico-sociale, orientarea acumulării, dirijarea pro-

ducției, repartiției, schimbului, consumului, atragerea și reabilitarea pe ramuri și sectoare a resurselor materiale și umane, eficiența economică, realizarea însăși a scopului sistemului.

Să urmărim, din această perspectivă, structurile sistemului economiei naționale. În această tipologie vom include acele subsisteme funcționale ale mecanismului economic care au menirea să asigure conducerea, comanda, controlul, reglarea și echilibrul sistemului în vederea realizării funcției sale-obiectiv (vezi figura).

Ca subsisteme ale economiei naționale, vom lua deci în considerare:

- Subsistemul conducerii — are menirea de organizare, orientare, reglare a economiei naționale prin subsistemul decizional-informațional ca parte a științei conducerii;
- Subsistemul producției și serviciilor materiale — are ca funcție principală transformarea resurselor potențialului economiei naționale în valori noi materiale, avînd o importanță capitală în menținerea și echilibrul sistemului;
- Subsistemul legislativ (juridic) — urmărește asigurarea cadrului normativ de funcționare a sistemului, a determinării raporturilor juridice dintre subsisteme și din interiorul acestora, în vederea asigurării securității în funcționarea sistemului;
- Subsistemul demografic — are sarcina de a asigura reproducția resurselor umane sub aspect demografic ca nupțialitate, natalitate, mortalitate, spor natural, creșterea potențialului de viață generală și de viață activă a populației;
- Subsistemul educațional — urmărește instruirea generală a resurselor umane, educația acestora, ridicarea gradului de calificare profesională a populației potrivit necesității economiei naționale;
- Subsistemul cultural — realizează în forme organizate ridicarea nivelului de cultură a populației prin ceea ce se cheamă „consumul cultural” — accesul la opere de literatură, artă, muzică, sculptură etc.;
- Subsistemul sănătății și ocrotirii sociale — îndeplinește funcția de menținere a gradului ridicat de sănătate a populației, de menținere a capacității de producție a populației și a potențialului ridicat de viață activă;
- Subsistemul științei — are menirea de a investiga și explora noi posibilități de modernizare a sistemului, de cercetare a unor noi domenii de progres, știință, devenind o remarcabilă forță de producție;
- Subsistemul tehnologic — țintește să asigure aplicarea în producție a noilor cuceriri ale științei, care să ducă la ridicarea performanței sistemului, la creșterea producției și productivității muncii, a eficienței economice;
- Subsistemul repartiției, distribuției și reglării — are sarcina asigurării distribuției și repartiției produsului național, a resurselor materiale și umane pe ramuri și sectoare, a reglării economiei naționale;
- Subsistemul circulației (schimbului) mijloacelor — schimbul de activități între subsistemele economiei naționale, asigurînd astfel legăturile neîntrerupte dintre producție și consum;
- Subsistemul mass-media are menirea de a asigura condițiile de difuzare a informațiilor în masă, pentru a asigura comunicațiile neîntrerupte în cadrul sistemelor;
- Subsistemul relațiilor internaționale — asigură legăturile exogene ale sistemului în domeniul schimburilor comerciale, al cooperării tehnico-științifice, al schimburilor culturale și al relațiilor politice;
- Subsistemul ecologic — urmărește să asigure păstrarea, conservarea și nealterarea mediului ambiant ca o condiție fundamentală a menținerii echilibrului întregului sistem economico-social și a calității vieții;
- Subsistemul habitual — se ocupă cu asigurarea distribuției resurselor umane pe medii de viață socială, modelarea echilibrului dintre populația urbană și populația rurală, în cadrul procesului general de omogenizare;
- Subsistemul apărării naționale și sociale — are menirea de a asigura integritatea și suveranitatea teritoriului și a economiei naționale, păstrarea ordinii sociale care să permită condițiile necesare pentru funcționarea sistemului;
- Subsistemul familial — urmărește să asigure echilibrul social, familia fiind celula de bază a societății cu funcții multiple: demografice, economice, sociale și de consum;
- Subsistemul consumului final — are menirea de a realiza funcția obiectivă a sistemului, consumul populației de bunuri alimentare și nealimentare și de servicii.

Firește că potrivit principiilor teoriei sistemelor, fiecare din subsistemele arătate mai sus se poate organiza în suprasisteme cum ar fi de exemplu cel al bunăstării națiunii, structuri sociale, structuri teritoriale etc., a calității vieții sau a potențialului creativ care are mai multe subsisteme. De asemenea, s-ar putea detalia în subsisteme unități cum ar fi de pildă sistemul demografic, care s-ar divide în populația masculină și feminină, populația școlară, populația demoeconomică, populația activă, populația ocupată etc. Într-un număr următor al revistei, pe baza acestor premise stabilite, ne vom referi la problemele propriu-zise ale reproducției potențialului economiei.

prof. dr. Mircea BULGARU

Coordonarea planurilor de dezvoltare economică între țările membre ale C.A.E.R.

TĂRILE MEMBRE ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc au efectuat lucrări de coordonare a planurilor de dezvoltare economică pe parcursul a șase cincinale, începând cu perioada 1956—1960. În prezent, ne aflăm în etapa de pregătire a lucrărilor de coordonare a planurilor pe 1960—1964, iar pentru anumite probleme majore de colaborare — pe o perioadă mai îndelungată.

Coordonarea planurilor reprezintă un sistem de consultări și analize succesive, efectuate pentru fiecare perioadă cincinală, atât pe cale bilaterală — între organele centrale de planificare din țările membre, cât și multilateral — în cadrul organelor de ramură ale C.A.E.R., iar pentru cele mai importante probleme cu caracter complex, care afectează mai multe țări — în cadrul Comitetului C.A.E.R. pentru colaborare în domeniul activității de planificare.

În procesul coordonării planurilor, țările membre se informează reciproc în legătură cu aspectele cele mai importante și direcțiile generale ale proiectelor planurilor cincinale ce se elaborează de către acestea, consultându-se asupra unor probleme de relații economice externe care prezintă interes pentru părțile respective. În acest sens, se examinează necesitățile de majorare a unor producții care s-au dovedit deficitare în cincinalul precedent, de dimensionare optimă a unor capacități pentru asigurarea desfășurării producției preconizate a se obține, de modernizare a unor tipuri de produse folosind experiența și colaborarea reciprocă, posibilitățile de satisfacere mai deplină a necesarelor pe baza schimbării de sorto-tipodimensiuni ale unor produse (îndeosebi schimburi de laminate feroase și neferoase, produse din țesături de țesături, bunuri industriale de larg consum etc.). Coordonarea planurilor fiind o etapă care precede definitivarea de către fiecare țară a planului său economic, aceste informații și consultații reciproce oferă avantajul de a se putea ocupa de timp posibilă de soluționare, pe calea colaborării, a unor probleme importante pentru propriile economii naționale și de a le lua în considerare la definitivarea planurilor de stat.

Deși coordonarea planurilor reprezintă un proces continuu, în unele cazuri pentru anumite probleme această activitate începe în domeniul anterior perioadei la care se referă, iar pentru altele se continuă găsirea de noi resurse, în cursul execuției cincinalului, în vederea dezvoltării colaborării și schimbărilor de mărfuri, se poate totuși aprecia că în cadrul fiecărui cincinal în parte acest proces se desfășoară — din punctul de vedere al metodelor de abordare și al conținutului lucrărilor — în două etape:

— în prima etapă se discută cu prioritate acțiunile mari de colaborare și cooperare în producție, inclusiv cele legate de creșterea de noi capacități sau lărgirea celor existente, pentru care condițiile de colaborare trebuie convenite în perioada imediată a coordonării planurilor, astfel încât obiectivele respective să poată fi date în exploatare în perioada propriu-zisă de coordonare; de asemenea, în prima etapă se revizuiește condițiile de actualizare și prelungire a convențiilor de colaborare existente între țări și alte asemenea acțiuni importante, care pot avea o influență majoră asupra dezvoltării și structurii colaborării în perioada de coordonare a planurilor și în perspectivă; tot în această etapă, pe lângă alte probleme de interes reciproc, se examinează și perspectivele de promovare în continuare a principalelor livrări tradiționale de mărfuri;

— în etapa a doua se trece la convenirea, pe un front larg, a problemelor concrete ale colaborării și în primul rând a livrărilor reciproce aferente cincinalului pentru care se desfășoară lucrările de coordonare a planurilor, inclusiv cele rezultând din acțiunile de specializare și cooperare în producție, precum și altor colaborări bilaterale sau multilaterale.

Una din problemele care s-a ridicat în procesul coordonării planurilor o constituie modul de abordare a livrărilor reciproce, legarea acestora de colaborarea în producție. Săptămă că această problemă necesită o abordare diferențiată: la

mărfurile tradiționale nivelurile livrărilor posibile la principalele produse trebuie cunoscute din timp de către beneficiari, iar clarificarea acestei probleme nu implică, în principiu, soluționarea anticipată a unor aspecte de colaborare, țările furnizoare urmînd să informeze numai dacă preconizează modificări în structura producției (de altfel, un principiu larg utilizat în consultațiile bilaterale de coordonare a planurilor este acela ca, la stabilirea livrărilor pe noul cincinal, să se pornească de la nivelurile convenite pe ultimul an al cincinalului deja coordonat); alt aspect îl constituie faptul că pornim de la necesitatea aprecierii eficienței tuturor acțiunilor de specializare, cooperare în producție și altor forme de colaborare prin prisma volumului livrărilor reciproce pe care le generează, activitatea de cooperare, specializare ș.a. neconstituind un scop în sine.

Fără a se face o delimitare strictă, mecanică între aceste etape, se poate totuși conchiziiona că dacă prima etapă a lucrărilor este o etapă de informare, de consultare, cea de-a doua este o etapă de soluționare a problemelor colaborării bilaterale și multilaterale.

Coordonarea bilaterală a planurilor se concretizează prin semnarea — pe parcursul desfășurării lucrărilor — a unor acorduri și convenții, pe probleme specifice de colaborare, precum și prin semnarea, de către conducătorii organelor centrale de planificare din țările care au desfășurat această activitate, a protocoalelor de finalizare a coordonării planurilor, ale căror prevederi stau la baza încheierii acordurilor comerciale de lungă durată. Problemele pentru care în procesul coordonării multilaterale a planurilor se convin măsuri concrete de soluționare, inclusiv condițiile economice ale colaborării, se finalizează prin încheierea de convenții și acorduri multilaterale, pe perioade cincinale sau de lungă durată, la nivelul organizațiilor economice împuternicite, al ministerelor de ramură corespunzătoare, iar în cazul unor acțiuni de amploare — la nivel guvernamental.

Coordonarea planurilor între țările membre ale C.A.E.R. reprezintă în prezent o metodă complexă. De la prima coordonare a planurilor cincinale și pînă în prezent s-a acumulat o bogată experiență, această activitate ajungînd să cuprindă principalele probleme de interes reciproc, bilateral sau multilateral, ale economiilor naționale ale țărilor membre ale C.A.E.R.: cooperări și specializări în producție, coordonări ale investițiilor, construirea cu eforturile comune ale țărilor interesate a unor capacități de producție, livrări reciproce de produse și subansamble, inclusiv rezultate din coordonări ale producției, specializări ș.a., precum și colaborări în domeniul cercetării științifice și tehnice.

Alături de coordonarea bilaterală a planurilor, cât și cea multilaterală au la bază faptul că elaborarea planului național, stabilirea obiectivelor sale și a căilor de îndeplinire constituie prerogative esențiale ale suveranității fiecărui stat membru al C.A.E.R., răspunderea inalienabilă față de clasa muncitoare și propriul popor pentru conducerea planificată a economiei naționale revenind conducerii de partid și de stat din fiecare țară. Coordonarea planurilor ca de altfel întreaga colaborare care se desfășoară în cadrul C.A.E.R., se realizează pe principiile egalității depline în drepturi, respectării suveranității de stat, a independenței și intereselor naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, solidarității și întraajutorării tovarășești — principii consfințite în Statutul C.A.E.R. și în documentele adoptate ulterior.

ROMANIA, membră fondatoare a C.A.E.R., acordă o mare importanță activității de coordonare a planurilor, aceasta constituind baza lărgirii și diversificării continue a colaborării și cooperării dintre țările membre.

În procesul de coordonare a planurilor, desfășurat pînă în prezent în decursul a șase cincinale, partea română a susținut cu consecvență ca în cadrul C.A.E.R. să fie promovate asemenea forme și căi de colaborare care să poată duce la o conlucrare cât mai rodnică între țările membre, la rezultate concrete, la

soluții constructive pentru extinderea cooperării și creșterea livrărilor reciproce și, pe această bază, la soluționarea problemelor economice mari care ne stau în față.

Atit în tratativele bilaterale de coordonare a planurilor, cât și în lucrările desfășurate pe linie multilaterală, partea română, în toate organele C.A.E.R. și la diferite niveluri, a acționat cu consecvență pentru folosirea la maximum a tuturor posibilităților de colaborare pe care le oferă dezvoltarea planificată a economiilor naționale ale țărilor membre, pentru amplificarea acțiunilor de cooperare în cele mai variate forme, pentru dezvoltarea continuă a specializării în producție și creșterea livrărilor, având în vedere posibilitățile de satisfacere mai deplină, în cadrul C.A.E.R., a necesarului economiilor naționale ale țărilor membre de resurse energetice, materii prime și produse de bază, precum și de diferite utilaje și instalații tehnologice.

Este de la sine înțeles că rezolvarea în cadrul C.A.E.R. a problemelor dificile privind acoperirea necesarului țărilor membre de energie, combustibili, materii prime, achiziționarea unor mașini și utilaje, precum și de tehnologii moderne, care în prezent se importă din vest, impulsionează un exporturi de mașini și utilaje din țările membre ale C.A.E.R. mai puțin dezvoltate industrial, soluționarea problemei stimulării creșterii producției și livrărilor de produse agroalimentare sînt de natură să contribuie la dezvoltarea și modernizarea economiilor naționale ale tuturor țărilor membre ale organizației, la diminuarea influenței crizei economice mondiale care se manifestă în toate statele lumii, precum și la creșterea prestigiului pe arena mondială a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc.

Acționînd consecvent pentru extinderea cooperării în diferite forme, țara noastră a încheiat cu o serie de țări membre ale C.A.E.R. numeroase convenții de specializare și cooperare în producție, precum și de colaborare tehnico-științifică. În același timp, România participă la activitatea unor organizații economice internaționale ale țărilor membre ale C.A.E.R., care au rolul de a contribui la promovarea cooperării și specializării într-o serie de domenii industriale.

Participînd activ la forma de coordonare multilaterală a planurilor pe o perioadă mai îndelungată, prevăzută în „Programul complex”, țara noastră a colaborat la construirea unor importante obiective economice și la dezvoltarea de noi capacități de producție în alte țări socialiste prin livrări de instalații, utilaje și alte bunuri de investiții, documentații și asistență tehnică, ce se rambursează în produsele care se obțin de la capacitățile respective, în principal materii prime necesare economiei noastre naționale. Astfel, țara noastră a participat la construirea în U.R.S.S. a fabricii de celuloză de la Ust-Ilim, a Combinatului minier de preparare a azbestului de la Kiembai, a Centralei nucleare-electrice Ucraina-Sud, la dezvoltarea unor producții de materii prime feroase și a unor tipuri de feroaliaje, precum și la valorificarea unor zăcăminte de gaze.

Pe cale bilaterală, România a creat împreună cu Bulgaria întreprinderea comună de construcții de mașini de la Giurgiu și Ruse; cu U.R.S.S. — sistemul hidroenergetic Sîlnca-Costești pe Prut, precum și liniile pentru transportul energiei electrice din U.R.S.S. în Bulgaria; cu R.S.F.I. — sistemele hidroenergetice Porțile de Fier I și Porțile de Fier II. Sînt în stadiu de tratare cu țările vecine membre ale C.A.E.R. și alte acțiuni de colaborare privind construirea cu eforturi comune a unor fabrici în domenii de interes reciproc.

România a luat parte activă la elaborarea celor cinci Programe speciale de colaborare pe termen lung, care au fost adoptate de Sesiunea C.A.E.R. în 1978 și respectiv în 1979. Pe baza acestor programe speciale și a „Programului complex”, țara noastră a încheiat peste 200 de convenții de specializare și cooperare în producție, de colaborare tehnico-științifică, în domeniul transporturilor de mărfuri ș.a.

O expresie a preocupării constante a țării noastre pentru dezvoltarea relațiilor economice cu celelalte țări membre ale Consiliului și intensificarea lucrărilor de coordonare a planurilor o constituie și faptul că volumul schimburilor reciproce ale Republicii Socialiste România cu celelalte țări membre ale C.A.E.R. a crescut continuu, deși nu cu toate țările au fost valorificate pe deplin posibilitățile existente.

Pe baza lucrărilor de coordonare a planurilor pentru 1981—1985 și a Acordurilor comerciale de lungă durată pe acest cîncinal, România nu și-a putut satisface decît parțial necesitățile. Cea mai acută situație s-a înregistrat în domeniul materiilor prime, în care scade contribuția colaborării din cadrul C.A.E.R., îndeosebi în ce privește acoperirea necesarului de combustibili și materii prime ale țării noastre.

În ce privește construcțiile de mașini, livrările din țara noastră dețin încă o pondere mică. România nefiind reprezentată în diferitele convenții de specializare și cooperare în producție corespunzător potențialului de care dispune în prezent ca urmare a eforturilor făcute de poporul român pentru industrializarea țării. Totodată, exporturile noastre de mașini și utilaje continuă să aibă o structură insuficient de complexă, o pondere

relativ însemnată continuînd să dețină produsele mari consumatoare de metale, materiale și energie.

Cu toate că în procesul coordonării planurilor s-au obținut o serie de rezultate notabile, în această activitate există o serie de neajunsuri. Astfel, deși problema colaborării în domeniul combustibililor, energiei și materiilor prime ocupă un loc de seamă în „Programul complex”, consacrindu-i-se și un Program special de colaborare pe termen lung, ea a fost lăsată în sfera relațiilor bilaterale, unde rezultatele obținute pînă în prezent nu sînt încurajatoare.

Conducerea noastră de partid și de stat a subliniat, în repetate rînduri, necesitatea unor perfecționări ale activității ce se desfășoară în cadrul C.A.E.R., astfel încît această organizație să devină tot mai eficientă. În acest sens, la plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „România consideră necesar să se aducă anumite îmbunătățiri activității C.A.E.R.-ului, astfel încît colaborarea reciproc avantajoasă să poată permite țărilor membre să-și rezolve în comun — în conformitate cu documentele normative — o serie de probleme ale dezvoltării economico-sociale, ale construcției cu succes a socialismului”.

În prezent, o preocupare majoră a părții române, a tuturor specialiștilor din Comitetul de Stat al Planificării și din ministerele economice de profil o constituie începerea lucrărilor pregătitoare ale activității de coordonare a planurilor pe cîncinalul 1986—1990. În cadrul acestei activități se are în vedere soluționarea mai eficientă și într-o măsură mai mare decît în trecut a problemelor complexe ale asigurării bazei de materii prime, energie și unele tipuri de combustibili; dezvoltării specializării și cooperării în producția de mașini și echipamente moderne; asimilării în fabricație a tipurilor deficitare de produse; utilizării mai depline a capacităților de producție existente în țările membre ale C.A.E.R.; convenirii anumitor acțiuni de colaborare care, prin prețuri stimulative, să contribuie la creșterea producției și exportului de produse agroalimentare; folosirii mai depline a posibilităților de majorare a schimburilor reciproce încă în acest cîncinal, punîndu-se accent pe produsele care, de regulă, se procură din țări terțe. Sîntem preocupați și acționăm, de asemenea, pentru creșterea operativității în lucrările de coordonare multilaterală a planurilor, pentru axarea acestora într-o mai mare măsură pe identificarea de soluții economice și tehnice concrete, care să poată fi tratate și finalizate mai rapid, astfel încît să contribuie mai substanțial și în timp util la satisfacerea necesarului țărilor membre ale C.A.E.R. la o serie de produse importante pentru economiile lor naționale.

Este îndeobște cunoscut faptul că țările membre ale C.A.E.R. se află în diverse stadii de dezvoltare economică, că se mențin decalaje însemnate între ele sub raportul nivelurilor lor de dezvoltare economică. Această situație confirmă valabilitatea deplină a prevederilor „Programului complex”, a hotărîrilor Sesiunii Consiliului, precum și a Programelor speciale de colaborare pe termen lung, cu privire la necesitatea accelerării procesului de apropiere și egalizare a nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor membre ale Consiliului. În aceste condiții, țara noastră acționează ca în tratativele de coordonare a planurilor să se aibă mai mult în vedere posibilitățile fiecărui partener, principiul întraajutorării, în special al sprijinirii țărilor mai puțin dezvoltate, precum și distribuirea echitabilă a eforturilor depuse și a rezultatelor obținute, astfel încît să crească aportul colaborării dintre țările membre ale C.A.E.R. la accelerarea procesului de apropiere și egalizare a nivelurilor de dezvoltare economică. Se înțelege că realizarea de progrese pe linia înăptuirii procesului de apropiere și egalizare a nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor membre ale C.A.E.R. are și o deosebită importanță internațională, întrucît aceasta ar demonstra încă o dată capacitatea socialismului de a asigura progresul general, prosperitatea tuturor națiunilor.

Așa cum rezultă din cele arătate mai sus, activitatea de coordonare a planurilor pentru 1986—1990, care se află în stadiu de pregătire, este susceptibilă de mari posibilități de stimulare și creștere a eficienței colaborării economice și tehnice dintre țările membre ale C.A.E.R.; aceasta permite ca, în cadrul consultărilor și analizelor reciproce, țările să releve obiectivele concrete ale cooperării și să stabilească elementele de bază ale creșterii volumelor livrărilor reciproce pe perioade cîncinale, perfectînd înțelegerile realizate prin documente concrete de colaborare.

Experiența acumulată de țările membre ale C.A.E.R. evidențiază necesitatea și utilitatea coordonării planurilor, demonstrînd valabilitatea prevederilor consemnate în acest sens în „Programul complex”, justetea preocupărilor pentru valorificarea deplină a marilor posibilități pe care le oferă această metodă principală de organizare a colaborării între țările membre ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc.

Nicolae IONESCU
vicepreședinte al Comitetului de Stat
al Planificării

IMPACTUL TEHNOLOGIILOR MODERNE ASUPRA REDUCERII CONSUMURILOR MATERIALE

A SIMILAREA progresului tehnic în activitatea productivă prin intermediul unor tehnologii perfecționate, noi, are multiple efecte pozitive asupra rezultatelor economice ale unei întreprinderi. Creșterea nivelului de competitivitate, al calității produselor, îmbunătățirea parametrilor tehnici, sporirea valorii de întreținere a acestora reprezintă câteva dintre efectele economice notabile ale asimilării progresului tehnic, cărora li se adaugă, cu o pondere sporită, efectele în planul reducerii consumurilor materiale. Este important de subliniat din capul locului că nu toate tehnologiile noi au aceleași efecte, dar că sub aspectul reducerii consumurilor materiale — aspect asupra căruia ne vom opri în cele ce urmează — acestea au implicații net pozitive, fapt care argumentează necesitatea introducerii operative și pe scară cât mai extinsă a soluțiilor tehnice originale.

Nivelul la care am analizat corelația progres tehnic (îndeosebi sub aspectul tehnologiilor de fabricație) — reducerea consumurilor materiale este cel de centrală, și în mod particular la nivelul Centralei industriale de motoare și materiale electrice; s-a procedat, totodată, și la o restrângere a ariei de investigare, fiind luat în calcul numai unul din sortimentele de materii prime utilizate de întreprinderile centrale: metalul, dar cu pondere ridicată în ansamblul cheltuielilor materiale ale unităților din subordinea centralei.

Un tablou sinoptic al rezultatelor obținute pe planul diminuării consumurilor de metal la nivel de centrală în anul 1982 indică, deopotrivă cu valorile absolute, și o ierarhizare a ponderii diferiților factori care au acționat în acest sens. Pentru a evalua eficiența tehnologiilor noi și modernizate comparativ cu celelalte căi de reducere a consumurilor de metal în cadrul centralei am calculat economiile de metal, în expresie fizică și valorică, determinând, pentru fiecare din căi, un preț mediu al tonei de metal economisit. Datele prezentate în tabel permit desprinderea unor concluzii cu caracter mai general.

Astfel, ca pondere în totalul economiilor de metal, factorul modernizarea

tehnologiilor este foarte scăzut, atât pe baza calculelor în expresie fizică (6,86 la sută), cât și a celor în expresie valorică (7,7 la sută), cele mai mari economii obținându-se pe seama recuperării și a altor factori de natură tehnico-organizatorică. Faptul că recuperarea metalelor refolosibile are o pondere ridicată denotă, evident, o bună organizare a acestei activități precum și existența unor tehnologii adecvate de recuperare; în același timp însă se relevă faptul că tehnologiile de fabricație folosite în producție, structura sortimentală a producției și alți factori se caracterizează prin importante pierderi tehnologice și netehnologice.

Pornind de la valoarea medie a unei tone de metal economisit pe seama modernizării și înnoirii tehnologiilor se dovedește că acest factor are cea mai ridicată eficiență, comparativ cu ceilalți, deși, după criteriul „cantitate totală de metal economisit” se situează pe ultimul loc. Aceasta se explică prin faptul că tehnologiile noi și moderne, față de ceilalți factori de reducere a consumului de metal, reprezentând un salt calitativ superior pe planul promovării progresului tehnic, au redus consumul de materiale și semifabricate mai ales din metale neferoase deficitare dintre cele mai scumpe și cu un grad relativ mai mare de prelucrare (oțel calibrat, conductori de cupru, laminare de cupru, aluminiu și bronz, plumb, sîrmă trefilată de cupru, aluminiu etc.). Astfel, aceste materiale și semifabricate cu preț ridicat reprezentau 89,8 la sută din valoarea totală a metalului economisit în cazul tehnologiilor și numai 65,2 la sută la asimilării de produse noi. Tocmai de aceea credem că este utilă cunoașterea ponderii acestui factor nu numai în expresie valorică ci și fizică.

Dacă se mai ia în considerație și perioada mare de timp în care acționează noile tehnologii — între 6 și 10 ani — comparativ cu măsurile organizatorice al căror efect este mai restrîns, în timp, atunci se poate aduce un argument în plus în favoarea superiorității modernizării și extinderii de noi tehnologii ca factor de realizare a unei

reduceri substanțiale a cheltuielilor materiale.

De altfel, raportarea efectelor pe o perioadă de 6 ani ca urmare a reducerii consumurilor de metal la cheltuieli arată că la 1 leu cheltuit cu modernizarea tehnologiilor și extinderea celor noi la C.I.M.M.E. va reveni 1,65 lei efect, în timp ce la asimilării de produse noi acest raport va fi de 1 : 0,52. Desigur, aceste calcule au un caracter parțial întrucît gama efectelor, atât la tehnologii cît și la asimilării, este cu mult mai vastă, nelimitîndu-se numai la reducerea consumurilor materiale.

Analiza activității C.I.M.M.E. prin prisma raportului dintre aplicarea de tehnologii noi și modernizate și implicațiile acestora asupra reducerii consumurilor materiale conduce la următoarele concluzii: activitatea de elaborare a unor tehnologii noi sau de modernizare a celor existente necesită în continuare eforturi susținute din partea compartimentelor de cercetare-proiectare din cadrul întreprinderilor C.I.M.M.E. și a altor unități de cercetare științifică cu care aceste întreprinderi au încheiat contracte.

Eficiența tehnologiilor noi și modernizate în ceea ce privește economisirea de resurse materiale este superioară altor căi de introducere a progresului tehnic, deși după fondurile cheltuite, tehnologiile nu se situează pe primul loc. Potențialul întreprinderilor C.I.M.M.E. privind modernizarea și aplicarea de noi tehnologii este apreciabil îndeosebi dacă se au în vedere aspectele de dezvoltare tehnologică și cercetare aplicativă, pe fondul unei cercetări fundamentale anterioare. În vederea sporirii contribuției acestui potențial de cercetare și proiectare la realizarea progresului tehnologic este nevoie ca baza documentară (reviste și cărți de specialitate din țară și străinătate) să sporească astfel încît să poată fi cunoscute realizările din alte întreprinderi și țări în domeniul tehnologiilor.

Economisirea resurselor materiale prin implementarea de tehnologii noi și modernizate presupune, totodată, și renunțarea la tehnologiile învechite, energofage. În această privință legislația ar trebui, credem, să creeze întreprinderilor posibilitatea operativă de a înlocui tehnologiile vechi cu cele noi și în funcție de uzura morală și fizică a utilajelor.

Unul dintre indicatorii de bază care va trebui să stea tot mai mult în atenția activității de proiectare a tehnologiilor noi și de implementare a acestora va trebui să fie economia de resurse materiale deficitare, îndeosebi a celor din import.

Introducerea de noi tehnologii și perfecționarea celor existente în cadrul întreprinderilor din C.I.M.M.E., dat fiind profilul complex al producției, depind și de aprovizionarea cu unele materiale, mașini și utilaje calitativ corespunzătoare de la întreprinderile metalurgice, chimice și constructoare de mașini din țară și cu unele produse din import. De asemenea, credem că activitatea de perfecționare și modernizare a tehnologiilor poate fi stimulată prin aplicarea sistemului de co-interesare materială a lucrătorilor în funcție de rezultatele concrete obținute de pe seama invențiilor și inovațiilor.

Gheorghe ZAMAN

Reducerea consumului de metale la nivelul C.I.M.M.E. în anul 1982 datorită :

	Tuturor factorilor de economisire a metalului	Asimilării de produse noi și modernizate	Tehnologiilor noi și modernizate	Utilizării materialelor refolosibile	Altora factori
Reducerea totală de metal (ton)	4 740,7	403,4	295,8	2 493,6	1 116,9
%	100	9,36	6,86	57,7	25,0
val. fiz.	1 341,362	8,727	10,395	76,317	38,56
val. valorică	100	6,5	7,7	56,8	28,7
val. mediu tona metal	21 177	21 632	35 141	30 605	34 524

APORTUL INFORMATICII LA UTILIZAREA JUDICIOASĂ A RESURSELOR

UNUL DIN FACTORII cei mai semnificativi ai procesului de dezvoltare economico-socială îl constituie intensificarea puternică a acțiunilor care urmăresc **utilizarea rațională a resurselor materiale**, ca una dintre problemele-cheie ale epocii în care trăim. Știința și tehnologia dețin în prezent, în acest domeniu, puteri considerabile pentru creație, în sensul asigurării unui consum judicios, în limitele raționale pe care resursele materiale limitate le impun.

Economisirea — o direcție strategică de acțiune

PE BAZA EXAMINĂRII situației existente în lume, științele prospective au conturat, drept una dintre tendințele caracteristice ale dezvoltării societății, faptul că omenirea se află în fața unui viitor în care spiritul de economisire a resurselor va deveni un mod general de viață. În aceste condiții, poporul nostru se poate mândri că, datorită clarviziunii secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, înțelegerii profunde a tendințelor politico-sociale și economice existente în lume, România socialistă a luat, încă înainte de declanșarea crizei petrolului și a materiilor prime, măsuri radicale și eficiente pentru economisirea pe toate căile a resurselor materiale, ca o direcție strategică de acțiune.

Progresul economic și social al țării noastre este condiționat în cel mai înalt grad de modul în care vom ști și vom reuși să orientăm și să stăpânim dezvoltarea noastră economică, astfel încât să consumăm cu mai mult discernământ ceea ce avem și să realizăm, din aceeași cantitate de materii prime intrate în procesul de producție, cât mai multe produse de înaltă competitivitate și eficiență. Acestor probleme li s-a acordat o atenție deosebită în documentele Conferinței Naționale a partidului din decembrie 1982, care a adoptat în această privință un program special.

Utilizarea judicioasă a resurselor materiale constituie o problemă deosebit de complexă: aria ei cuprinde un număr foarte mare de substanțe materiale (de ordinul sutelor de mii de sortimente), acoperă toate sectoarele productive, implică stăpânirea unei diversități considerabile de tehnici și metode care să asigure acțiuni cu rezultate atât imediate, cât și de perspectivă. Volumul imens al informațiilor ce trebuie prelucrate și interpretate în vederea fundamentării unor decizii corecte în domeniul utilizării raționale a resurselor materiale și abordarea problemei în întreaga ei complexitate impun cu necesitate utilizarea mijloacelor de prelucrare automată a datelor.

Fundamentarea normelor de consum

ACEST LUCRU este grăitor demonstrat de **utilizarea cu succes**, în cadrul Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe, a **informaticii în elaborarea și fundamentarea planului de aprovizionare tehnico-materială**, cu deosebire a **planului normelor de consum și la stabilirea necesarului de materiale pentru realizarea producției prevăzute în planul național unic de dezvoltare economico-socială**. Acest subsistem informatic este integrat în macrosistemul informațional al aprovizionării tehnico-materiale (SIAM), care cuprinde în total 7 subsisteme. Aplicarea informaticii în acest domeniu, prin constituirea subsistemului informatic pentru

determinarea necesarului de aprovizionare pe baza normelor și normativelor de consum, a cuprins mai întâi materialele metalice; treptat, gama materialelor ale căror norme și normative de consum sînt fundamentate pe baza prelucrării automate a datelor s-a extins, astfel încît în prezent întregul plan al normelor de consum este fundamentat în acest fel. Concomitent s-a lărgit și gama produselor ale căror consumuri materiale se normează, urmărindu-se realizarea unei corecte corelări între cele trei secțiuni de plan care determină echilibrul material al planului: producție-balanțe materiale-norme de consum.

Utilizarea informaticii ca instrument de fundamentare a normelor și normativelor de consum și a echilibrului material al planului a făcut posibilă, totodată, creșterea an de an a cuprinderii consumurilor materiale prin norme de consum aprobate la nivel central. În prezent, practic toate materiile prime și materialele de bază ce se consumă în economie sînt controlate în întregime prin cele peste 40 de mii de norme și normative de consum aprobate prin plan.

Sistemul de fundamentare a normelor și normativelor de consum se bazează pe **fișele de produs**; acestea se întocmesc pentru fiecare din cele peste 4000 de produse ale căror consumuri materiale se normează prin plan și cuprind următoarele informații: volumul producției, prețul unitar, masa netă unitară, consumurile specifice, consumurile specifice utile, coeficienții sau randamentele de utilizare pe baza cărora se stabilesc indicatorii planului de normare a consumurilor, normele sau normativele de consum, coeficienții de utilizare și normativele de valorificare. Aceste fișe se elaborează la perioade de 5 ani (odată cu elaborarea planului cincinal) și se revăd în fiecare an, în cadrul lucrărilor de elaborare a planurilor anuale. Fișele elaborate pentru planul cincinal cuprind 6 ani; anul de bază (realizările din ultimul an al cincinalului precedent) și cei cinci ani ai cincinalului respectiv, iar fișele anuale cuprind trei ani: realizările din anul precedent, anul de plan, anul următor acestuia.

În cei peste 10 ani de aplicare a mijloacelor informaticii la lucrările de fundamentare a planului, normelor și normativelor de consum și a echilibrului material al planului, precum și la urmărirea realizării acestora, s-a reușit să se constituie o importantă **bancă de date referitoare la evoluția concepției fiecărui produs, la consumurile normate și la nivelul lor tehnologic**. Această bancă de date s-a dovedit deosebit de utilă în luarea unor decizii privind evoluția viitoare a concepției și tehnologiei de obținere a produselor în cauză.

Sistemul informatic utilizat permite tratarea prioritară a materialelor deficitare, considerate de importanță deosebită, precum și numeroase prelucrări cu caracter statistic, necesare fundamentării deciziilor ce se cer luate cu privire la evoluția viitoare a indicatorilor de consum.

În cadrul macrosistemului informatic al aprovizionării tehnico-materiale, au caracter funcțional și sînt în exploatare curentă și subsistemele care furnizează conducerii ministerului datele necesare cu privire la **situația stocurilor** în economie: stocuri curente, disponibile, de intervenție etc. Informațiile lunare și trimestriale (unele — cum sînt cele privind stocurile de intervenție — chiar zilnice) oferă elemente de fundamentare a deciziilor ce se iau pe parcursul anului cu privire la redistribuirea unor stocuri, la sortarea și reasortarea lor, reamplasarea unor stocuri în teritoriu în funcție de concentrarea punctelor de consum, readucerea în circuitul economic a stocurilor cu mișcare lentă sau fără mișcare ș.a.

Aria mare de cuprindere a nomenclatorului de materiale și întreprinderi deținătoare, precum și posibilitatea cunoașterii

operative a situației din teritoriu sînt elemente de bază care, prin deciziile ce se iau, asigură un flux continuu al aprovizionării tehnico-materiale și o derulare ritmică a producției.

Alegerea rațională a materialelor la proiectare

O ALTĂ PROBLEMĂ a utilizării judicioase a resurselor materiale, în rezolvarea căreia informatica se dovedește deosebit de utilă și eficientă, este aceea a **alegerii materialelor în cadrul proiectării**. faza hotărîtoare în determinarea unui nivel rațional și unei structuri judicioase a consumurilor materiale.

Pentru o utilizare specifică dată, proiectantul trebuie să aleagă materialul optim atât din punct de vedere tehnic, cit și economic. Spre a-și putea îndeplini în condiții corespunzătoare această obligație, el trebuie să posede vaste cunoștințe în ceea ce privește comportarea materialelor în diversele situații pe care le ridică practica. Dacă proiectantul nu alege materialul corespunzător și nu îl alege în forma corectă necesară funcționării lui în timp, atunci toate calculele referitoare la fenomenele fizice au statul la nimic.

Premisa înseamnă, cu succes a sarcinii de a alege corect și rațional materialul necesar într-un anumit caz o reprezentare corectă în ansamblu a caracteristicilor principale și a componentelor diverselor materiale cum ar fi: fontele și oțelurile, masele plastice, siliciu și etc. Aceste date trebuie însușite de către proiectant, care trebuie să le stăpînească temeinic și să le aplică în permanență. O a doua premisă constă în cunoașterea comportării acestor materiale în cele mai diferite stări și în a-și putea face toate solicitările. Toate acestea presupun un mare volum de date referitoare la materialele existente și la cele nou apărute, precum și la diferiți factori de influență pe care asidui proiectantul nu îi mai poate stăpîni fără aportul informaticului. Datele referitoare la caracteristicile de bază ale diferitelor materiale pot fi determinate prin metodele experimentale cunoscute și pot fi însușite și stăpînite de către proiectant, în ceea ce privește prețurile acestora, deși sînt în continuă schimbare ele pot fi cunoscute operativ de către proiectanți. Pe de altă parte volumul cunoștințelor tehnice fiind în continuă extindere, informațiile referitoare la comportarea specifică a materialelor în diferite stări de solicitare sînt greu de reținut. În condițiile utilizării mijloacelor clasice, proiectantul doar în rare cazuri poate alege materialul cel mai adecvat din punct de vedere tehnic și economic pentru un scop constructiv dat. De aceea, odată cu progresul tehnic, o alegere cu adevărat judicioasă nu este posibilă decît dacă se creează posibilitatea de stabilire „obiectivă” a materialului optim, pe baza caracteristicilor necesare utilizării respective.

Sistemul informatic pentru materiale

ȚINÎND SEAMA de faptul că utilizarea rațională a materialelor, în funcție de caracteristicile lor, constituie o problemă principală pe care trebuie să o rezolve proiectantul pentru a asigura reducerea permanentă a consumurilor materiale specifice, în scopul ridicării continue a eficienței economice, este necesar ca practicile tradiționale să fie înlocuite cu metode moderne, între care prelucrarea automată a datelor ocupă un loc de prim ordin. În acest sens, se au în vedere elaborarea și implementarea unui **sistem informatic referitor la caracteristicile materialelor și alegerea lor judicioasă**. Baza unui asemenea sistem constă într-o **bancă de date centralizată**, care cuprinde întregul necesar de informații tehnice și economice ce caracterizează materialele tipizate, admise a fi utilizate în economia națională și care condiționează stabilirea materialului optim pentru un scop vizat.

Prin alegerea obiectivă a materialului, plecînd de la caracteristici și costuri, rezultă multiple avantaje:

- valorificarea superioară a proprietăților materialelor (se determină materialul cel mai indicat, care este exploatat la maximum, ținînd seama de rolul și principiile de funcționare a piesei ce trebuie confecționată);
- utilizarea stocurilor de materiale nefolosite sau puțin folosite (se evidențiază posibilitățile de folosire a unor materiale existente în economie, dar care nu pot fi valorificate în cazul unei alegeri subiective);
- rezolvarea problemelor de înlocuire a materialelor tradiționale (în cursul unei determinări obiective, de regulă se in-

dică mai multe posibilități, alegîndu-se materialul cel mai convenabil în situația respectivă);

— introducerea accelerată și utilizarea adecvată a materialelor noi.

Funcționarea corespunzătoare a sistemului informatic pentru materiale și alegerea lor rațională sînt condiționate de cuprinderea tuturor întreprinderilor și centralelor industriale — inclusiv a institutelor de cercetări și proiectări — din ramurile primare, producătoare de materiale, cele din domeniile prelucrătoare (consumatoare), precum și a centrului de memorare și prelucrare automată a datelor, în vederea alegerii judicioase a materialelor.

Determinarea caracteristicilor materialelor și comunicarea datelor numerice respective la centrul de alegere a materialelor sînt sarcini ce revin, în mod logic, ramurilor primare producătoare, dar și ramurilor prelucrătoare (consumatoare), care au datoria de a comunica toate informațiile pe care le dețin, din experiența proprie, cu privire la comportarea diferitelor materiale în timpul prelucrării, precum și la costurile specifice ale diverselor operații de prelucrare. La rîndul său, centrul de alegere trebuie să asigure crearea condițiilor științifice, organizatorice și metodologice necesare funcționării sistemului, precum și alcătuirea băncii de date și rîspîndirea informațiilor.

Pentru a-și putea îndeplini integral sarcinile, sistemul informatic al materialelor trebuie să cuprindă toate materialele ce se consumă în economie, indiferent dacă acestea se regăsesc prelucrate în produsul finit sau sînt necesare în procesul de fabricație, dar nu se regăsesc în produs.

Proprietățile materialelor sînt multiple și diferite; ele pot fi utilizate integral pentru intensificarea economisirii materialelor, numai pe baza unei caracterizări cantitative, prin așa-numiții „**indicii de materiale**”. Recurgerea la mijloace de prelucrare automată a datelor necesită o structură unitară, constantă a descrierii și definirii materialelor și proprietăților lor, prin intermediul parametrilor și indicilor caracteristici. Această structură este dată de o serie de date experimentale numerice, referitoare la caracteristicile materialelor. De regulă, structura unitară a datelor memorate în banca de date cuprinde următoarele înregistrări: denumirea completă a materialelor, parametrii materialului, indicii materialului, factorii de influență, starea materialului.

Existența băncii de date din cadrul sistemului informatic al materialelor permite ca, prin intermediul calculatorului, să se poată efectua fie alegerea materialului într-un caz dat, fie comunicarea indicilor de material în condiții date, precizate prin starea materialului și factorii de influență.

Alegerea constă în selectarea celui material care corespunde cel mai bine, din punct de vedere tehnic și economic, condițiilor de utilizare prevăzute, exprimate sub formă de parametri și precizate prin indici. În cadrul sistemului, alegerea materialului poate fi făcută și pe baza unei descrieri calitative a condițiilor de lucru, în eventualitatea că cerințele impuse de condițiile de utilizare nu pot fi reprezentate sub formă de parametri și indici.

O formă deosebită a alegerii obiective a materialelor constă în **stabilirea materialelor de înlocuire**, în cadrul căreia se caută pentru un material tradițional — utilizat pînă în momentul recurgerii la noul sistem — un altul care, corespunzînd aceluiași profil de cerințe, să-l poată înlocui cu rezultate favorabile.

Sistemul informatic al alegerii materialelor — care cuprinde cele două laturi ale alegerii: selectarea și proprietățile — oferă avantajul unei informări operative asupra materialelor ce pot fi utilizate în economia națională și, mai ales, pe cel al unei selecții obiective a materialului cel mai adecvat unei utilizări date. Pentru îndeplinirea acestui deziderat, alegerea materialelor trebuie să pornească de la condițiile la care ele sînt supuse în cursul utilizării. Aceasta presupune ca proiectantul, eliberat de sarcina alegerii materialului, să analizeze și să aprofundeze solicitările la care este supus produsul (sau piesa) pentru care se utilizează materialul, să deducă cerințele la care trebuie să răspundă materialul și să le exprime, în cit mai mare măsură, în parametri și indici. Cu cit condițiile de solicitare a produsului sau piesei vor fi analizate mai exact și cu cit profilul cerințelor impuse materialului va fi mai bine precizat, cu atît rîspunsurile date de calculator vor fi mai corecte și mai eficiente.

Marin GRIGORE
directorul Centrului de calcul
al M.A.T.M.G.F.F.

O concepție novatoare cu privire la etapele și obiectivele edificării noii orînduiri sociale

ȘTIINȚA a demonstrat și istoria reală, concretă a certificat și certifică adevărul că edificarea societății comuniste reprezintă o operă grandioasă, de amploare și complexitate nemaîntîlnite. **Proiectantul și arhitectul** noii alcătuirii economico-sociale este partidul comunist; **constructorii** ei — sînt milioanele de oameni ai muncii, poporul muncitor — adevăratul făuritor al istoriei.

În această operă **conștiința** — individuală și socială — se unește cu **acțiunea** și, ca urmare, **idealul, aspirațiile, scopul**, tot mai temeinic fundamentate, se transformă în **real**. Această conștiință reflectă lumea existentă, dar o și creează.

Trecînd la construirea **viitorului socialist**, societatea umană realizează cel mai important salt calitativ din întreaga sa istorie de pînă acum — saltul din imperiul necesității în imperiul libertății, saltul de la preistorie la adevărata istorie, cînd masele de oameni ai muncii își făuresc în tot mai deplină cunoștință de cauză propriul lor destin. Prin urmare, **viitorul socialist nu se așteaptă, el se construiește**, așa cum am și menționat, **preponderent conștient** de către milioanele de oameni ai muncii.

Orientînd eforturile poporului nostru spre lichidarea orînduirii capitaliste și construirea edificiiului noii societăți. Partidul Comunist Român a pornit de la adevărul că în țara noastră socialismul nu era o plantă răsărită din semințe aduse de vînt, ci avea rădăcini adînci în solul economico-social național, de la adevărul că socialismul era **necesar și posibil**. În același timp, „statul major” al societății românești a pornit de la adevărul că formațiunea economico-socială comunistă parcurge anumite **trepte, etape** ale formării și dezvoltării sale, de la adevărul că mișcarea socială reprezintă și în condițiile socialismului un proces istorico-natural, unitatea dialectică a continuității și discontinuității, a schimbării și stabilității, a dezvoltării ascendente și descendente a structurilor, formelor și raporturilor economico-sociale.

Sensul principal și direcția fundamentală a mișcării economice le constituie **înaintarea** de la inferior la superior, **succesiunea ascendentă** a modului și formelor de producție, de viață și civilizație materială și spirituală, economică și socială. De aceea, pentru a fi științific fundamentate și realiste programul, strategia și politica de făurire a noii societăți, deci de realizare eîl mai eficientă a noii construcții sociale trebuie să se sprijine pe cunoașterea cît mai profundă și cuprinzătoare a scopului **principal** urmărit, a direcției mișcării istorice, a conținutului ei principal și a legilor obiective ce o guvernează, pe studierea și înțelegerea etapelor acestei mișcări, a legăturilor dintre ele, pe înțelegerea profundă a forțelor motrice ale progresului economico-social, a unității și interacțiunii dialectice a scopului fundamental urmărit, mijloacelor pentru înfăptuirea lui și a rezultatului obținut. Etapele mișcării sociale se succed nu în-timplător ci legic; ele sînt legate organic una de alta și în ultima instanță se explică prin conținutul, esența și celelalte trăsături generale și specifice ale proceselor economico-sociale ce se desfășoară în interiorul lor, prin obiectivele pe care societatea și le propune de fiecare dată să le înfăptuiască în concordanță cu cerințele legice și posibilitățile reale ale etapei respective.

Înțelegînd în profunzime adevărul desprins din istoria multimilenară a societății că omenirea își pune întotdeauna numai

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 6, Ed. politică, București, 1972, p. 629—631.

²⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Ed. politică, Buc., 1975, p. 52.

sarcini pe care le poate rezolva, deoarece sarcinile înseși se nasc atunci cînd condițiile materiale ale rezolvării lor există deja, sau cel puțin, sînt în proces de devenire, partidul nostru a acordat, cu deosebire după cel de al IX-lea Congres al său, o atenție majoră și statornică definirii etapelor istorice și fundamentării obiectivelor strategice generale și parțiale ale înălțării edificiiului noii societăți în România. Grație preocupărilor teoretice ale partidului, în special ale secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, poporul dispune de un program original, cuprinzător, solid fundamentat din punct de vedere științific, de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism — Carta ideologică, teoretică și politică de bază a partidului și poporului pînă la sfîrșitul acestui veac, care cuprinde concepția profund novatoare a partidului despre etapele și obiectivele edificării noii orînduiri.

În concepția partidului nostru¹⁾ formațiunea economico-socială comunistă parcurge în evoluția sa două faze: socialismul și comunismul deplin. Socialismul, la rîndul său, se întinde pe o **perioadă îndelungată** de timp și cuprinde mai multe **etape și subetape**.

Etapa revoluției popular-democratice

CALEA ELIBERĂRII definitive a României de sub dominația imperialistă, a înfăptuirii năzuințelor poporului român de a fi liber și stăpîn pe bogățiile și munca sa, pe propriul său destin, a fost deschisă de declanșarea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 — adevărată piatră de hotar în istoria patriei noastre. Așa cum se subliniază în programul partidului „— epoca ce a urmat a marcat începutul unei noi istorii a patriei noastre — istoria împlinirii idealurilor de dreptate socială și națională, pentru care au luptat nenumărate generații de înaintași, a cuceririi depline a independenței și suveranității naționale a României, a dreptului sacru al poporului român de a fi stăpîn în propria sa țară“²⁾

Conținutul principal al noii etape istorice deschise de 23 August 1944 l-a constituit înfăptuirea **revoluției popular-democratice**. Aceasta a fost în același timp **obiectivul cel mai important** al politicii și activității partidului. În scopul înfăptuirii lui, Partidul Comunist Român a acționat cu energie și consecvență pentru: 1. participarea României la războiul împotriva Germaniei hitleriste, mobilizînd întregul popor în lupta pentru eliberarea deplină a patriei de sub ocupația trupelor hitleriste și a hortiștilor, asigurînd participarea ostașilor români, alături de cei ai armatei sovietice, pînă la zdrobirea definitivă a Germaniei hitleriste; 2. reorganizarea, în noile condiții, a partidului, pentru întărirea unității sale politice, ideologice și organizatorice, pentru reorganizarea organizațiilor de masă în vederea asigurării unității politice a clasei muncitoare; 3. înfăptuirea reformei agrare; 4. mobilizarea forțelor pentru redresarea și dezvoltarea economiei naționale; 5. intensificarea luptei pentru înfăptuirea de transformări democratice în toate domeniile vieții economico-sociale; 6. îmbunătățirea condițiilor de trai ale poporului.

Aurel NEGUCIOIU
Cluj-Napoca

(Continuare în pag. 26)

REALITĂȚILE economice occidentale bulversate mai mult ca oricând în ultimele două decenii au incitat economiștii din aceste țări la multiple reflecții și analize ale procesului creșterii economice. Fără a se neglija problemele privind conținutul și eficiența creșterii economice, dezbaterile se concentrează mai ales asupra nivelului creșterii, ceea ce reflectă în fond trăsăturile evoluției economice din țările occidentale. Căci în timp ce în anii '60 și '70 au fost deschise spre perspectiva unei creșteri relativ continue, începutul deceniului 8 a marcat trecerea la ipoteze din ce în ce mai pesimiste.

Printre aceste cercetări o notă aparte o prezintă studiile economiștilor englezi grupați în jurul revistei „Cambridge Economic Policy”, apreciați tot mai frecvent ca alături de *Newa Școală de la Cambridge*. Această denumire reflectă de altă parte mai încă o dată o atitudine efectivă a unui anumit gen de studii și de problematica abordate.

Pentru ca, pe de o parte, depășind ipoteza keynesistă a funcționării economiei într-un cadru mai mult sau mai puțin închis, să abordează cu deosebire rolul și influența factorilor externi asupra evoluțiilor naționale în condițiile largii și diversificării interdependențelor; iar, pe de altă parte, pentru că față de profesorii lor, ocupându-se mai puțin de probleme teoretice, își concentrează preocupările cu preponderanță spre probleme practice. Astfel, abordate în scopul realizării unui *interventionism rațional* – din punct de vedere capitalist – cercetările întreprinse, prin fond și formă, se constituie drept genul cel mai pur de studii pragmatice. Conform acestei maniere fiecare studiu abordează un caz problematic, o anumită

Abordări occidentale pragmatice privind probleme ale creșterii economice [I]

situație economică etc. și comportă două părți distincte: diagnosticul și terapeutica pe termen scurt sau lung, respectiv soluțiile de politică economică. Pentru acest context problematic, metodologic sînt semnificative studiile privind creșterea economică elaborate de P. Atkinson, I. Begg, J. Cripps, T. Ward, M. Anyadike-Danes, G. Gudgin.

• Punctul de pornire a analizelor creșterii economice în etapa actuală și viitoare îl constituie concluzia că începînd cu anul 1973 a avut loc o reducere continuă a ritmului mediu anual de creștere a producției „reale” din țările capitaliste dezvoltate – respectiv cu 2% pe an – ceea ce a dus pînă în anul 1980 la o pierdere de producție de aproximativ 15%.¹⁾ Considerînd reducerea drastică a creșterii economice drept trăsătura principală a evoluției economice occidentale, autorii neocambridgieni relevă și consecințele acestei tendințe: „raritatea resurselor” (n.a.: a producției, a veniturilor) și inflația care, alături de subutilizarea capacităților de producție, semnifică, conform propriilor lor estimări, „o stare cronică de recesiune

generalizată”.²⁾ Astfel, ei apreciază că încetinirea creșterii economice – de pildă, în țările membre ale C.E.E., de la un ritm mediu anual de creștere a produsului intern brut de 4,4% între anii 1965 și 1973 la 1,8% între 1973 și 1981 – constituie „principala cauză a dereglărilor”³⁾ din economia țărilor occidentale.

În această optică, fără a reprezenta singura cauză, se evidențiază că încetinirea creșterii economice s-a răsfîrțat în extinderea șomajului în proporții alarmante: de la 2% din populația activă în 1973 la 8% în anul 1981 și conform unor previziuni la 12%⁴⁾ în anul 1985.

Amplicarea acestui fenomen degenerativ pe plan economic și social – problema locurilor de muncă devenind o gravă contradicție a țărilor capitaliste – este explicată de economiștii citați prin coincidența a două tendințe: insuficiența creșterii economice care a dus la reducerea numărului locurilor de muncă (în medie cu 0,2% pe an, între 1973 și 1981) și creșterea populației active, tot atât de mare ca și în perioada anterioară (1950–1973) cînd sporul producției naționale era mai ridicat. După aprecierea acestor teoreticieni, scăderea ritmului productivității, de la 4–4,5% în perioada 1955–1973 la 2% în anii de după 1973, constituie, deopotrivă, o consecință a încetinirii creșterii. Dar această scădere, în opinia lor, are nu numai inconvenientele pentru că întrucîtva prin această tendință s-a evitat „un nivel al șomajului de două, trei ori mai important”.

O altă consecință a încetinirii creșterii relevată de autorii noii școli de la Cambridge este majorarea deficitului public și mărirea „ratelor prelevărilor:

FIȘE

RELATII ECONOMICE INTERNATIONALE

Coordonator Prof. Dr. AL. PULU

● Recent a fost tipărit la EDITURA DIDACTICA SI PEDAGOGICA

GOGICĂ volumul „Relații economice internaționale”. Elaborată de un colectiv larg de autori – coordonator profesorul universitar Alexandru Puiu –, cartea urmărește să redea o sinteză a principalelor probleme teoretice pe care le conturează practica în domeniul relațiilor economice internaționale contemporane, a politicilor, mecanismelor și tehnicilor ce pot fi utilizate cu eficiență ridicată în condițiile instabilității și a dezechilibrelor care afectează economia mondială. Avînd în vedere cercul larg de cititori – studenți, cursanți la învățămîntul postuniversitar, precum și toți cei care doresc să-și îmbogățească cunoștințele de comerț exterior – autorii s-au străduit să realizeze un echilibru între aspectele cu caracter teoretic și cele cu aplicabilitate nemijlocită. Din această perspec-

tivă, în cele unsprezece capitole ale cărții sînt tratate probleme precum: principalele trăsături ale economiei mondiale, tratate internaționale, politici comerciale, relații valutare-financiare internaționale, mecanismul comerțului exterior al României, tehnici de marketing, tehnici de negociere, mecanisme și tehnici de comerț exterior ș.a.

Intellectualitatea, contribuție sporită

● Analiza căilor prin care intelectualitatea – îndeosebi cea de formație tehnică – poate contribui în măsură sporită la modernizarea economiei este importantă nu numai în manieră globală ci și dintr-o optică pronunțat sociologică – opinează Fei Xiaotong în articolul „La modernisation de la Chine et le

probleme des intellectuels” publicat în nr. 4 1983 al revistei „LA CHINE EN CONSTRUCTION”. Pentru China, bunăoară, această cerință izvorăște pe de o parte din ponderea pe care o dețin intelectualii în totalul populației – circa 25 de milioane persoane, din care 6 milioane de formație tehnico-științifică – iar pe de altă parte din structura pe vîrstă a acestei clase sociale: o pondere importantă o dețin intelectualii de „vîrstă medie” (între 36 și 55 de ani), deci aflați în plină forță creatoare. Tocmai de aceea, arată F.X., cea mai importantă problemă este cea a asigurării cadrului în care acest potențial să se manifeste plenar. Simultan cu asigurarea unei largi circulații a informației de specialitate este necesar, opinează autorul, să se țină se-

obligatorii". Aceste două tendințe sînt considerate ca derivînd din sporirea și după 1973, în același ritm ca înainte, a cheltuielilor statului paralel cu o micșorare continuă a creșterii veniturilor. De aici, subliniază acești autori, frînarea continuă a cererii private și neputința reluării ciclului.

Constatarea acestor tendințe devine, totodată, pentru economiștii neocambridgieni un motiv de analiză a cauzelor încetinirii, stopării creșterii economice în țările capitaliste, a restricțiilor și obstacolelor desfășurării creșterii economice actuale, a evoluțiilor previzibile și a impactului unor fenomene specifice economiei mondiale asupra diverselor complexe naționale. Studiind aportul diversilor factori de incidență asupra creșterii economice, autorii englezi menționați ajung la concluzia că în anii ce vor veni, ca și în ultimul deceniu, evoluția diverselor economii naționale, indiferent de nivelul dezvoltării economice, va fi influențată de cel puțin următoarele situații⁵⁾ caracteristice economiei mondiale începînd cu anii '70 :

dezechilibrul energetic ; excedentele țărilor membre în O.P.E.C. ; deficitul țărilor neproducătoare de petrol ; datorită țărilor în curs de dezvoltare ; agravarea inflației și recrudescența protecționismului în țările capitaliste dezvoltate.⁶⁾ Aceste situații de dezechilibru, precizează ei, percepute de numeroase instituții internaționale ca fiind „principalele obstacole pentru creșterea venitului și comerțului mondial” se constituie în continuare în tot atîtea restricții ce vor influența procesul creșterii economice în diverse țări și vor limita, în consecință, expansiunea economiei mondiale în ansamblul ei.

Apreciînd că efectele măsurilor de politică economică preconizate de o serie de organizații internaționale ca F.M.I.,

B.I.R.D. ș.a. sînt incerte (de partea țărilor capitaliste : economisirea de energie, frînarea inflației interne, respectarea pe cît posibil a liberului schimb ș.a., pentru țările din O.P.E.C. asocierea lor la țările dezvoltate în acordarea de ajutor financiar țărilor în curs de dezvoltare neproducătoare de petrol etc.) în timp ce perspectivele economiei mondiale rămîn alarmante, autorii neocambridgieni își propun o cercetare a interacțiunii dintre problema energetică, inflația, dificultățile financiare și politicile comerciale. Această interacțiune dintre diferitele restricții ce au limitat expansiunea economiei mondiale și influențat repartiția creșterii în lume este analizată pe exemplul țărilor capitaliste dezvoltate.

Studiul aportului diversilor factori de incidență asupra creșterii economice din aceste țări îi duce la concluzia că încetinirea ce s-a produs începînd cu anul 1973 poate fi atribuită modificării situației energetice mondiale, creșterii prețului petrolului, micșorării exporturilor și lărgirii inclinației spre importuri a Europei occidentale. Examinarea detaliată a situațiilor din economiile postbelice scoate în evidență, după evaluările economiștilor englezi la care ne referim, adîncirea discrepanței dintre evoluția produsului global și a producției de energie, ceea ce a creat în țările occidentale, de pildă, un deficit energetic crescînd. Astfel, din 1965 și pînă în 1973 produsul intern brut în prețuri constante al țărilor capitaliste și al țărilor în curs de dezvoltare (exclusiv cele din Orientul mijlociu) a crescut cu un ritm mediu anual de 5% în timp ce producția lor energetică a crescut doar cu 3%.

Aceste evoluții au marcat apariția unei puternice restricții la creșterea economică

— restricția energetică, izvorită în mare parte și datorită modurilor de utilizare a energiei și accentuată de încetinirea creșterii producției energetice în țările importatoare de petrol menționate — de la 3,8% între 1965 și 1973 la 2,3% începînd cu 1974, ca și prin faptul că sursele de energie, altele decît petrolul, se dezvoltă foarte lent. Deficitul energetic crescînd a fost acoperit prin importurile de petrol din țările Orientului mijlociu care, precizează autorii englezi, au ajuns să satisfacă 25% din necesitățile țărilor capitaliste dezvoltate și ale țărilor în curs de dezvoltare neproducătoare de petrol.

Asemenea situații, după cum apreciază economiștii cambridgieni, au favorizat țările O.P.E.C. care, profitînd de disponibilitățile limitate de petrol și de poziția lor pe piața mondială, au majorat prețul petrolului provocînd „intrarea economiei mondiale într-o fază de economie scumpă” începînd cu anul 1974. Desigur, esența mai multor din aceste aprecieri este discutabilă, eronată, asupra acestor probleme urmînd să ne referim ulterior.

dr. Sorica SAVA

¹⁾ P. Atkinson, I. Begg, F. Cripps, M. Anyadike-Danes, G. Gudgin, „World crisis, analysis and issues”, Cambridge Economic Policy Review, volume 6, nr. 3, December 1980.

²⁾ Ibidem.

³⁾ I. Begg, F. Cripps, T. Ward, „The European Community: problems and prospects”, Cambridge Economic Policy Review, December 1981.

⁴⁾ Ibidem.

⁵⁾ Vezi „World crisis...”

⁶⁾ F. Cripps, W. Godley, „Le controle des importations comme moyen pour atteindre le plein emploi et l'expansion du commerce mondial : le cas du Royaume-Uni”, Cambridge Economic Policy Review, 1978, după Problemes economiques, nr. 1627/1978.

ma de particularitățile muncii intelectuale și să se creeze un mediu uman favorabil dezvoltării acestui gen de activitate.

Populația mondială, miine

● Potrivit unor prognoze efectuate de specialiștii ai O.N.U., populația mondială va crește de la 4,4 mld. în 1980 la 6,2 mld. în anul 2000 și 10,4 mld. în anul 2075 după care va atinge, probabil, un prag de stabilizare. Dar, avertizează Léon Tabach în studiul „Les perspectives démographiques mondiales” tipărit în numărul din aprilie — iunie a.c. al publicației „REVUE TIERS-MONDE” aceste date se cer privite cu o anumită prudență deoarece procesele demografice nu au o evoluție liniară. Tocmai de aceea, o importanță

deosebită pentru cunoașterea evoluției populației mondiale o vădește identificarea și analiza unor fenomene aparținînd sistemului sociodemografic. După cum arată L.T., în următoarele decenii creșterea cea mai importantă se va înregistra în țările în curs de dezvoltare și în cadrul acestora în țările din sud-estul Asiei; este previzibilă, de asemenea, o tendință de îmbătrînire a întregii populații a globului; totodată, ca urmare a continuării procesului de industrializare, se va amplifica puternic dezvoltarea orașelor în țările în curs de dezvoltare, populația orașenească multiplicîndu-se de peste patru ori în intervalul 1980—2025. Cerința nuanțării analizei proceselor demografice este impusă, după cum susține L.T., și de diferențele marcante ce

există între țări sub aspectul politicii demografice, al comportamentului, al mentalităților.

Informatizarea : modificarea fluxului

● Penetrarea masivă a informaticii în producție și servicii reprezintă nu numai o revoluție tehnologică ci o mutație calitativă în însăși concepția asupra alcătuirii și conducerii organizațiilor. Această mutație poate fi evidențiată, arată Michel Crozier în articolul „L'information, le flux qui nourrit les hommes et les organisations” publicat în numărul din iulie al revistei „MANAGEMENT FRANCE” — prin analiza informației ca principal resort de funcționare al întreprinderii. Dacă în perioada primei revoluții industriale creș-

FIȘE

țerea productivității era legată de un model specific de gestionare a informației — modul taylorist care presupunea un sens unic al circulației informației, de la nivelurile superioare spre cele inferioare — în condițiile producției informatizate fluxurile informaționale au dobîndit un alt sens. Ar fi vorba, arată M.C., de promovarea unei circulații de „jos în sus”, cu alte cuvinte de a umaniza informația în sensul stimularii unor noi aptitudini ale membrilor unei organizații în care fiecare lucrător să fie considerat o sursă reală de inventivitate, de îmbogățire a informațiilor utile organizației respective.

O CONCEPȚIE NOVATOARE

(Urmare din pag. 23)

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — „o mare însemnătate a avut Conferința Națională a partidului din octombrie 1945, care a dus la elaborarea unei orientări politice clare cu privire la obiectivele partidului în noua etapă de dezvoltare, a întărit unitatea partidului, a asigurat creșterea influenței și rolului său, trasind sarcina intensificării luptei pentru unitatea clasei muncitoare, pentru unirea tuturor forțelor democratice”¹⁾.

În această etapă, prin lupta forțelor democratice în frunte cu clasa muncitoare, sub conducerea partidului comunist, a fost instaurat la 6 martie 1945 guvernul revoluționar muncitoresc-tărănesc de largă concentrare democratică, s-a înfăptuit reforma agrară, au fost constituite comitetele revoluționare de întreprinderi, de organizare a satelor, de consolidare a unității dintre comuniști și socialiști, a colaborării cu alte partide și forțe democratice. Acestea au asigurat victoria în primele alegeri democratice desfășurate în 1946 și înfăptuirea reformei monetare, etatizarea Băncii Naționale și a altor transformări sociale încununuate cu înlăturarea monarhiei și proclamarea la 30 Decembrie 1947 a Republicii Populare Române.

Înfăptuirea sarcinilor revoluției socialiste

INLĂTURAREA monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române încheie în istoria patriei noastre o etapă de mari bătălii de clasă și transformări democratice și totodată deschide, inaugurează o nouă etapă — etapa realizării sarcinilor revoluției socialiste. Prin abolirea monarhiei întreaga putere politică a trecut în mâinile clasei muncitoare și ale celorlalte categorii de oameni ai muncii, în țară instaurându-se regimul de democrație populară. Prin conținutul, obiectivele și sarcinile ce urmau să fie îndeplinite, această etapă constituie, de fapt, perioada de trecere de la capitalism la socialism. Cucerirea deplină a puterii politice de către clasa muncitoare împreună cu ceilalți oameni ai muncii și naționalizarea principalelor mijloace de producție au marcat în fapt începutul procesului de făurire a societății socialiste în România.

Îndeplinindu-și rolul de conducător al operei de construcție a noii orânduiri sociale, Partidul Comunist Român a stabilit ca obiectiv central al acestei etape făurirea economiei socialiste unitare și a orientat eforturile conjugate ale partidului și poporului în următoarele direcții principale :

Pe plan politic, partidul nostru și-a concentrat eforturile în direcția refacerii și cimentării unității clasei muncitoare realizată prin unificarea Partidului Comunist Român cu Partidul Social Democrat și crearea, în februarie 1948, a Partidului Muncitoresc Român.

O altă direcție importantă a constituit-o promovarea unei politici naționale de deplină egalitate în drepturi între naționalități.

Pe plan economic, activitatea partidului, a întregului popor muncitor a fost orientată spre : 1. exproprierea exploataților, crearea și dezvoltarea proprietății socialiste a întregului popor; 2. transformarea socialistă a statului, așezarea agriculturii pe baze noi, socialiste; 3. continuarea acțiunii de refacere a economiei naționale secătuită și ruinată de război și de dominația Germaniei fasciste; 4. Crearea bazei tehnico-materiale a socialismului prin industrializarea socialistă a țării.

Obiectivul făuririi economiei socialiste unitare și direcțiile menționate s-au concretizat în planurile cincinale și anuale care au urmat. Așa cum se cunoaște, procesul făuririi și dezvoltării proprietății socialiste în ambele ei forme — proprie-

tatea întregului popor și proprietatea socialistă cooperatistă, a cuprins o perioadă îndelungată. În decursul cincinalelor 1951—1956, 1956—1960, și 1961—1965, ca urmare a promovării politicii partidului de industrializare a țării, a fost asigurată crearea bazei tehnico-materiale a societății socialiste în industrie și agricultură. În această perioadă, au fost lichidate pentru totdeauna în România clasele exploatare și exploatarea omului de către om; în anul 1962 s-a încheiat procesul revoluționar de cooperativizare și de organizare a activității cooperativelor agricole de producție și, ca urmare, relațiile socialiste de producție au fost generalizate în întreaga economie națională, s-a realizat economia socialistă unitară. Printre marile realizări ale acestei etape se înscriu, de asemenea, înfăptuirea cu succes a politicii partidului de lichidare a analfabetismului, de dezvoltare a învățământului, desfășurarea revoluției culturale.

Ca urmare a acestor transformări revoluționare profunde a fost încheiată cu succes etapa făuririi relațiilor socialiste unitare, care, în linii generale, a durat — așa cum sublinia secretarul general al partidului — pînă în anii 1963—1965²⁾. Această realitate economico-socială a fost consfințită prin adoptarea noii Constituții a țării și proclamarea Republicii Socialiste România.

Consolidarea societății socialiste

ANUL 1966 — primul an al celui de al patrulea cincinal — marchează intrarea țării noastre într-o nouă perioadă. Conținutul ei principal îl constituie consolidarea construcției socialiste, a relațiilor și principiilor socialiste, a forțelor productive, crearea unei puternice baze materiale, științifice și culturale a societății. Cu alte cuvinte, obiectivul acestei perioade a constat în consolidarea noii orânduiri sociale. Dînd o înaltă apreciere liniei de industrializare socialistă a țării, factor determinant al progresului continuu al întregii noastre societăți, Congresul al IX-lea al partidului a hotărît ca și în această perioadă obiectivul central al politicii economice a partidului și al activității poporului să fie industrializarea țării.

Deschizînd o nouă etapă în opera vastă a edificării societății socialiste în patria noastră, Congresul al IX-lea al partidului este o adevărată piatră de hotar în istoria contemporană a patriei noastre, un moment cu cele mai profunde semnificații pentru viața întregului nostru popor. El a adus un suflu înnoitor în toate domeniile de activitate, rupînd hotărît cu închistarea în gîndire și acțiune, cu manifestările de dogmatism, de copiere mecanică a altor modele neconforme cu realitățile românești, a pus bazele unei strategii originale, profund științifice, deplin adaptată cerințelor specifice și condițiilor istorice de construire a orînduirii socialiste pentru progresul economico-social al societății noastre. Strategie care, elaborată cu contribuția de o inestimabilă valoare teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a fost în anii care au urmat permanent îmbogățită, perfecționată, adaptată noilor condiții care s-au creat.

La numai doi ani după Congresul al IX-lea, Conferința Națională din decembrie 1967 a trasat contururile dezvoltării puternice a industriei, ale creării unor ramuri industriale moderne, de bază, dezvoltării rapide a construcțiilor de mașini, chimiei, metalurgiei și a altor ramuri; a contribuit la organizarea activității de cercetare științifică pe baze noi; la dezvoltarea puternică a bazei tehnice a agriculturii. Pe baza acelorși orientări, au fost întreprinse numeroase măsuri care au asigurat îmbunătățirea organizării învățămîntului, trecerea la școala obligatorie de 8 ani, reorganizarea administrativ teritorială a țării, amplasarea teritorială rațională a forțelor productive, perfecționarea planificării, conducerii și organizării economiei, a întregii vieți economico-sociale. În această perioadă, s-a acționat pentru dezvoltarea democrației socialiste în general, a celei economice în special, prin instituționalizarea conducerii colective, a adunărilor generale ale oamenilor muncii.

Toate aceste realizări au consolidat economia națională, au întărit baza tehnico-materială a societății, au cimentat și mai puternic orînduirea socialistă extinzînd cîmpul de acțiune al legilor și principiilor proprii socialismului, au creat condiții pentru trecerea la o altă etapă.

Partea a doua a acestui studiu va apărea într-un număr viitor al revistei.

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 22, Ed. politică, București, 1982, p. 15.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 22, Ed. politică, București, 1982, p. 20.

PROCESE ȘI FENOMENE ACTUALE DIN ECONOMIA MONDIALĂ (XXI)

Dezbateri inițiate de „Revista economică” cu sprijinul Secției de științe economice
a Academiei de științe sociale și politice, Academiei „Ștefan Gheorghiu”
și Institutului de economie mondială

Infrastructura și modernizarea economiei

Ihor Lemnij — Una din greșelile unor țări în curs de dezvoltare a fost aceea de a nu cunoaște bine structura modelului pe care l-au urmat. Țările dezvoltate au o structură economică bogată, ele produc și șireturi și pantofi, și așa mai departe, adică procesul de producție socială tinde să corespundă cerințelor sociale. În țările în curs de dezvoltare, mai ales în țările petroliere, s-au creat așa-zisele fabrici „grassroots” (pe urcă verde) care au costuri mult mai mari decât celelalte. Este foarte curios că cele mai multe rafinării de petrol nu se află în Arabia Saudită, ci se află la Rotterdam sau în alte locuri din lumea dezvoltată, tocmai pentru că aceasta dispune de o infrastructură ramificată. Tocmai acest fapt: industrial extrem de fin ramificat este acela care asigură veniturile mari în țările dezvoltate.

Din păcate, în literatura de masă circulație se insistă mereu asupra a patru-cinci ramuri cheie, dar nici o economie nu poate consta numai din ramuri cheie. Acestea se sprijină pe o mulțime de alte activități, unele foarte puțin strălucite, puțin „prioritare”, puțin noi. Din această cauză, specializarea acestor țări nu poate fi descrisă și cu atât mai puțin realizată prin permutări de piese ca într-un joc de domino.

Unele țări africane au o situație deosebit de grea, pentru că nu au o bază economică modernă, chiar în stare incipientă. Într-o asemenea situație sigur că nu se pune problema construirii unei fabrici de oțeluri speciale, de exemplu. Le-ar face un prost serviciu cel care le-ar recomanda sărirea peste etape.

Modele de dezvoltare corespunzătoare nevoilor reale

Maria Popescu — Tovarășul Lemnij avea dreptate când afirma că multe din dificultățile pe care le întâmpinăm în analiza fenomenelor economico-sociale caracteristice crizei mondiale se datoresc faptului că acordăm accepțiuni diferite conceptelor cu care operăm, întrucât în științele economico-sociale nu dispunem de un limbaj general acceptat cum este cazul în domeniul ca fizica, matematica. Cu toate aceste dificultăți, se poate aprecia că pe parcursul dezbaterii noastre am reușit să ajungem la un oarecare consens în privința aprecierii crizei economice mondiale ca fiind o criză profundă a diviziunii internaționale a muncii, o criză a structurilor economice din toate statele, ca o adevărată criză a valorilor. În evoluția diviziunii internaționale a muncii fiecare criză a dus la construirea unui model diferit de dezvoltare economică. Cristalizarea modelelor respective în diferite zone ale globului și apoi generalizarea lor în termene istorice diferite pe arii geografice tot mai întinse a culminat cu situația actuală în care majoritatea statelor au realizat ori convergența spre realizarea unui model oarecum asemănător de dezvoltare de tip industrial. Modelul industrial de dezvoltare se bazează pe un anumit tip de tehnologii liniare elaborate într-o perioadă de abundență a resurselor naturale și în care se considera că omul poate stăpâni, domina și exploata fără limite resursele naturii, perioadă în care nu erau cunoscute și nu puteau fi bănuite repercusiunile asupra echilibrului mediului înconjurător, pericolul modificării climatului cu consecințe imprevizibile nu numai asupra dezvoltării economice, ci chiar asupra existenței vieții. Criteriile raționalității economice fundamentate în perioada de dezvoltare a economiei capitaliste și-au pus amprenta asupra orientării tipului de tehnologie și chiar a tipului de creștere economică.

De acum, în acest moment de criză, în care pretutindeni se caută soluții noi de ieșire din impas, se caută modele de dezvoltare și chiar modele valorice noi, modalități de structu-

rare economică adecvate situațiilor diverse în care se găsesc economiile diferitelor state, este necesar să fim cât se poate de circumspecți în ceea ce privește accepțiunea pe care o acordăm noțiunilor, categoriilor economice, criteriilor raționalității economice. Spun aceasta întrucât se întâmplă să mai absolutizăm ori să fetișizăm rolul tehnologiei sau chiar al anumitor industrii „de vîrf”, fără să ținem seama de epoca istorică la care ne referim, la stadiul de dezvoltare economico-socială a zonei respective, subestimind în felul acesta importanța priorității pe care o are satisfacerea nevoilor elementare ale populației din fiecare țară și neevaluind corect potențialul de resurse naturale, umane, capacitățile de producție, resursele financiare etc.

Poate că ar fi necesar — în strădania noastră de a trece în revistă soluțiile ce se iau în considerare pentru ieșirea din criza economică mondială, modelele de dezvoltare economico-socială viitoare care sînt studiate de diferitele forumuri științifice și economice mondiale — să încercăm să contribuim la o definire a nevoilor umane caracteristice epocii actuale și la o ierarhizare a lor în funcție de condițiile concret istorice și geografice, de particularitățile cultural-științifice, de specificul orânduirilor sociale etc. Evaluarea corectă a nevoilor sociale este imperios necesară în momentul de față întrucât în întreaga lume s-a ajuns la concluzia că criza a dezvăluit faptul că modelul de dezvoltare, structurile economice actuale atât ale statelor industrial dezvoltate cât și ale celor în curs de dezvoltare nu mai corespund nici cerințelor imediate ale populațiilor respective, nici restricțiilor mediului înconjurător și nici restricțiilor decurgînd din criza economică mondială. Fiecare stat este în momentul de față preocupat de găsirea unui model propriu de dezvoltare care să răspundă nevoilor și exigențelor de viitor ale poporului, dar și necesității de a crea o armonie în relațiile omului cu natura care îi oferă elementele de bază ale existenței. În același timp, datorită nivelului de dezvoltare și acumulare al forțelor distructive întreținute de arsenalele militare, apare iminent necesară găsirea unor soluții general acceptabile de conviețuire pașnică și de conștientizare economică echitabilă la nivel planetar. Constituirea unui nou sistem de relații interumane și interstatale, a unui ordin economic mondial echitabil ar fi de natură să maximizeze posibilitățile de dezvoltare ale tuturor popoarelor, ar permite accesul general la valorile perene ale civilizației.

Consider că a încerca să reflectăm mai atent asupra conținutului noțiunilor cu care lucrăm, a căuta parametri noi de definire a nevoii sociale reale, a delimitării și ierarhizării nevoilor individuale în contextul istoric concret este deosebit de util în mod deosebit în contextul discuției referitoare la caracteristicile revoluției tehnico-științifice actuale și ale impactului acesteia asupra manierelor și soluțiilor de ieșire din criză. Aprecierea rolului tehnologiilor în dezvoltarea economică în general și cu atât mai mult în condițiile crizei este necesar să fie făcută cu toată grija și răspunderea. Prejudiciile, exagerările ori subestimarea rolului și ponderii, a impactului tehnologic asupra dezvoltării economice și a întregii vieți economico-sociale asupra strategiilor de ieșire din criză pot duce la orientări de natură să mențină ori să adîncească și mai mult decalajele economice.

Necesitatea perspectivei în reducerea decalajelor

Ihor Lemnij — Tehnologia nu se poate manipula oricum și a devenit o forță obiectivă din următoarele motive: 1) tehnologia constă în aplicarea în folosul omului a legilor naturii; 2) tehnologia este rezultatul unui proces istoric și de ireversibil; 3) este un sistem mare în care o modificare în orice element al multimei tehnologice produce mutații în ce puțin o submulțime de alte elemente. În fața unui agent politic, economic sau tehnologic el este un fapt dat. Totuși, și

vrea să mă racordez puțin și la ideile emise de dumneavoastră în ultima luare de cuvânt.

În lume se poartă mari discuții despre tehnologia intermediară sau tehnologia adecvată țărilor în curs de dezvoltare. Dacă analizăm unele din aceste direcții tehnologia intermediară este un concept foarte dificil. Tehnologia intermediară au și țările dezvoltate, nu există un nivel tehnic unic. Pentru ca nivelul tehnic să fie unic tot aparatul de producție ar trebui să poată fi schimbat instantaneu și simultan.

Dar țările foarte slabe și foarte sărace nu pot trece direct la tehnologia cea mai înaltă, sacrificând bunăstarea elementară a oamenilor. Ele trebuie să parcurgă un drum care este secular și sinuos, nu de ordinul a 10—20 de ani, cum am apreciat la un moment dat, ci un drum, am putea spune, secular. Aceste țări sînt în situația care le impune să apeleze la resursele și tehnologiile existente, să încerce să creeze unele tehnologii proprii pentru procesele proprii sau să apeleze la soluții speciale pe care le realizează uneori unele firme și organizații internaționale. Aceste soluții nu sînt străine de tehnologia modernă, ci oferă soluții de compromis pentru beneficiarii săraci.

Problema alegerii căilor și ritmurilor de dezvoltare este deosebit de complexă.

Chiar și un economist de talia lui Leontief a apreciat că țările cele mai sărace ar trebui să acumuleze 40 la sută din produsul social, fără să țină seama că asta înseamnă însă înfometarea populației din țările foarte sărace. Țările cu monocultură nu pot renunța peste noapte la aceasta, ci sînt nevoite să creeze pe baza ei resurse de acumulare. Țările bogate în resurse de lemn, de exemplu, ar trebui să facă în așa fel prin măsuri sociale încît să-l utilizeze cît mai favorabil, să folosească eventual tehnica tradițională, s-o perfecționeze în măsura posibilităților, dar toate aceste perfecționări necesită activitate de concepție, iar ele, din păcate, nu dispun de cadrele de specialitate. Singurul caz pe care îl știu, deși poate sînt mai multe, este India unde există instituții de cercetare care caută soluții adecvate resurselor și condițiilor țărănimii indiene foarte sărace.

Deși orice proces de modernizare este un proces complex — să luăm exemplul Angliei, țară despre care am avut o imagine greșită — lucrurile s-au prezentat ca și cum revoluția industrială ar fi apărut din senin. Dar ea a fost precedată de o îndelungată, să zicem, evoluție agrară, evoluție agrară seculară care a creat posibilitățile de acumulare — la care au contribuit și coloniile mai târziu. Nici tehnica revoluției industriale, în primul rînd mașina cu abur, apoi invențiile textile, cele siderurgice nu au fost date de zei, ci au fost rezultatul acumulării seculare de cunoștințe.

Deci problema nu se pune tranșant: tehnologie modernă sau nu. O țară săracă trebuie să asigure în primul rînd condițiile elementare de trai, acestea fiind definite în raport cu condițiile climatice etc. O trecere prea bruscă, sărîrea peste etape duc la pierderi catastrofale. Transferul de tehnologie nu este o simplă deplasare mecanică.

Deci, din păcate, competiția internațională — nu în sens de concurență economică, ci de competiție istorică, de luptă pentru locul sub soare — este foarte ascuțită și plină de primejdii. În această privință, un rol hotărîtor trebuie să-l joace factorii politici care trebuie să asigure, în primul rînd, o pace mondială, ceea ce nu este ușor dacă avem în vedere și numeroasele conflicte locale care există. Țările în curs de dezvoltare au nevoie mai întîi să-și asigure liniștea și stabilitatea necesare pentru a putea trece la satisfacerea, în primul rînd, a nevoilor elementare, după aceea, a unor nevoi ceva mai înalte. Uneori, apare necesitatea de a renunța la unele investiții care sînt numai de prestigiu întrucît prioritară este o strategie cu perspectivă de lungă durată, pentru reducerea decalajului, și nu cu o perspectivă de o singură generație.

Accentuarea decalajelor structurale

Nicolae Laurențiu Os — Aș dori să mă refer pe scurt la cîteva probleme aduse în discuția noastră de tovarășul profesor N. S. Stănescu și de tovarășul Lemnij. Pentru aceasta, aș pleca însă de la ceea ce sponca în finalul intervenției sale tovarășa Maria Popescu și anume, de la necesitatea revizuirii noțiunilor cu care operăm. Necesitatea adaptării permanente a noțiunilor în funcție de fenomenele noi care apar, punerea continuă de acord a categoriilor teoretice cu modificările intervenite în realitate, reprezintă o condiție necesară și obligatorie pentru formularea unor concluzii corecte și realiste. O asemenea noțiune, des folosită azi, ca și în alte discuții ale noastre și al cărei conținut actual ar fi bine să-l clarificăm, este aceea de „lichidare a subdezvoltării”.

Mie mi se pare că, privind retrospectiv se poate constata că conceptul de „lichidare a subdezvoltării” a cunoscut o evoluție istorică ce și-a pus amprenta și asupra conținutului și caracterului strategiilor elaborate în diferite perioade și subordonate acestui obiectiv. Astfel, în perioada imediat următoare prăbușirii sistemului colonial, decalajele dintre țările în curs de dezvoltare și cele dezvoltate au fost percepute în principal sub forma unor diferențe cantitative, reflectate de deosebirile de niveluri ale unor indicatori fizici în cazul celor două grupuri de țări. Corespunzător unei asemenea înțelegeri, conceptul de lichidare a subdezvoltării avea în vedere în mod prioritar tocmai atenuarea și, în final, lichidarea unor asemenea diferențe, pe seama accelerării creșterii economice a țărilor în curs de dezvoltare, a asigurării unor ritmuri de majorare a producției materiale în aceste țări superioare ritmurilor înregistrate în statele dezvoltate. Cu alte cuvinte, economiștii, factorii politici au apreciat la acea vreme că majorarea producției sub aspect fizic ar conduce nemijlocit la diminuarea decalajelor și lichidarea subdezvoltării. Strategiile elaborate în acea epocă reflectă fidel această concepție.

Ulterior, o asemenea concepție s-a dovedit săracă, unilaterală. S-a impus tot mai mult ideea că starea de subdezvoltare nu se poate reduce la simple diferențe cantitative. Ca urmare, lichidarea subdezvoltării a început să fie înțeleasă ca un proces istoric complex, orientat nu numai către ștergerea diferențelor cantitative, ci în mod prioritar către eliminarea diferențelor economico-sociale structurale. Se poate spune că în prezent tot mai mulți sînt cei care își dau seama că decalajele care separă statele în curs de dezvoltare de cele dezvoltate sînt în primul rînd structurale. Desigur că în modul cel mai general le-am putea numi și decalaje calitative, dar eu mă refer aici la acele diferențe de nivel de complexitate a economiilor naționale, de nivel de organizare economică și socială, de nivel de civilizație etc., diferențe greu cuantificabile și pe care cred că este cel mai potrivit să le denumim „structurale”. Deși ne aflăm în etapa în care s-a sesizat faptul că decalajele dintre cele două grupuri de țări sînt în primul rînd structurale, senzația mea este că această idee nu se reflectă încă în strategii subordonate ei. Și mi se pare că pînă ce nu se va reuși elaborarea unor asemenea strategii (naționale, regionale globale), al căror obiectiv major să fie atenuarea și eliminarea decalajelor structurale, este greu să fie oprită accentuarea decalajelor cantitative. De fapt, cred că este chiar imposibil.

Conectarea la fluxurile principale de tehnologie

D. Dăianu — Există teza după care, în funcție de potențialul tehnologic pe care îl ai, ar trebui să-ți orientezi schimburile economice către zone apropiate ca nivel de dezvoltare.

Această idee este strîns legată de problema cooperării între țările în curs de dezvoltare și de „detașarea” de zonele „avansate” susținută de pildă de Samir Amin. Teza mi se pare destul de periculoasă în măsura în care conduce în practică la deconectarea de la circuitele majore de cunoștințe și tehnologie.

Cum am putea imagina că țările în curs de dezvoltare vor putea substitui o altă tehnologie competitivă, avînd în vedere tendințele în știință și tehnologie care se conturează în țările industrializate cele mai avansate. Eu nu văd posibilitatea existenței unui alt model tehnologic acesta este un „dat” pentru cei rămași în urmă. Cred că mai mult este o problemă de strategie de a aplica această tehnologie în diversele forme care exprimă evoluția sa pînă în prezent: atunci cînd utilizezi forme de tehnologie relativ inferioare — dar eficace totuși sub raport economic — nu înseamnă că deții un alt model tehnologic. Mai departe, trebuie discutată strategia economică. Greșeli numeroase au fost făcute în politica economică și în strategia economică de numeroase țări, mai mult sau mai puțin dezvoltate.

Sigur că relațiile de dependență impun restricții mari, dar nu absolute. Există un spațiu destul de larg în care se poate manevra și trebuie formulată și aplicată o politică astfel ca deschiderea economică să nu însemne o deconectare de la fluxurile principale de tehnologie, de la competiția pe plan mondial. Subliniez că participarea la competiția pe plan mondial nu trebuie să fie nemijlocită, nu presupune să concurezi pe cei mai avansați în domeniile în care ei dețin înfîntarea notorie; mă refer la abilitatea de a te bucura de cuceririle științei și tehnologiei moderne fără a te „sinucide economic” printr-o concurență oarbă. Dacă admitem necesitatea competiției pentru dezvoltare atunci trebuie să înțelegem că, în momentul în care ești deconectat de la competiția la nivelul cel mai înalt, încet, încet, se mărește distanța față de cei mai avansați, ceea ce poate fi ilustrat de existența unui „foarfece” al dezvoltării tehnologice.

R.P. BULGARIA

Aplicarea mecanismului economic in unitățile teritoriale

UN ROL important în ridicarea nivelului de trai al poporului și îmbunătățirea modului de viață socialist îl joacă organizarea teritorială a țării. Acest rol rezidă în legătura directă a acestor unități cu producția, cu locuința, odihna, prestările de servicii etc. Pe drept cuvânt vorbim astăzi despre unități teritoriale, iar nu numai despre localități. Fiecare om trăiește, muncește și se manifestă ca membru al societății într-o localitate dată. În prezent, problemele de producție, ale serviciilor, transporturilor și ecologice pun într-o strânsă corelație economică și socială grupe de localități, regiuni întregi de pe teritoriul țării. Spațiile dintre localități nu mai separă ca în trecut, ci unesc. Se stabilesc noi criterii de apreciere a amenajării armonioase a mediului vital în care trăiesc și muncesc oamenii zilelor noastre.

La acestea se adaugă amprenta hotărâtoare a anumitor manifestări tipice ale proceselor demografice și migratoare: unele centre sînt supraconglomerate, în timp ce în alte regiuni populația s-a rărit inadmisibil de mult.

Problemele menționate s-au bucurat totdeauna de o atenție deosebită din partea Partidului Comunist Bulgar, fiind examinate sistematic la congresele partidului. Planul unic de sistematizare teritorială a țării, elaborat în corelație cu Schema generală de amplasare teritorială a forțelor de producție, a devenit parte integrantă a Programului complex național de creștere a nivelului de trai al poporului. Astfel, prin aceste reorganizări, care au vizat rețeaua localităților, s-au făcut importanți pași în direcția îndeplinirii programului partidului cu privire la dezvoltarea social-economică continuă a țării. În fața noilor sisteme de localități stă obiectivul creării condițiilor optime pentru lichidarea deosebirilor dintre oraș și sat, al perfecționării democrației în conducere prin extinderea autoconducerii, al ridicării neîncetate a eficienței sociale a obiectivelor din sfera neproductivă.

După cum vedem, aceste obiective sînt pătrunse de spiritul liniei fundamentale a partidului cu privire la perfecționarea generală și multilaterală a tuturor domeniilor vieții sociale a țării. Noile sisteme de localități creează condiții mai favorabile pentru aplicarea mecanismului economic în activitatea unităților teritoriale. Iar aceasta înseamnă că principiile gestiunii economice, și în special ale autofinanțării, sînt valabile și pentru ele, ca și pentru toate activitățile din sfera materială și din cea nematerială. În acest sens, în Regulamentul cu privire la mecanismul economic, care a intrat în vigoare în Bulgaria la începutul anului 1982, există un capitol special referitor la aplicarea mecanismului în unitățile teritoriale.

Abordarea de pe poziții economice a conducerii unităților teritoriale își propune: să sporească cointeresarea materială a organelor de execuție-decizie ale consiliilor populare în dezvoltarea social-economică eficientă și armonioasă a unității teritoriale, să extindă drepturile și autonomia financiară a comitetelor executive ale consiliilor populare comunale și județene și să întărească răspunderea lor materială pentru rezultatele finale ale activității depuse.

Autofinanțarea presupune ca veniturile la bugetul consiliului popular, care se realizează din resursele existente pe teritoriul sistemului respectiv de localități, să fie mai mari decît mijloacele necesare pentru finanțarea măsurilor social-culturale și edilitare, pentru deservirea administrativă a populației, pentru întreținerea organelor locale ale puterii de stat și ale autoconducerii, precum și pentru asigurarea alocațiilor minime în fondurile „Investiții” și „Rezerve”. În cazul consiliilor populare județene autofinanțarea presupune ca din veniturile proprii, paralel cu cheltuielile aferente, să fie acoperite și deficitul bugetare ale consiliilor populare comunale din sistemul lor.

Consiliile populare pot asigura venituri și mijloace sporite pentru extinderea măsurilor menționate prin organizarea de activități economice de sine stătătoare sau în colaborare, în

domenii ca cel al serviciilor, al industriei locale, construcțiilor etc. precum și prin unirea resurselor lor de muncă, materiale și financiare cu resursele altor consilii și organizații în vederea rezolvării unor sarcini comune.

Unitățile teritoriale (consiliile populare județene și comunale) își organizează activitatea pe baza planurilor cincinale și anuale. Mecanismul economic prevede participarea cît mai activă a consiliilor populare la elaborarea proiectelor și planurilor pentru toate organizațiile economice. În acest scop, consiliile populare li se trimit cifrele de control și planurile de stat pentru toate unitățile economice aflate pe teritoriul lor, indiferent dacă sînt sau nu de subordonare centrală. Dacă propunerile trimise de consiliile populare pe marginea acestor planuri nu sînt acceptate de organele centrale de planificare, problemele respective sînt rezolvate de Consiliul de Miniștri.

Referitor la activitatea consiliilor populare județene, Consiliul de Miniștri aprobă cifrele de control, sarcinile planului de stat, plafoanele și normativele pentru două categorii de indicatori: cei privind rezultatele finale și cei referitori la asigurarea cu resurse. Pe baza acestor indicatori de plan, consiliile populare județene repartizează și aprobă cifrele de control și sarcinile planurilor de stat pentru consiliile populare comunale.

Numărul indicatorilor de plan aprobați central este relativ limitat, dar consiliile populare elaborează planuri amănunțite, de jos în sus, străduindu-se să includă toate rezervele și resursele în vederea dezvoltării social-economice cît mai depline a unității teritoriale (județ, sistem de localități).

Abordarea de pe poziții economice și în special principiul autofinanțării își găsesc reflectarea cea mai vie în activitatea financiară a unității teritoriale. Partea de venituri din bugetul consiliilor populare județene și comunale se formează din veniturile proprii, din cesiuni și din dotări bugetare. În anumite condiții, consiliile populare pot utiliza împrumuturi temporare fără dobîndă din bugetul de stat, ca și credite bancare pentru organizarea de activități economice productive și în sfera serviciilor, pentru lucrări edilitare etc. Aici trebuie remarcat faptul că, potrivit mecanismului economic, toate organizațiile economice, întreprinderile și alte unități productive de subordonare centrală, aflate pe teritoriul comunei, sînt obligate să verse din beneficiul lor sumele prevăzute în normative pentru bugetul comunei. Aceste normative sînt stabilite de guvern și reprezintă 3% din beneficiul de bilanț al fiecărei organizații economice. Ceea ce constituie încă un canal prin care se stabilește legătura dintre unitățile economice de subordonare națională și unitățile teritoriale.

Din caracterul cuprinzător al sistemului de fonduri cu destinație specială ce se constituie în cadrul bugetelor consiliilor populare comunale și județene rezultă că unitățile teritoriale au posibilități largi de organizare și dezvoltare a activităților economice productive și de prestări de servicii, precum și de efectuare a investițiilor legate de acestea. O atenție deosebită se acordă unor activități sociale, ca ocrotirea sănătății, asigurările sociale, învățămîntul, cultura, sportul, turismul etc., pentru organizarea și dezvoltarea cărora consiliile populare poartă o răspundere specială.

Unul dintre principiile de bază ale mecanismului economic, valabil pentru toate activitățile, este acela că fondul de retribuție se acordă în funcție de rezultatele finale. Pentru personalul din consiliile populare comunale și județene această dependență este legată de intrările de venituri în propriile lor bugete și de mărimea cheltuielilor materiale legate de întreținerea lor. Astfel, mijloacele pentru retribuția muncii, care se formează în cadrul fondului „Întreținerea organelor locale ale puterii de stat și de autoconducere populară” cresc cu 0,3% pentru fiecare procent de venituri obținute peste prevederile bugetare și cu 50% din economiile realizate la cheltuielile materiale și de întreținere; și invers — ele scad cu 0,5% pentru fiecare procent de nerealizare a veniturilor prevăzute la buget și cu întreaga sumă de depășire a cheltuielilor materiale și de întreținere. Aceste stimulente și sancțiuni reclamă din partea personalului consiliilor spirit creator și inițiativă pentru folosirea cît mai eficientă a mijloacelor materiale și financiare în îndeplinirea sarcinilor. Prin aceasta este stimulat caracterul intensiv al activității și sînt sancționate risipa și manifestările de proastă gospodărire în unitățile teritoriale.

Experiența rezultată din aplicarea noului mod de abordare și a mecanismului economic legat de el în cadrul unităților teritoriale reorganizate din R.P. Bulgaria arată că acestea reprezintă un mijloc eficient pentru continuarea construirii cu succes a societății socialiste dezvoltate. Contribuind la promovarea metodelor intensive în dezvoltarea economiei, al prestărilor de servicii, a culturii, activităților sociale etc., ele deschid perspective noi pentru bunăstarea poporului bulgar.

Dafin DOINOV
„Ikonomiceski front”

Piața internațională a pieilor

VALCAREA pieilor brute intrate la comerțul internațional atinge circa 2,4 miliarde dolari, iar dacă adăugăm valoarea pieilor finisate, valoarea încadrămintei din piele și a articolelor din piele, obținem un total de 9,5 mrd. dolari.

La începutul anului 1983, șeptelul mondial de bovine se cifra la aproximativ 932 milioane capete, din care 15% reveneau Americii de Nord, 18% Americii de Sud, 30% Asiei și 14% Africii.

Țările în curs de dezvoltare dețin două treimi din șeptel, însă ponderea lor în producția de piei nu corespunde repartizării șeptelului. Ca urmare a metodelor neeficiente de creștere și sacrificare a animalelor, țările în curs de dezvoltare nu contribuie decât cu 42% la oferta mondială de piei. Astfel, rata sacrificării este de 10% în Asia, 7,5% în Africa și 30-35% în țările O.C.D.E. care dispun de o agricultură modernă.

În ce privește producția mondială de piei bovine, aceasta a cunoscut în ultimii ani scăderi, la originea cărora stau în principal următoarele cauze: reducerea sacrificărilor de animale în scopul refacerii

septelului; hotărârea unor țări producătoare din America Latină, Asia și Africa, de a-și dezvolta sectorul de prelucrare a pieilor brute pentru industriile naționale de încălziminte și articole din piele; măsuri luate în unele țări privind reducerea sau suspendarea exportului de piei.

Caracterul sensibil al pieței pieilor brute este reflectat și de evoluția fluctuantă a prețurilor care răspund rapid la orice schimbare în evoluția volumului de sacrificări și al cererii din partea consumatorilor. Astfel, în prima jumătate a anului 1983 prețurile medii s-au situat în jurul nivelurilor de 830-1170 dolari/tonă, în funcție de sortimente.

Recesiunea economică și restringerea cheltuielilor de consum au influențat nivelul cererii pentru piele și articole din piele, care în prima parte a anului 1983 s-a menținut la un nivel scăzut. În perspectiva apropiată se apreciază că o posibilă relansare economică va activa și producția în tăbăcării și în industria prelucrătoare de piei, prin sporirea cererii de piei, mai ales în a doua jumătate a anului, situație ce va conduce la o ușoară majorare a prețurilor.

Ioana MĂSU
I.E.M.

Maroc: substituirea importurilor

DEZVOLTAREA Țării ridică probleme legitime de necesitatea reducerii lipsei de valoare, de dependența ridicată în materie de energie și de adaptarea structurilor industriale. În prezent, rata acoperirii importurilor prin încasări proprii din export este de numai 43 la sută. În această situație, Marocul a apelat la dezvoltarea cu prioritate a acelei producții în măsură atât să substituie importurile cit și să asigure desfaceri pe piețele externe. Noul regim al investițiilor, aprobat recent de guvern, își propune să creeze un climat favorabil implantării aici de noi obiective industriale, prin intermediul mai multor măsuri constând în facilități fiscale și vamale pe termen lung, garantarea transferului profiturilor și a capitalurilor investite, acordarea de dobânzi în condiții de credit atrăgătoare, Organizația marocană de dezvoltare în vederea industrializării (O.D.I.) promovează anual în medie formarea a 10-15 noi societăți mixte, vizând cu preponderanță proiecte de dimensiuni mijlocii, destinate înlocuirii importurilor.

Programe de dezvoltare

Senegal: măsuri de redresare economică

Înviorarea activității economice, începută în 1981 a continuat în 1982, reprezentativ fiind în special sectorul agroalimentar: producția de uleiuri a crescut de patru ori, a crescut de asemenea producția altor bunuri alimentare, conserve, lactate, în condițiile reducerii importurilor. Rezultate bune s-au mai obținut în industria constructoare de mașini (+2,2%) și chimică (+11,3) în primul trimestru 1982, față de perioada corespunzătoare a anului anterior. O situație mai puțin satisfăcătoare a înregistrat în ce privește industria textilă extractivă (în special la fosfați), îngrășămintele și industria lemnului, între altele ca urmare a situației financiare dificile și a limitării creditelor, ceea ce a dus la scăderea veniturilor productive — deja reduse la jumătate în 1981 față de 1980 — să nu fie realizate integral în 1982. Noile reglementări, de stimulare a investițiilor, intrate în vigoare în 1981 au început să dea rezultate începând cu anul trecut. Dificultățile economice ale țării au fost agravate de accentuarea inflației și de lipsa de lichidități destinate atât sectorului producției cit și cheltuielilor publice (vizând în principal obiective social-edilitare în zona orașului Dakar). Pentru a restringe accesul la importuri, Ministerul Finanelor a anunțat o serie de măsuri vizând creșterea taxelor de import, folosirea mai intensă a parghiei impozitelor etc.

În exercițiul bugetar 1982/1983 se prevăd cheltuieli majorate pentru agricultură (+23,5%), hidroameliorații (+11%), construcții și protejarea mediului (+19,5%), hidrologie și păduri (+23,7%), industrie și artizanat (+42,6%), pescuit și industria prelucrării pieștelui (+23,7%), turism (+33,7%) și cooperare (+34,4%).

Dezvoltarea economică are ca obiectiv prioritar agricultura, fapt pentru care de o atenție sporită se vor bucura îmbunătățirea irigațiilor și intensificarea împărțirilor. O altă preocupare o constituie creșterea producției de energie, inclusiv în vederea reducerii importurilor. Se prevede intrarea în cel mai scurt timp în exploatare a zăcămintelor de turbă, societatea SENELEC urmînd să realizeze în următorii trei ani două centrale electrice de 30 MW fiecare, pe baza acestui combustibil. Se va extinde utilizarea energiei solare și eoliene (în prezent existînd circa 200 generatoare acționate de energia vântului).

În cadrul cooperării regionale se prevede exploatarea, împreună cu țările limitrofe, a fluviului Senegal și a fluviului Gambia.

După crearea Confederației Senagambia (la 13 septembrie 1982) primele măsuri în domeniul economice vizează unificarea politicii în domeniul comerțului exterior, al telecomunicațiilor și, în perspectivă, pentru dezvoltarea echilibrată a economiei și finanțelor Senegalului și Gambiai.

Em. S.

EVOLUȚII MONETARE

PRIMA SĂPTĂMÎNĂ A LUNII AUGUST a fost marcată de o nouă ascensiune a cursului dolarului S.U.A. pe piețele valutare.

Perspectiva menținerii la cote înalte a nivelului dobânzilor la dolar materializată de altfel în creșterea dobânzilor la toate perioadele (fondurile federale de la circa 9 la 9,875%, dobînda preferențială „prime rate” a citorva bănci americane de mai mică importanță de la 10,5 la 11%, eurodolarii la 6 luni peste 11% p.a. etc), alături de anunțarea creșterii cu 3,9% a comenziilor uzinale în luna iunie a.c. și de reducerea la 9,5% a nivelului șomajului în S.U.A. în luna iulie a.c. (de la 10% în iunie a.c. și comparativ cu nivelul de 9,8% în luna similară a anului trecut) au fost factori pozitivi de influențare puternică a cursului dolarului S.U.A. pe piețele de schimb.

Intervențiile puternice ale autorităților monetare centrale din principalele țări occidentale (cu excepția celor engleze), care au vîndut aproape permanent dolari (numai Bundesbank-ul și Banca Franței au vîndut cea. 500 milioane dolari) nu au putut stopa decât temporar represiunea accentuată a monedei nord-americane. Este de menționat în această privință că într-un comentariu al agenției Reuter se precizează că „aceste intervenții nu pot să influențeze o mișcare a cursurilor pe termen lung, iar un efort serios în reducerea dobânzilor la dolar va fi tot atât de folositor ca și intervențiile”.

Lira sterlină, care și-a fost ajutată în acest interval de intervenții directe ale Băncii Angliei, în dorința de a o plasa la cote și mai joase pentru evitarea eroziunii competitivității exporturilor, a înregistrat deprecierea cea mai accentuată în relația cu dolarul S.U.A., respectiv 3% (1,4750 dolari/1 liră pe 5 august,

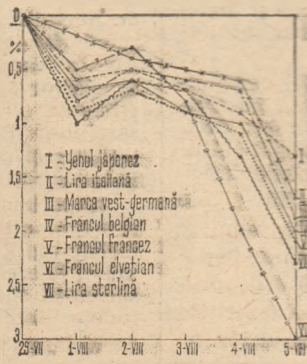
comparativ cu nivelul de referință din 29 iulie, de 1,51 dolari/1 liră).

Deprecierea celelalte principale valute occidentale s-a dat în jurul procentului de 2%, după cum urmează (față de nivelul de la încadrarea din 5 august, respectiv de la 29 iulie): francul elvețian cu 2,3% (2175 franci dolari și 2125 franci dolari), francul francez cu 1,1% (2165 franci dolari și 7,93 franci dolari după ce a ajuns la un moment dat nivel de aproape 5,12 franci dolari, cel mai redus nivel în relația cu dolarul de la introducerea noului franc din anul 1966); francul belgian cu 2% (53,95 franci dolari și 51,35 franci dolari); marca vest-germană cu 1,3% (2623 mărci dolari și 2.6425 mărci dolari la fel cu un nivel de 2.8350 mărci dolari în cursul zilei de 5 august, cel mai scăzut de la jumătatea lunii decembrie 1981); lira italiană cu 1,8% (154 lire/1 dolar și 156 lire/1 dolar); yenul japonez cu 1,3% (244,75 yeni dolari și 240,1 yeni dolari).

Dobânzile la depozite în principalele eurovalute, pe termen de 6 luni, au înregistrat creșteri la eurodolar (de la 10,5% pe 29 iulie, la 11,0625% p.a. pe 5 august) și euromarca vest-germană (de la 5,6875% la 5,875% în același interval).

Creșterea dobânzilor la depozitele în dolari a afectat corespunzător și prețul metalului galben, care a marcat tendința aproape continuă, al doilea fixing de la Londra din 5 august de 403,75 dolari/uncie, fiind cu 12,3 dolari/uncie sub cel corespunzător de 422 dolari/uncie din 29 iulie 1983.

Gheorghe MUNTEAN
Alexandru OLTEANU

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 1-5.VIII.1983; bază: 29.VII a.c.

GLOSAR

Evaziune și fraudă

DIN CELE MAI VECHI timpuri contribuabilii au căutat să reducă prestația fiscală, recurgând la cele mai variate și mai ingenioase metode. În ultimii ani, în lumea capitalistă acțiunile întreprinse în această direcție au crescut considerabil, dată fiind necontenita accentuare a presiunii fiscale, devenită pentru unii predilec în calea realizării profitului maxim, iar pentru majoritatea populației o grea povară.

După modul cum se procedează în aceste tentative de evitare a efectului reglementărilor fiscale se face o distincție între evaziune și fraudă. Pentru că, deși le este comună intenția avantajului fiscal, cele două forme de activare se deosebesc pe mai multe planuri, fiind ca stare și sancționate diferit prin lege.

În cazul evaziunii, contribuabilul încearcă să se plaseze într-o poziție cât mai favorabilă, pentru a beneficia în cel mai mare măsură de avantajele oferite de reglementările fiscale în vigoare. Cu alte cuvinte, evazionistul folosește procedee legale, sesizând și făcând să joace în folosul său chiar posibilitățile lăuate de deschise de legiuitor, uneori cu anumite intenții. Se știe, de exemplu, că în vederea promovării unor activități economice se prevăd exonerări și diferite forme de stimulente fiscale, de care unii ajung în mod abil să beneficieze cu toate că nu aveau temei.

Multitudinea impozitelor și reglementărilor, complexitatea dispozitivelor fiscale din lumea capitalistă contemporană constituie în sine puțință și indemn la ocire sau prevalări de elemente faptice care să ducă în final la diminuarea obligațiilor de plată. Un asemenea efect are regimul special de care se bucură la importare veniturile realizate din plasamente având caracter de economii personale mai ales atunci când sînt reinvestite. Și faptul că unele țări aplică nerezidenților cote reduse de impozite sau chiar exonerări asupra participațiilor la capital, a investițiilor și a diferitelor operațiuni financiare creează condiții pentru evaziunea fiscală a cetățenilor din alte țări. Posibilități deosebite oferă așa-numitele „paradisuri” fiscale, unde își fixează de preferință sediul numeroase societăți transnaționale sau au domiciliul ales multe persoane fizice atrase de scutirile de impozite.

Spre deosebire de prudența menținerii în limite legale a evaziunii, fraudă fiscală se săvârșește cu încălcarea flagrantă a reglementărilor, profitându-se de modul specific în care se face impunerea. De regulă, impozitarea se stabilește pe baza declarației celui în cauză, obligat să comunice organelor de resort toate elementele în funcție de care se vor fixa sumele de plată. Frauda constă în esență în depunerea unei declarații incorecte sau pur și simplu în nedepunerea unei declarații de impozite.

La impozitele pe venit ale persoanelor fizice fraudă se săvârșește în general prin declararea incompletă a veniturilor realizate. În cazul impozitelor pe beneficiul societăților diminuarea frauduloasă a materiei impozabile poate rezulta din diminuarea adevăratei cifre de afaceri, prin înregistrarea în cheltuielile unității a unor cheltuieli cu caracter personal ale patronilor, prin înregistrarea de cheltuieli neefectuate în realitate. Tot ca o practică frauduloasă apar și vânzările făcute fără factură, precum și emiterea de facturi fără vânzare efectivă, care ascund operațiunile reale supuse impozitării.

Ținând seama de modul de săvârșire și de implicații, legiuitorul sancționează în general evaziunea constatată cu amenzi fiscale, în timp ce fraudă intră sub incidența legislației penale.

Radu NEGREA

Raport

Virginia Gheorghiuă, București — Fondul Monetar Internațional, organism creat în anul 1944, a început abia în 1980 să publice rapoarte anuale asupra situației și perspectivei economice mondiale, astfel încât a firmat pe care aș înțeles că — și pe care o punctă la îndemână — ca ediția apărută în luna iunie a acestui an este numai a părta este totuși corectă.

În viziunea experților F.M.I., statele occidentale industrializate ar putea

înregistra în acest an o creștere reală a produsului lor social de 1,6%, după scăderea cu 0,3% din 1982. Întrucât tendința aceasta de creștere se consideră că se va menține și în 1984, este de așteptat și o învioreare a comerțului mondial (+ 1%), după ce în 1982 scăzând cu 2,5% volumul acestuia coborise la nivelul anului 1979.

Reține atenția și prognoza potrivit căreia deficitul balanței de plăți a țărilor exportatoare de petrol ar urma să crească în acest an la 27 miliarde de dolari (de la 2,2 miliarde în 1982), iar cel al țărilor în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol să se reducă întrucâtva, și anume la 68

miliarde dolari, față de 86,8 miliarde anul trecut, în primul rînd datorită reducerii prețului la petrolul importat.

În ce privește perspectivele cursurilor valutare, experții F.M.I. rămîn extrem de rezervați, subliniind în context dificultățile pe care le întâmpină în a explica evoluțiile contradictorii din ultimii ani.

În ansamblu autorii raportului citat întrevăd o anumită ameliorare a climatului economic mondial, grăbindu-se însă să adauge că ea nu va fi decît modestă.

Monezi de aur

Aldea Alilor, Traian Mihai, Geta Tudora, Bistrița — Așa cum v-am anunțat chiar prin această rubrică în nr. 30 din 29 iulie 1983 al revistei noastre, publicăm astăzi răspunsurile la restul întrebărilor pe care ni le-ați adresat. Autorul răspunsurilor este dr. Costin C. Kirîțescu.

1) În tranzacțiile internaționale se utilizează în general monede cu largă circulație în lume. Acestea sînt: dolarul S.U.A., lira sterlină, marca vest-germană, francul francez, yenul japonez. Dintre acestea, cel mai des folosit este dolarul S.U.A., circa 80% din tranzacții efectuindu-se în această monedă. Toate monedele utilizate în tranzacțiile internaționale sînt convertibile între ele și în alte monede la cursul pieței. 2) În prezent nu există monezi de aur sau de alt metal prețios în circulație. Unele state efectuează emisiuni de monezi de aur, însă numai pentru colecționari, care le cumpără și le vînd la prețuri diferite de valoarea nominală a monedelor. Vechile monezi de aur care au circulat efectiv pe vremuri (napoleonul francez, lira sterlină de aur, francul elvețian de aur etc.) sînt în prezent teaurizate, iar valoarea lor comercială este în funcție de prețul cu care se vînde aurul pe piață. 3) În prezent, nici o monedă din lume nu mai are acoperire în aur. Rezerva de aur pe care majoritatea statelor o dețin este o rezervă de valoare și nicidecum nu îndeplinește funcția unei acoperiri monetare. Azi se consideră că singura acoperire reală a unei mo-

nede este în mărfuri. 4) Fiecare bancă centrală își imprimă bancnotele ei și fieceare țară fabrică monedele ei metalice divizionare (din metal comun). Unele state subdezvoltate nu dispun de instalațiile necesare și în consecință comandă semnele lor monetare în străinătate, însă, aceasta constituie o excepție. 5) Inflația este un dezechilibru monetar care reflectă dezorganizarea economică și financiară dintr-o țară și care exprimă creșterea masei banilor în circulație într-un ritm mai rapid decît cel al creșterii producției disponibile pentru piață. Una din cauzele principale ale dezechilibrului prezent o formează uriașele cheltuieli de înarmare.

Inflația poate fi și importată. 6) Prin devalorizare se înțelege reducerea oficială a cantității de aur care definește legal o monedă. Avînd în vedere că în prezent s-a renunțat la definirea în aur a monedelor (cu puține excepții), devalorizarea nu se mai practică.

Energie solară

Dumitru Plăcînceanu, Fierbinți — Utilizarea energiei solare este o problemă de actualitate nu numai în țările în curs de dezvoltare, ci și în cele dezvoltate, mai ales în zonele rurale și în cele izolate, unele din ele neconectate la sistemele energetice naționale. În țările vest-europene, de pildă, beneficiind de sprijinul statului, o serie de proiecte de utilizare directă a energiei solare pentru producerea energiei electrice cu ajutorul unor instalații fotovoltaice și-au găsit deja materializarea, sau se află într-o fază de construcție foarte avansată.

În stațiunea balneară vest-germană Pellworm, spre exemplu, situată pe o insulă din Marea Nordului, funcționează din luna iulie a.c. o instalație fotovoltaică de 300 kW, utilizînd peste 17.500 de module pentru captarea energiei solare care ocupă o suprafață echivalentă cu cea a două terenuri de fotbal. Excedentul de energie electrică după acoperirea consumului curent este acumulat într-o baterie de 6000 Ah sau este livrat în rețea. Un alt asemenea generator, de 65 kW, va alimenta o instalație de desalinizare

a apei din Marea Adriatică, care va asigura apă potabilă necesară locuitorilor insulei italiene Tremiti. Grație unui sistem de baterii, ea va putea funcționa și cînd cerul este acoperit. La Aghia Roumeli, un sat îndepărtat cu numai 105 locuitori, situat pe litoralul insulei grecești Creta, un generator solar de 50 kW acoperă din 1982 fără întrerupere întregul necesar local de energie electrică, inclusiv în perioada de iarnă, bateriile cu o capacitate de 1500 Ah fiind suficiente pentru consumul satului pe timp de patru zile. Prin construirea acestei instalații a fost evitată instalarea unui cablu electric submarin de 15 km lungime.

În unele locuri, ca în insula olandeză Terschelling, alături de instalațiile solare funcționează și generatoare pe bază de energie eoliană.

Roboți

Stero Popescu, Oltenița — Deși primii roboți industriali moderni au fost realizați în S.U.A., astfel că Japonia trebuia la început să-i importe, astăzi aceasta din urmă țară a devenit cel mai mare producător mondial de roboți, ea și țara în care ei au fost introduși pe scara cea mai largă. În prezent sînt în funcțiune în Japonia un sfert din cei circa 30.000 de roboți care se apreciază că există pe plan mondial. Cea mai mare parte a lor sînt de fabricație națională, în Japonia numărîndu-se actualmente 60 de firme producătoare de roboți. În același timp roboții japonezi au pătruns pe piețele a numeroase state dezvoltate, inclusiv în S.U.A., în unele cazuri prin intermediul unor societăți mixte (ca de pildă cu firma „General Motors”, care intenționează să introducă în uzinele sale, în anii următori, mai multe mii de roboți industriali).

O altă caracteristică o constituie posibilitatea de a introduce cel mai nou tip de roboți prin sistemul „leasing” (prin închiriere), costul operației fiind suportat parțial de stat tocmai pentru a stimula introducerea roboților. După unele estimări, circa 15% din roboții în funcțiune în Japonia sînt închiriați și nu cumparați.

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 32 din 12 august 1983

In lumina orientărilor și indicațiilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Constituirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative	
● Spirit revoluționar în întreaga activitate economică (N. Ionescu)	1
● Cunoașterea aprofundată și aplicarea riguroasă a legilor (D. Constantinescu)	3
23 August 1944—1983	
● Perfectionarea conducerii planificate a economiei în concordanță cu exigențele dezvoltării (II) (Mihai Păraluță)	5
● Ample mutații calitative în structura socială a țării (Ion Rebedeu)	7
ECONOMIE NAȚIONALĂ	
— Îndeplinirea ritmică, integrală a prevederilor de plan la principalii indicatori (I. Beligan)	9
— Valorificarea rezervelor de sporire a productivității muncii (Ion Geambașu)	10
— O căutare a eficienței economice — reducerea necesității a cheltuielilor de producție (Todoruț Bodea)	12
— Resurse de creștere a eficienței economice în agricultură (Bujor Mănescu, Vișar Manole)	14
— Considerații cu privire la reproducția potențialului economiei (I) (Mircea Bulgaru)	16
— Coordonarea planurilor de dezvoltare economică între țările membre ale C.A.E.R. (Nicolae Ionescu)	18
ȘTIINȚA — TEHNOLOGIE — EFICIENȚĂ	
— Impactul tehnologiilor moderne asupra reducerii consumurilor materiale (Gh. Zaman)	20
CONDUCERE ● ORGANIZARE	
— Aportul informaticii la utilizarea judicioasă a resurselor (Marin Grigore)	21
TEORII ● IDEI	
— O concepție novatoare cu privire la etapele și obiectivele edificării noii ordini sociale (Aurel Negucioiu)	23
— Școli ● curente ● economiști. Abordări occidentale pragmatice privind probleme ale creșterii economice (I) (Sorica Sava)	24
ECONOMIE MONDIALĂ	
— Procese și fenomene actuale din economia mondială (XXI) (dezbateri)	27
— R.P. Bulgaria. Aplicarea mecanismului economic în unitățile teritoriale (Dafin Doinov)	29
— Tendințe — conjuncturi	30
— Curier	31
IN SUPLIMENT: Curier economic-legislativ	

IN THIS ISSUE

— Revolutionary spirit throughout the whole economic activity (N. Ionescu)	1
— Profound knowledge and rigorous application of laws (D. Constantinescu)	3
— Economy planned management improvement according to development requirements (II) (Mihai Păraluță)	5
— Large qualitative mutations in the social structure of the country (Ion Rebedeu)	7
— Economic development plans coordination between C.M.E.A. countries (Nicolae Ionescu)	18
— An innovating conception concerning the stages and objectives to achieve the new social system (Aurel Negucioiu)	23
— Schools ● trends ● economists. Western pragmatic approaches of the economic growth (I) (Sorica Sava)	24
— Current processes and phenomena of the world economy (XXI) A debate	27
— People's Republic of Bulgaria. Bringing into operation the economic mechanism in territorial units (Dafin Doinov)	29

DANS LE NUMERO

— Esprit révolutionnaire dans l'entière activité économique (N. Ionescu)	1
— La connaissance approfondie et l'application rigoureuse des lois (D. Constantinescu)	3
— Le perfectionnement de la direction planifiée de l'économie en concordance avec les exigences du développement (II) (Mihai Păraluță)	5
— Amplies mutations qualitatives dans la structure sociale du pays (Ion Rebedeu)	7
— La coordination des plans de développement économique entre les pays membres du CAEM (Nicolae Ionescu)	18
— Une conception novatrice des étapes et des objectifs de l'édification du nouvel ordre social (Aurel Negucioiu)	23
— Ecoles ● courants ● économistes. Approches pragmatiques occidentales des problèmes de la croissance économique (I) (Sorica Sava)	24
— Processus et phénomènes actuels dans l'économie mondiale (XXI) (débat)	27
— La R.P. de Bulgarie. L'application du mécanisme économique dans les unités territoriales (Dafin Doinov)	29

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

— Революционный дух всей экономической деятельности (Н. Ионеску)	1
— Глубокое изучение и строгое применение законов (Д. Константинеску)	3
— Совершенствование планового управления народным хозяйством в соответствии с требованиями развития (II) (Михай Пăралуца)	5
— Широкие качественные сдвиги в социальной структуре страны (Ион Ребедеу)	7
— Координация планов развития народного хозяйства между странами-членами СЭВ (Николае Ионеску)	18
— Новаторская концепция об этапах и целях строительства нового общественного строя (Аурел Негучою)	23
— Школы ● Течения ● Экономисты. Западные прагматические подходы по вопросам экономического роста (I) (Сорика Савя)	24
— Актуальные процессы и явления мировой экономики (XXI) (в порядке обсуждения)	27
— Н.Р. Болгария. Применение хозяйственного механизма в территориальных единицах (Дэфин Доиноу)	29

ABONAȚI-VĂ LA „REVISTA ECONOMICĂ”!

Anunțăm cititorii noștri că se fac în continuare abonamente la „Revista economică”. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămânal) este de 260 lei pe an, 130 lei pe 6 luni și 65 lei pe trimestru. Prețul unui exemplar al revistei (inclusiv suplimentul săptămânal) este de 5 lei. Termen limită de încheiere a abonamentului — 15 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Abonându-vă din timp și pe termene cât mai lungi, vă asigurați continuitatea în primirea publicației. Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții sau direct prin mandat poștal pe adresa redacției: Bulevardul Magheru nr. 28-30, sectorul 1, cod 70 159, București.

Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11 126, București, str. 13 Decembrie.

Redacția și administrația: 70 159 București, Bd. Magheru nr. 28-30, etaj 1, sectorul 1. Telefon 59 20 60. Cont I.S.I.A.P. 645 150 228 B.N.R.S.R. — filiala sector 1.

ASIGURAREA — O MĂSURĂ UTILĂ DE PREVEDERE

Printre asigurările de persoane puse la dispoziția populației de către Administrația Asigurărilor de Stat este și „asigurarea familială mixtă de viață“, care satisface dorința celor care vor să ia o măsură suplimentară de prevedere pentru ei și membrii familiei lor și, concomitent, să realizeze economii planificate pe o anumită perioadă de timp.

Pe scurt, această asigurare prezintă următoarele caracteristici :

— poate cuprinde pe toți membrii de familie care — la data contractării asigurării — sînt în vîrstă de la 5 la 65 de ani

— se poate contracta pe orice durată cuprinsă între 5 pînă la 15 ani, la o sumă ce se stabilește de asigurat ;

— participă la tragerile lunare de amortizare, prin combinațiile de cîte 3 litere ce se atribuie pentru fiecare 1 000 de lei din suma asigurată :

— suma asigurată se plătește : în caz de invaliditate permanentă din accidente a oricărui dintre asigurați ; la ieșirea combinației (combinațiilor) de litere, cu prilejul tragerilor de amortizare ; la expirarea asigurării (independent de sumele plătite anterior pentru eventualele cazuri de invaliditate permanentă) ; în caz de deces din orice cauză al oricărui dintre asigurați ;

— primele de asigurare sînt diferențiate în funcție de vîrsta persoanei care contractează asigurarea, de durata poliței, de mărimea sumei asigurate, precum și de numărul și vîrsta membrilor de familie ce se includ în asigurare, putînd fi achitate și în rate.

La expirarea asigurării la care primele au fost plătite pentru întreaga durată prevăzută în poliță, suma asigurată se plătește concomitent cu o indemnizație de 10%.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare, sau, direct, oricărei unități ADAS.

**În curînd
începe
un nou
an școlar!**

Cumpărînd a c u m copiilor dv. uniforme de care au nevoie în noul an școlar, beneficiați de câteva avantaje importante :

- evitați aglomerația specifică din ajunul deschiderii școlilor și grădinițelor ;
- Cîștigați timp prețios pentru că vinzătorii au posibilitatea să vă satisfacă solicitările cu promptitudine ;
- a c u m găsiți un sortiment complet de mărimi, de uniforme pentru școlari, elevi, pionieri și șoimi ai patriei.

Magazinele MATERNA, magazinele de confecții pentru copii precum și marile magazine universale ale comerțului de stat vă invită să beneficiați din plin de aceste avantaje.